

Pivški list

Zelenikras

9. MAJ - OBČINSKI PRAZNIK OBČINE PIVKA

Prejemniki občinskih priznanj Občine Pivka za leto 2021

Foto: Simon Avsec

Podelitev priznanj lanskoletnim občinskim nagrajencem

Foto: Branko Česnik

Praznujemo ...

Prav vsaka številka Pivškega lista, ki jo pošljemo med vas, je skrbno pripravljena. Ne glede na to, da smo z izhajanjem prenovljene oblike občinskega glasila začeli ravno v maju 2011, torej pred natanko desetimi leti, je ustvarjanje glasila, ki ga v svoje roke prejmete vsi občani, prav vsakič posebna odgovornost, ki jo kot urednica opravljam z največjo vnemo, saj se iskreno navdušujem nad zgodbami, dosežki, odkritji in razvojem, ki ga beležite posamezniki in skupine v naši lokalni skupnosti. Hvala vsem vam, ki ste navdih in nepogrešljiva pomoč pri ustvarjanju našega Pivškega lista. Želim si, da bi tudi v prihodnje naše glasilo uresničevalo svoj namen in beležilo vse tiste pomembne, lepe, morda kdaj neprijetne in prelomne trenutke, ki včasih prehitro zbežijo mimo nas, vendarle pa je prav, da jih zapisujemo in z objavami ohranjamo te pomembne spomine.

Tudi tokratna številka vas bo zagotovo navdušila in pritegnila s svojo obsežno in bogato vsebino, ki obeležuje nekaj pomembnih dogodkov. Ker maja praznujemo občinski praznik, si občani zaslužite voščilo ter zahvalo za vse, kar prispevate v lokalno skupnost. Obsežen pregled pridobitev potrjuje, da si prizadevate k nenehnemu napredku in izboljšavam. Nenazadnje je bil predpogoj in pomemben mejnik za vse, kar imamo, tudi osamosvojitve naše države pred tridesetimi leti. Marsikaj smo ob tem doživeli in s tem pridobili, zato del vsebine namenjamo tudi tej temi, ki obuja žive spomine na težko obdobje, vendarle pa nas navdaja s ponosom in pogumom za izzive, ki nas še čakajo.

Doris Komen Horvat
odgovorna urednica

Naslov uredništva: Občina Pivka,
Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka

Telefon: 05/72 10 100

Spletna stran: www.pivka.si

Elektronski naslov: pivski.list@pivka.si

ISSN št. 2536-4367

Naklada: 2500 izvodov

Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v
Občini Pivka.

Uredniški odbor: Nataša Biščak, Silvo
Čelhar, Danijel Kovačič Grmek, Irena
Margon, Evgen Primožič

Glavna in odgovorna urednica:
Doris Komen Horvat

Fotografije na naslovnici in ovitku:
Simon Avsec

Jezikovni pregled: Irena Margon

Oblikovanje: Kreativa

Tisk: Abakos d.o.o.

Uredništvo si pridržuje pravico, da članke ustrezno
skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko
zasnovo glasila ne sodijo v nobeno izmed rubrik, ne
objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

VABLJENI K SOUSTVARJANJU OBČINSKEGA GLASILA

Vaše prispevke za julijsko številko pričakujemo

najpozneje do 7. JULIJA 2021

na e-naslov: pivski.list@pivka.si.

Spoštovane občanke in občani,

Foto: Simon Avsec

Občina Pivka je 9. maja praznovala svoj občinski praznik v spomin na veličasten vseslovenski tabor, ki ga je organiziral naš rojak Miroslav Vilhar leta 1869 na Kalcu pri Zagorju.

Že v preteklem letu smo zaradi epidemioloških razmer praznovali skromno, brez prireditve in brez podelitve nagrad občinskim nagrajencem. Ker so epidemiološke razmere v naši regiji in občini še vedno slabe, smo letošnji občinski praznik obeležili s posneto prireditvijo in podelitvijo priznanj nagrajencem lanskega in letošnjega leta.

Kljub epidemiji, ki traja že dobro leto, lahko ponosno povemo, da je poslovanje občine in izvajanje projektov potekalo brez večjih težav. Tu želim posebej pohvaliti sodelavke in sodelavce v občinski upravi, občinski svet, vaške svete in še veliko drugih ter korektno je povedati, da je razumevanje sedanje vlade do finančne problematike občin ter tako s povečano povprečnino, zmanjšanjem stroškov in birokratskih ovir pomembno doprineslo, da zagona investicij v letošnjem letu epidemija ni zaustavila.

Praznovanje občinskega praznika je priložnost, da predstavimo dosežke občine v preteklem letu in načrte za letošnje leto ter bližnjo prihodnost. V preteklem letu smo tako izvedli številne posodobitve javne infrastrukture: v Selcah je bila narejena kanalizacija, vodovod in asfaltiranje ulic, saniran je bil plaz v Mali Pristavi, popolnoma je bil obnovljen most čez potok Stržen v Narinu. V letošnjem letu je načrtovan začetek izgradnje vodovoda v Slovensko vas ter vodovoda in kanalizacije v Radohovi. Za potrebe delovanja mladine je bil kupljen objekt bivšega Merkurja, ki ga načrtujemo iz projektnih virov in v prihodnjih letih temeljito obnoviti. Obnovljeni sta bili tudi strehi na Kulturnem domu v Zagorju in na Jurščah, prav tako pa smo prejeli odobreno sofinanciranje za prenovo Kulturnega doma v Košani, kjer načrtujemo zamenjavo oken, prenovo sanitarij, ureditev ogrevanja, pleskanje prostorov...

V preteklem letu smo skupaj z Ministrstvom za obrambo zaključili obnovo ceste Zagorje - Bač, pred nekaj dnevi pa podpisali še pogodbo za sofinanciranje sanacije ceste Parje – Palčje – Juršče, kar bo realizirano v dveh sklopih – pol letos in pol drugo leto. Temeljito je obnovljena cesta od glavne državne ceste do Nove Sušice, v pripravi pa je tudi prenova ceste od regionalke do Neverk. V ekipi občinske uprave smo velik napor vložili tudi v vso potrebno

dokumentacijo in postopke, da je investitor SeneCura pridobil in ima pravnomočno gradbeno dovoljenje za izgradnjo doma za ostarele v Pivki. Prav tako sem resnično zelo vesel, da je bivši kompleks Javor dobil novega lastnika - podjetje Tourne mobil, ki bo v kompleksu kmalu pričel izdelovati avtodome. Zaprtje kinodvorane smo izkoristili za popolno prenovo - tako so bile zamenjane vse talne obloge v dvorani, vsi stoli, nabavljena je akustična školjka, urejeno ogrevanje in prezračevanje... Lahko rečem, da dvorana nestrno čaka na prireditve in vas, spoštovani občani, da jo po tej zopni koronakrizi obiščete. V kratkem bomo začeli z izgradnjo infrastrukture v Industrijski coni v Neverkah, ki bo omogočala širitev podjetij v coni in s tem tudi nova delovna mesta, prav tako bomo kmalu pričeli tudi z izgradnjo proizvodnega inkubatorja, ki bo omogočil mladim podjetjem svoj začetek v osmih ločenih proizvodnih prostorih. Občina pripravlja tudi podlage za izgradnjo novih stanovanj v občini s ciljem, da v roku 5 let pridobimo 50 novih stanovanj. Da v okviru naše lokalne skupnosti vsi skupaj dobro delamo, je dokaz tudi to, da je Občina Pivka že tretje leto zapored prejemnica zlatega ISSO certifikata. Glede na letošnji sestavljeni indeks kazalnikov razvojnega položaja ISSO se je Pivka uvrstila med prvih deset občin v Sloveniji, in sicer kot najbolj aktivna občina ter z drugim najvišjim sestavljenim indeksom življenjskega standarda.

Praznovanje letošnjega občinskega praznika smo torej obeležili v času razglašene pandemije, ko se tok dogajanj odvija v počasnejšem tempu, nekajkrat se je naša družba z začasnimi zaprtji skorajda ustavila. Po svetu so bila letala prizemljena, meje so bile zaprte, dostop do nujnih storitev je bil omejen. To našo domovino, ki letos praznuje svoj 30. rojstni dan in skupno evropsko integracijo, ki tudi praznuje 9. maja in je osnovana na odprtih mejah, daje na velike preizkušnje. Ne glede na to ocenjujem, da smo vsak dan bližje »nekakšni normalnosti«, naši otroci obiskujejo šole, odrasli službe, starejša populacija je v veliki meri precepljena, naše gospodarstvo počasi a vztrajno raste. Verjamem, da si bosta opomogli tudi panogi gostinstva in turizma, ki ju je epidemija najbolj prizadela.

Naj bo občinski praznik tudi priložnost, da izrečem zahvalo vsem, ki ste v obdobju razglašene epidemije s svojim trudom in delom ter prizadevanji prispevali, da bi nam bilo v naši lokalni skupnosti lažje to stanje premagovati.

Hvala pripadnikom naše civilne zaščite in njeni logistični podpori, zdravstvu - tako Zdravstvenemu domu Postojna kot našim koncesionarjem, delavcem na področju socialnega varstva in delavkam v pomoči na domu, nevladnim organizacijam in prostovoljcem, šolam, vrtcem, ki so bili odprti tudi v času popolnega zaprtja, delavcem gospodarskih javnih služb in zaposlenim v trgovinah z nujnim blagom, ki se niso zaprle tudi v času največjih okužb v občini. Je pa pomembno zavedanje, da koronakrize še ni konec, zato vse naprošam, da skupaj še malo potrpite, spoštujemo priporočila NIJZ ter vse tudi ob tej priložnosti vabim, da se v čim večjem številu cepimo in tako prispevamo k čimprejšnji normalizaciji.

Drage občanke in občani ter letošnji občinski nagrajenci, namenjam vam čestitko...

Ob letošnjem občinskem prazniku Občine Pivka vam želim obilo poguma, razumevanja in medsebojnega sožitja, ter da bi vsi skupaj znali tudi v bodoče dobro izkoristiti priložnosti, ki se nam ponujajo.

Iskrene čestitke vsem letošnjim občinskim nagrajencem. S svojim delom, dejanji in zanesenostjo ste pustili poseben vtis v našem domačem pivškem prostoru.

Posebna zahvala pa vsem vam, spoštovane občanke in občani, ki tvorite prijetno ter uspešno lokalno skupnost, na katero verjamem, da ste ponosni.

Torej, ob prazničnem mesecu iskrene čestitke, pa zdravi ostanite!

Župan Robert Smrdelj

PREJEMNIKI OBČINSKIH PRIZNANJ OBČINE PIVKA

Častni občan Občine Pivka: ANDREJ GODINA

Andrej Godina je že več kot trideset let aktiven na družbenem področju v občini Pivka. Na kulturnem področju je bil aktiven v moškem in mešanem pevskem zboru Košana in Slavina, bil je dolgoletni predsednik KD Košana, sodeluje pri organizaciji pusta na Kalu, že več kot trideset let upodablja lik Miklavža in Dedka mraza, pa tudi Božička in Franceta Prešerna. Bil je predsednik ŠD Košana z veliko dosežki. Je predsednik Kegljaškega kluba Pivka, katerega člani dosegajo izjemne uspehe tudi na svetovni ravni. Izjemno aktiven je na področju turizma v občini, je aktiven član TD Pivka. Je licenciran lokalni turistični vodnik in vodnik interpretator z evropskim certifikatom, redno vodi obiskovalce po Pivških jezerih in kot vodnik ob koncih tedna deluje v Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer. Ljudje ga poznajo kot Martina Krpana, upodablja ga že 12 let. Z likom, ki je simbol Občine Pivka, predstavlja in promovira pivške kraje. Nastopa na prireditvah v občini, povabijo pa ga tudi v šole in vrtece po vsej državi, Pivko je predstavljal tudi v Italiji, Avstriji in Nemčiji. Večkrat je bil gost v turističnih oddajah na radiu in TV, nazadnje tudi pomemben lik v dokumentarnem filmu »Tipično slovensko«. Aktiven je pri

sodelovanju s pobrateno občino Durach, v njegovem domu je vedno prostor za prijatelje z Bavorske, prav tako pa njegov kavč koristijo popotniki z vsega sveta, v sistemu »couch surfing«. Aktiven je tudi na humanitarnem področju, krvodajalec je že več kot štirideset let, je tudi član UO OZ RK Postojna Pivka. Od lanske jeseni je upokojen, pred tem pa je delal v zaposlitvenem centru Karso, kjer je bil vodja in mentor šestim težje zaposljivim osebam. Andreja Godino je zanimalo tudi delo v politiki, začel je kot predsednik vaške skupnosti Kal, ki jo je vodil dva mandata, je član agrarne skupnosti Kal, tri mandate je bil občinski svetnik in en mandat podžupan Občine Pivka. Od leta 2006 do 2014 je bil predsednik OO SLS Pivka, v istem obdobju je bil tudi član glavnega odbora SLS, leta 2011 pa tudi kandidat za poslanca v državnem zboru.

Plaketa Občine Pivka: NIKO ŠTRANCAR

Niko Štrancar duhovniško službo opravlja že 54 let. Lani decembra je obhajal osemdeseto obletnico. Od leta 1985 predano upravlja župniji Zagorje in Trnje. S svojim delovanjem na mnogih področjih je v teh letih prispeval k razvoju občine, vdano je skrbel za kulturno in versko dediščino ter s svojim zgledom pripomogel k boljšim medčloveškim odnosom. Zaslužen je za obnovo cerkva na Šilentabru, cerkve sv. Pavla, kapelice v Drskovčah, cerkve sv. Justa v Parjah, cerkve Marije pomočnice na Ratečevem Brdu, cerkve sv. Helene in župnišča v Zagorju, cerkve v Trnju, Kleniku, Palčju in Jurščah. Na njegovo pobudo se je leta 1996 ustanovila medžupnijska Karitas Zagorje Trnje. Niko Štrancar je bil med pobudniki prenove župnišča v Trnju, ki je bilo preurejeno v dom duhovnih vaj. Tako v Trnje zahajajo mladi in odrasli iz cele Slovenije, pa tudi iz drugih držav Evrope. Bil je ustanovni član odbora za obnovo svetišča na Sveti Trojici, kljub nasprotovanjem in drugim preprekam je vedno vztrajal, cerkev je bila

zgrajena, trenutno pa se gradi še klonica pred cerkvijo. Niko Štrancar je vpet tudi v lokalno kulturno življenje, rad se udeleži kulturnih prireditev, ki jih organizirajo lokalna društva, če mu le čas dopušča. Poleg vodenja dveh župnij je tudi škofijski referent za misijone, skrbi za vezi med misijonarji in župljani. Na njegovo pobudo so v obeh župnijah uvedli koledovanje, kjer koledniki zbirajo darove za misijone. Je tudi dolgoletni dekanjski referent za cerkveno petje in glasbo, spodbuja zborovsko in ljudsko petje, organizira pevska srečanja in nastope.

Plaketa Občine Pivka: STANE KRANJC

Stane Kranjc je izseljenec, ki živi v Kanadi. Rodil se je v Nadanjem selu zavednim slovenskim staršem. Leta 1951 je zaradi razočaranja, ker ni bil sprejet v šolo, ilegalno pobegnil v Trst, od tam pa v Kanado. V Kanadi se je kmalu priključil slovenski skupnosti, kjer je spoznal svojo ženo. Zaposlil se je v tovarni testenin, vodstvo je hitro prepoznalo njegov potencial in omogočili so mu šolanje, kmalu je postal direktor proizvodnje. Aktivno je deloval v raznih kanadskih komisijah in dobrodelnih ustanovah. Poudariti je potrebno njegovo delo v komisijah slovenskih izseljencev v Kanadi in skrb za povezanost Slovencev.

Skrbel je za Slovensko letovišče, prostor, kjer so se družili Slovenci, načrtovali skupne akcije, navezovali medsebojne stike in prenašali ljubezen do domovine na mlajše generacije. Tam so sprejemali številne uradne in neuradne delegacije iz Slovenije: Lojze Peterle, Dimitrij Rupel, Jelko Kacin, Janez Drnovšek, nadškof Uran, olimpijonek Leon Štukelj in drugi. Med organizatorji srečanj je bil največkrat Stane Kranjc. Bil je predsednik Kanadskega

slovenskega kongresa. Med vojno za Slovenijo je bil v Ljubljani, kjer je bil ustanovljen Svetovni slovenski kongres, ki letos obeležuje 30-letnico ustanovitve.

Bil je član sveta za Slovence po svetu, osebno je veliko pripomogel pri mednarodnem priznanju Slovenije. Ustanovil je Kanadsko slovensko zgodovinsko društvo in zbral gradivo za knjigo Kanadski Slovenci od Atlantika do Pacifika. V samozaložbi je izdal monografijo Življenje v deželah lipe in javorja. Prejel je številne zahvale, priznanja in odlikovanja Republike Slovenije – za nesebično pomoč ob agresiji, za dolgoletno delo med Slovenci v Kanadi, za zasluge pri izhajanju glasila kanadskih Slovencev.

Priznanje Občine Pivka: ANSAMBEL BISERI

Ansambel Biseri letos obeležuje 15 let delovanja. Biseri so prvič javno zaigrali ob odprtju športne dvorane Skala. Istega leta (2006) so z delegacijo Občine Pivka odpotovali v Durach, kjer so z nastopom pokazali Nemcem slovensko glasbeno tradicijo.

Začeli so sodelovati z različnimi avtorji, producenti in mentorji, ki so poskrbeli za njihove prve avtorske skladbe in jim svetovali, da se udeležujejo festivalov. Leta 2009 so na festivalu Števerjan prvič nastopili na festivalskem odru in prejeli plaketo Borgija Sedeja. Sledili so uspehi na manjših festivalih, leta 2011 pa so na priznanem festivalu Graška gora zmagali s skladbo »Kakor roža v vrtu sama« in poleg zlate plakete prejeli še nagrado za najboljše besedilo in najboljšo melodijo. Istega leta, za njihov peti rojstni dan, so izdali svojo prvo zgoščenko. Na prestižnem festivalu Vurberk so med velikimi imeni narodno-zabavne glasbe z uspešnico »Punči ni debate«, izpod Alenovega peresa, prejeli plaketo radijskih postaj, za najboljšo skladbo leta, Slakovo plaketo za najboljšo izvedbo na festivalu in najslajšo lovoriko – Zlatega zmaja in s tem postali absolutni zmagovalci festivala. Za tem so izdali še dva albuma lastnih skladb in organizirali dva velika koncerta v pivški Skali v sodelovanju z RTV Slovenija. Oba

koncerta sta v času predvajanja dosegla skoraj rekordno število gledalcev. Biseri danes delujejo v zasedbi: Sabina Klepčar, Alen Klepčar, Sandi Morel, Marijan Novak in David Krušvar.

So redni gostje tv in radijskih oddaj, mentorji, producenti in avtorji drugim ustvarjalcem, imajo več kot 40 avtorskih skladb, preko 20 videospotov in preko 950 nastopov v Sloveniji in tujini. So tudi družbeno odgovorni, aktivni v lokalnih društvih.

Priznanje Občine Pivka: NEVENKA ŠELJ

Nevenka Šelj je aktivna članica Društva upokojencev Pivka. Je koordinatorka v programu Starejši za višjo kakovost življenja doma, vodja literarnega krožka Beremo skupaj in članica upravnega odbora društva. Program Starejši za starejše vodi že deset let, pod njenim vodstvom delo na tem področju opravljajo številne prostovoljke. Namen programa je evidentiranje starejših od 70 let, odkrivanje pomoči potrebnih in po potrebi, aktivno nudenje pomoči starejšim.

Nevenka Šelj ima s svojim znanjem, izkušnjami in požrtvovalnim delom največ zaslug za to, da se program v celoti izvaja, je postavljen na trdnejše temelje in dosega višjo raven izvedbe. Njena druga ljubezen je kultura, kot vodja krožka Beremo skupaj skrbi za širjenje veselja do branja. Pripravlja programe za kulturne večere in ostale prireditve, ki jih organizira društvo.

Občina Pivka
Foto: Simon Avsec

PREGLED LETA IN NAČRTOV

ZAKLJUČENI PROJEKTI

SANACIJA PLAZU V MALI PRISTAVI

V novembru 2020 se je v Mali Pristavi zaključila sanacija dveh zemeljskih plazov, ki je obsegala zajetje izvirov in močil, regulacijo občasnih površinskih vodotokov na širšem območju, vzdolžne drenaže, izgradnjo podpornih konstrukcij, sanacijo dovoznih poti in ureditev struge neimenovanega vodotoka in prepusta pod javno potjo. Dela v vrednosti 74.000 € so bila sofinancirana s strani Ministrstva za okolje in prostor iz programa za odpravo posledic naravnih nesreč.

OBNOVA STREHE NA KULTURNEM DOMU V ZAGORJU

Konec leta 2020 so bila izvedena investicijsko vzdrževalna dela na Kulturnem domu v Zagorju. V sklopu del se je izvedla zamenjava kritine, krovsko kleparska dela ter strelovod. Vrednost del je znašala 32.000 €, projekt je bil sofinanciran iz sredstev AS Zagorje, ki po deležu pripadajo Občini Pivka.

OBNOVA STREHE NA KULTURNEM DOMU JURŠČE

V drugi polovici lanskega leta je bila na kulturnem domu Juršče izvedena zamenjava dotrajanih elementov strešne konstrukcije in opažev. Na objektu se je zamenjalo kritino in vse kleparske elemente strehe (obrobe, žlebove in odtočne cevi) ter zaščitilo vse lesene dele strehe. Na objekt je bil nameščen tudi nov strelovod. Vrednost del je znašala 27.000 €.

SANACIJA MOSTU ČEZ POTOK STRŽEN V NARINU

V okviru ureditve v neurju poškodovanega propusta je bil čez potok Stržen zgrajen nov most, skupaj s pripadajočimi krilnimi zidovi in ureditvijo vezano na izgradnjo prepusta. Poleg tega se je izvedla tudi lokalna ureditev struge potoka in cestišča. Vrednost del je znašala 61.000 €, projekt je sofinanciralo Ministrstva za okolje in prostor iz programa za odpravo posledic naravnih nesreč.

VODOVOD IN KANALIZACIJA SELCE

V okviru projekta »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljani - 1. sklop so bila oktobra 2020 zaključena dela na komunalni infrastrukturi v Selcah, ki je obsegala izgradnjo vodovodnega omrežja, fekalne in meteorne kanalizacije, optičnega omrežja, cestišča in varovalne ograje struge hudournika.

Vrednost opravljenih del je znašala 1,2 milijona evra. Operacijo sta sofinancirali Evropska unija iz Kohezijskega sklada in Republika Slovenija v skupni višini 749.310 €.

IZGRADNJA MOSTU ČEZ REKO REKO ZA SUHORJE

Občina Pivka je v letu 2020 zaključila izvedbo rekonstrukcije mostu čez reko Reko za Suhorje. V okviru investicije je bil most deležen celovite obnove, od temeljenja, injektiranja podpornikov, izgradnje nove voziščne plošče z ograjo, dovozne poti do mostu in ureditve brežin, pri čemer se je ohranila osnovna kamnita konstrukcija.

Iz naslova odprave posledic zaradi poplav v letih 2019 in 2020 je Ministrstvo za okolje in prostor za projekt namenilo dobrih 436.000 €, Občina Pivka je prispevala delež v višini 141.000 €.

SANACIJA ODLAGALIŠČA NENEVARNIH ODPADKOV STARA VAS

Občini Postojna in Pivka sta v letu 2020, v sorazmernih deležih, financirala sanacijska dela, ki so bila po izdanem okoljevarstvenem dovoljenju potrebna za sanacijo odlagališča nenevarnih odpadkov Stara vas pri Postojni.

REKONSTRUKCIJA LOKALNE CESTE ZAGORJE–BAČ TER IZGRADNJA AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ IN KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V ZAGORJU

V septembru 2020 je bila v Zagorju zaključena rekonstrukcija lokalne ceste Zagorje–Bač, izgradnja avtobusnih postajališč in komunalne infrastrukture. Rekonstrukcija je obsegala izvedbo priključka LC na regionalno cesto, razširitev ceste, izvedbo tamponskega dela in asfaltne plasti ter izvedbo pločnika s cestno razsvetljavo. Poleg Občine Pivka je projekt sofinanciralo tudi Ministrstvo RS za obrambo.

ODSEK KOLESARSKE POTI SELCE – PETELINJE

Avgusta 2020 je bil namenu predan odsek kolesarske poti med Selcami in Petelinjami ob cesti G1-6. Naročnik del je bila Direkcija RS za infrastrukturo, Občina Pivka je sofinancirala zasaditev drevoreda lip.

OBNOVA CESTE NA NOVI SUŠICI

V letu 2020 so bila izvedena vzdrževalna dela v javno korist na lokalni cesti od reškega mostu do vasi Nova Sušica v dolžini 850 m.

SANACIJA POŠKODOVANIH POLJSKIH POTI PO NEURJU

V mesecu decembru lanskega leta je neurje z obilnimi padavinami poškodovalo več javne infrastrukture, med drugim tudi poljske poti. Občina Pivka je na podlagi Sklepa, ki ga je izdala Uprava RS za zaščito in reševanje, popisala škodo in posredovala dokumentacijo na Ministrstvo za obrambo. Do sedaj sredstev za odpravo posledic nastale škode Občina še ni prejela, zato so bile najbolj poškodovane lokacije poti urejene iz sredstev proračuna. Uredilo se je odvajanje padavinske vode in ustrezno utrdilo vozišče na poljskih poteh v Gornji Košani, Novi Sušici, Mali Pristavi, Dolnji Košani in Stari Sušici, kjer se je tlakovalo povozno rampo preko struge potoka Farjevec.

PRENOVA KINODVORANE V KRPA NOVEM DOMU

Občina Pivka je v letu 2020 uspešno pridobila 200.000€ nepovratnih sredstev za prenovo kinodvorane. V dvorani so nameščeni novi komfortni sedeži, urejeno je prezračevanje dvorane z rekuperacijo, na odru je vgrajeno talno gretje, zamenjana je osvetlitev dvorane, nameščen je video nadzorni sistem objekta, dobavljeni so novi odrski reflektorji, nova pridobitev pa je akustična školjka za nastope pevskih zborov ipd. Ob vhodu v dvorano sta novi kabini za tehnika, za potrebe nadzora ozvočenja in odrskih reflektorjev. Vrednost projekta prenove kinodvorane je znašala 289.000 €.

NOVO GASILSKO VOZILO ZA GAŠENJE IN REŠEVANJE

PGD Pivka je februarja 2021 pridobilo sodobno kombinirano gasilsko vozilo za gašenje in reševanje. Novo vozilo je pomembna posodobitev voznega parka in opreme. Skupna vrednost vozila je znašala 330.000 €, od tega je 285.000 € zagotovila Občina Pivka, 30.000 € je bilo financiranih iz sredstev požarnega sklada, preostanek pa je društvo zagotovilo samo iz lastnih sredstev in s pomočjo donatorjev.

VADBENI POLIGON

Občina Pivka je z donacijo Skupine SIJ – Slovenska industrija jekla in v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije in Športno zvezo Pivka v septembru 2020, ob košarkarskem igrišču postavila vadbeni poligon za vadbo na prostem.

NAKUP OBJEKTA ZA MLADINSKA IN DRUGA DRUŠTVA

Občina Pivka je v lanskem letu kupila objekt v središču Pivke. Načrtuje se njegova temeljita preureditev, namenjen pa bo potrebam mladinskih in ostalih društev v Pivki. Kupnina za nepremičnine (objekt in dvorišče) je znašala 34.000 €.

PIVKA 2020

V preteklem letu smo v počastitev četrto stoletja Občine Pivka izdali zbornik Pivka 2020, zajeto knjigo velikega formata, v katero smo strnili poglavja iz oddaljene in novejšje zgodovine Zgornje Pivke, Košanske doline in dela Brkinov – območja, ki danes sodi v Občino Pivka. Prvič do zdaj smo nekoliko podrobneje segli v pivški čas prve svetovne vojne, novosti pa prinaša tudi poglavje o drugi moriji 20. stoletja, opisani z vidika ljudi naših krajev. Poglobili smo se v pivško šolstvo vse od njegovih začetkov in pregledali bogato kulturno dejavnost ljudi na Pivškem. Opisali smo pokrajinske značilnosti in geografske posebnosti, snovno in nesnovno kulturno dediščino. Predstavili smo razvoj gospodarskih dejavnosti, tudi turizma, in pregledali, kako se je razvijala javna infrastruktura v samostojni občini, s katero smo iz leta v leto prebivalcem občine izboljševali pogoje za življenje in delo. S poglavjem o vidnih pivških osebnostih ohranjamo spomin na kar 36 Pivčanov, na katere je še svež spomin ali pa so pričevanja o njih shranjena le še v javnih podatkovnih shrambah. V knjigi je moč najti tudi spomine na nepozabni žled leta 2014, Mladinski dom Toneta Tomšiča in podobne pivške posebnosti. Delo pa bomo še nadaljevali z občasno publikacijo z besedili, ki jih nismo mogli uvrstiti v knjigo Pivka 2020 in, upamo, s teksti, povezanimi z vsem, kar je pivškega, ki še nastajajo.

INTERAKTIVNI TURIZEM ZA VSE

V projektu Interaktivni turizem za vse se sledi smernicam in razvoju dostopnega turizma, saj se je razvilo nekaj novih turističnih produktov, ki bodo namenjeni predvsem ranljivim skupinam: gibalno oviranim osebam, slepim in slabovidnim, gluhim osebam, osebam s težavami v duševnem zdravju in starejšim. V projektu je Občina Pivka pridobila nekaj opreme, in sicer maketo za slepe in slabovidne, tipni zemljevid, VR očala, FM radijske sprejemnike in oddajnike, izdelalo se je nekaj filmov. Nova oprema bo zaradi inovativnosti in novih tehnologij zanimiva tudi za ostale obiskovalce. Gre za projekt sodelovanja šestih LAS.

PROJEKTI V IZVAJANJU

ISKANJE DODATNEGA VODNEGA VIRA

Občina Pivka je s podjetjem Kovod Postojna, d.o.o. v septembru 2020 podpisala pogodbo o sofinanciranju in sodelovanju pri raziskovalnem projektu karakterizacije kraških vodonosnikov v zaledju vodnega vira Malni kot nadaljevanje projekta raziskav za vzpostavitev dodatnega vodnega vira na območju občin Pivka in Postojna. Projekt bo zaključen avgusta 2023. Občina Pivka bo prispevala 30.000 €.

DIGITALIZACIJA GRADU RAVNE

V okviru projekta Razvoj turistične ponudbe destinacije Zeleni kras Občina Pivka sofinancira izdelavo 3D modela Graščine Ravne, promocijski film ter spletno aplikacijo o graščini Ravne z digitaliziranim objektom v višini 13.440 €. Aktivnosti bodo zaključene v letošnjem letu.

POSLOVNA INFRASTRUKTURA V IOC NEVERKE

Občina Pivka je v letu 2018 odkupila cca. 3 ha novih zemljišč za potrebe širitve IOC Neverke. V okviru projekta »Poslovna infrastruktura IOC Neverke« bosta v letu 2021 potekali dve ločeni investiciji, in sicer komunalna infrastruktura, v sklopu katere bo zgrajena dovozna cesta in vsa potrebna komunalna infrastruktura ter čistilna naprava 400PE. Druga pomembna investicija v IOC je proizvodni inkubator, kjer bo na voljo šest enot, namenjenih mladim podjetnikom za različne proizvodne dejavnosti. V letu 2020 je Občina Pivka izvedla javni razpis za izbiro izvajalcev gradenj, podpisala pogodbe in oddala vloge za pridobitev sofinancerskih sredstev v okviru Dogovora za razvoj primorsko notranjske razvojne regije iz Kohezijskega sklada EU in Republike Slovenije. Skupna vrednost obeh investicij znaša 3.203.000 €, delež sofinanciranja pa 3.067.000 €.

PRENOVA CESTE PARJE – JURŠČE

Z Ministrstvom za obrambo je bil novembra 2020 podpisan dodatek k dogovoru, ki določa pogoje in način medsebojnega sodelovanja glede uporabe infrastrukture v upravljanju Ministrstva za obrambo na območju občine Pivka, z namenom sofinanciranja prenove lokalne ceste Parje – Juršče v višini 500.000 €. Občina Pivka je pripravila dokumentacijo in izbrala izvajalca. Minister za obrambo mag. Matej Tonin in župan Občine Pivka Robert Smrdelj sta konec aprila v Palčju podpisala pogodbo o sofinanciranju.

KULINARIČNA DOŽIVETJA OD SNEŽNIKA DO NANOSA

Občina Pivka je eden od partnerjev projekta Kulinarična doživetja med Snežnikom in Nanosom. Projekt prispeva k povezovanju in skupnemu oblikovanju novih turističnih produktov ter skupnemu trženju. V okviru projekta bo za Ekomuzej Pivških presihajočih jezer zagotovljene nekaj degustacijske opreme, izvedlo se bo kulinarične delavnice, izdelalo turistični kulinarični zemljevid ter organiziralo kulinarične dogodke. V Parku vojaške zgodovine je urejena tudi pripravljalnica hrane za podporo razvoju novih storitev.

CENTER VELIKIH ZVERI DINA

Avgusta letos bomo odprli Center velikih zveri DINA, ki ga urejamo v okviru projekta Carnivora Dinarica, financiranega v okviru programa sodelovanja INTERREG V-A Slovenija – Hrvaška 2014 – 2020. V centru bomo s sodobnimi prezentacijskimi sredstvi, ki bodo obiskovalca vabila k aktivnemu sodelovanju, doživljanju in razmišljanju, predstavili življenjske značilnosti medveda, volka in risa ter interakcij s svetom človeka. Spoznali boste jamskega medveda, kot ga še niste, ugotovili, ali res veste, kdo so velike zveri in zakaj je volk tisti, zaradi katerega imajo srne vitke noge. V okviru projekta nastajajo tudi desetminutni film ter sedem kratkih videoklipov. V centru bomo izvajali delavnice, organizirali predstavitve in izobraževanja. Prodajali bomo izdelke z blagovno znamko Medvedu

prijazno. Pivški center bo prvi v Sloveniji, ki bo velike zveri in problematiko, povezano z njimi, prikazal na enem mestu in na celovit način.

OBUJANJE GRAJSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Občina Pivka je eden od projektnih partnerjev čezmejnega strateškega projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV, katerega namen je obujanje grajske kulturne dediščine in priprava novih turističnih produktov, vezanih na gradove, dvorce in vile. Aktivnosti občine na projektu se tako navezujejo predvsem na dvorec Ravne in z njim povezan Šilentabor. Med osrednje načrtovane produkte spadajo muzejska razstava in strokovni zbornik o dvorcu Ravne, njenih lastnikih in razvoju; idejna zasnova dvorca kot butičnega hotela z golf igriščem in vizualizacija utrjenega kompleksa Šilentabra. V sklopu projekta je bila urejena tudi tematska kolesarska »Pot gradov«, ki povezuje grajsko dediščino v občini.

PROJEKT PIVKA.KRAS.PRESIHA

V letošnjem letu, po odobritvi slabih 3 milijonov sredstev s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj v aprilu 2021, v partnerstvu začnemo s projektom, s katerim bomo izboljšali stanje presihajočih jezer in suhih travnišč, ki so habitat številnim vrstam, ki so varovane v okviru Nature 2000. Partnerji v projektu so poleg vodilnega partnerja Občine Pivka še Zavod RS za varstvo narave, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica in Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem. V sklopu projekta bomo v sodelovanju z lastniki in upravljalci kmetijskih zemljišč spodbujali primerne kmetijske prakse, ki vključujejo tudi cilje varstva narave. Tako bomo skupaj izboljšali stanje presihajočih jezer in suhih travnišč, ki so habitat številnim vrstam, ki so varovane v okviru Nature 2000 (npr. strašničnin mravljiščar in travniški postavnež (metulji), hribski škrjanec in pisana penica (ptiči), veliki pupek (dvoživke) in mali podkovnjak (netopirji)). V sklopu projekta je predvidena tudi odstranitev odpadkov jam. Del sredstev je namenjenih interpretaciji varstva narave in urejanju osnovne infrastrukture KP PPJ. Pomemben sklop

so aktivnosti za ozaveščanje in sodelovanje s prebivalci in drugimi ključnimi deležniki (lastniki in upravljalci zemljišč). Projekt PIVKA.KRAS.PRESIHA je orodje in finančni vir za nadaljnje korake pri ohranjanju naše kulturne krajine in s tem identitete našega prostora. Kako ga bomo znali izkoristiti, je odvisno predvsem od nas vseh. Projekt bo predvidoma zaključen v septembru 2023.

DOM ZA STAREJŠE OBČANE

Investitor SeneCura je v začetku maja 2021 pridobil pravnomočno gradbeno dovoljenje za začetek gradnje doma za starejše občane v Pivki, ki naj bi pričel delovati do konca leta 2022. Dvonadstropni dom za starejše bo imel 69 postelj, v njem bo 42 enoposteljnih sob, 10 sob pa dvoposteljnih z dvema oddelkoma za dementne osebe z izhodom na vrt. Lokacija objekta bo v bližini krožišča, za trgovskim centrom SPAR.

OBNOVA KULTURNEGA DOMA KOŠANA

Občina Pivka je letos uspešno kandidirala na Javni poziv Ministrstva za kulturo za pridobitev sredstev za obnovo Kulturnega doma Košana. Predvidena je zamenjava dotrajanega fasadnega stavbnega pohištva, torej skoraj vseh oken in dvoje vrat, obnova fasade na severni in zahodni strani, sanacija zamakanja in ureditev kanalizacije okrog objekta, celovita prenova sanitarij, toplotna izolacija podstrešja ter ureditev ogrevanja s toplotno črpalko in konvektorji. Ocenjena vrednost del je 108.000 € z DDV. Ministrstvo za kulturo bo financiralo 70.720 €. Dela morajo biti zaključena letos jeseni.

SECAP

V okviru projekta SECAP, ki je del programa Interreg Slovenija-Italija, bomo na Krpanovem domu, kot največjem večnamenskem javnem objektu z notranjo površino 3.052,2 m², izdelali toplotni ovoj objekta. Ker si želimo, da bi projekt prinesel tudi demonstracijske učinke, bosta poleg izvedbe toplotnega ovoja objekta na ravnom delu strehe urejeni še dve zeleni strehi v skupni površini približno 130m². V sklopu izvedbe toplotnega ovoja bo izvedena toplotna izolacija zunanjih betonskih sten, kjer je potrebno, bo zamenjano stavbno pohošstvo, na določenih delih bo urejeno odvodnjavanje meteorne vode ter ostali ukrepi, potrebni za doseganje primerne funkcionalnosti, toplotne izolativnosti in energetske učinkovitosti javnega objekta. Projekt bo zaključen konec leta 2021.

UREDITEV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V RADOHOVI IN SLOVENSKI VASI

Občina Pivka bo v letu 2021 in 2022 pristopila k gradnji vodovoda v Radohovi in Slovenski vasi, sočasno je predvidena tudi gradnja komunalne infrastrukture. Izgradnjo v vrednosti 1,1 milijona evrov delno financira Evropska unija, in sicer iz Kohezijskega sklada. Predvidena je gradnja ločenega kanalizacijskega sistema ter vodovoda v skupni dolžini cca 3 km in obnova obstoječe tangirane infrastrukture. Komunalna infrastruktura naselij se bo avtonomno navezovala na obstoječo komunalno infrastrukturo tako, da bo omogočen ločen priklop. Fekalna kanalizacija se bo navezovala na sistem ČN Pivka. Zaključek gradnje je predviden v letu 2022.

REKONSTRUKCIJA PREDORA/PODVOZJA HRASTJE

Občina Pivka je aktivno vključena in sodeluje pri oblikovanju in pripravi projektnih rešitev na območju predvidene ureditve predora/podvoza Hrastje. Investitor je Direkcija Republike Slovenije za Investicije.

Na tem območju je predvidena novogradnja predora/podvoza, ki bo nadomestil obstoječo ureditev z izmeničnim prometom. Nova ureditev je usklajena s predvideno ureditvijo obvoznice in predora pod Primožem. Ob izgradnji predora/podvoza v Hrastju se trenutno dodatno preverja možnost navezave kolesarske povezave do območja PVZ in naselja Hrastje, možnost enosmerne prometne navezave obstoječe prometne navezave na predvideno obvoznico in ureditev priključka Hrastje.

IZDELAVA MULDA DO VASI GRADEC

V letošnjem letu načrtujemo izdelavo muld na odseku javne poti JP 815411 od G1-6 do vasi Gradec. Dela se bodo v celoti financirala iz proračuna.

OBNOVA POKOPALIŠČ

Iz sredstev agrarne skupnosti Trnje se načrtuje nadaljnja obnova pokopališkega zidu v Trnju. V letu 2021 je predvidena priprava dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo poslovilne vežice v Palčju.

VODOVOD RAVNE - ŠMIHEL - MALA PRISTAVA

Predvidena je gradnja vodovodnega sistema v dolžini cca 4 km in obnova obstoječe tangirane infrastrukture. Na območju predvidene gradnje vodovoda je predvidena obnova obstoječih cestnih povezav za naselje Mala Pristava in Šmihel ter ureditev pločnika v delu naselja Šmihel. Trenutno se pripravljata ŠTUDIJE OPTIMIZACIJE OBSTOJEČEGA VODOVODNEGA SISTEMA in dokumentacija IDZ, ki bo zaključena prividoma v koncu junija 2021. Občina Pivka bo oddala vlogo za dodatna sredstva v okviru veljavne odločitve o sofinanciranju kohezijskega projekta s strani MOP. Zaključek projekta je predviden leta 2023.

UREDITEV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V NASELJIH TRNJE IN KLENIK

Predvidena je gradnja ločenega kanalizacijskega sistema ter vodovoda v skupni dolžini cca 13 km in obnova obstoječe tangirane infrastrukture. Komunalna infrastruktura vsakega naselja se bo avtonomno navezovala na obstoječo komunalno infrastrukturo tako, da bo omogočen ločen priklop. Fekalna kanalizacija se bo navezovala na sistem ČN Pivka. V letu 2020 je bila izdelana dokumentacija DGD, trenutno se pridobivajo potrebne služnosti za zagotovitev pravice graditi. Po pridobitvi potrebnih služnostnih pravic se bo izdelala dokumentacija PZI, ki bo zaključena predvidoma v juliju 2021. Občina Pivka bo oddala vlogo za dodatna sredstva v okviru veljavne odločitve o sofinanciranju kohezijskega projekta s strani MOP. Zaključek projekta je predviden leta 2023.

OBNOVA VOJNEGA POKOPALIŠČA

V sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v letu 2021 načrtujemo sofinanciranje obnove vojnega grobišča prve svetovne vojne v Pivki.

NA OBISKU PRI OBČINSKI UPRAVI

KARMEN ŠABEC, Višja svetovalka za proračun in gospodarstvo

Na področju financ smo v preteklem letu izvrševali sprejeti proračun, ki ga je občinski svet potrdil v višini 13,6 milijona EUR. Poslovanje občine je v preteklem letu zaznamovala epidemija, zato je bilo zaradi protikriznih ukrepov potrebno v občinskem proračunu na strani izdatkov zagotoviti sredstva, ki jih ob pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Prav tako smo dodatno v proračunu zagotovili sredstva za subvencioniranje posledic epidemije za gospodarske subjekte. Poleg že obstoječih pomoči za gospodarstvo v obliki javnih razpisov za pospeševanje podjetništva v občini smo na novo razpisali sredstva za subvencioniranje začetnih investicij v malih podjetjih z namenom spodbujanja širitve dejavnosti oziroma v podporo novim dejavnostim. Za leto 2021, pa kot novost, na področju kmetijstva načrtujemo podporo za obnovo ali zasaditev novih trajnih nasadov. Delo finančne službe je zajemalo tudi aktivnosti pri načrtovanju in spremljanju evropskih projektov.

Zaključni račun proračuna občine je bil za preteklo leto realiziran v višini dobrih 9,5 milijona EUR. Poslovanje občine nadzira tudi nadzorni odbor, ki je v preteklem letu pod drobnogled vzel štiri področja poslovanja občine, in sicer projekt sanacije ceste in mostu na Suhorje, pripravo dokumentacije za izgradnjo prizidka k Osnovni šoli Šmihel, pregled izvajanja pokopališke dejavnosti ter financiranje športnih društev in klubov. En pregled je nadzorni odbor zaključil, še trije so v teku. O končnih ugotovitvah bomo po končanem nadzoru prejeli mnenje in priporočila. Notranjo revizijo poslovanja občine izvaja revizijska služba

Združenja občin Slovenije. Za preteklo leto je revizijsko področje zajemalo načrtovanje in izplačevanje investicijskih transferov, naročanje blaga, storitev in gradenj po evidenčnem postopku ter organizacijo in izvajanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Revizijska služba je podala končno poročilo o poslovanju občine na revidiranih področjih v preteklem letu, večino priporočil smo že upoštevali in odpravili.

Občinsko upravo Občine Pivka sestavlja kolektiv strokovnih in zagnanih sodelavcev. Ker za vsemi projekti, dosežki in področji delovanja stojijo ljudje, je prav, da te posameznike spoznamo in nam tudi sami neposredno poročajo o aktualnih posameznega področja, ki zadevajo občane.

Mag. JANA KNAPFELC STRLE, Višja svetovalka za družbene dejavnosti in splošne zadeve

Epidemija je na področju družbenih dejavnosti prinesla kar nekaj sprememb. Družbene dejavnosti so že po svoji naravi področje, ki se močno navezuje na ljudi, od najmlajših v vrtcu do najstarejših, ki prejemajo storitev pomoči na domu. Če začnemo pri vrtčevskem varstvu, so bili protikoronski ukrepi za zaščito virusa vpeljani v lanskih spomladanskih mesecih. Zdaj so jih osvojili vsi, tako otroci, učenci in zaposleni. Stroške starševskega dela plačila za čas zaprtja in karantene smo občine uveljavljale na državni ravni. Zaposlenim je bilo omogočeno cepljenje, tisti, ki se za cepljenje niso odločili, pa se redno testirajo vsak teden. Maske so postale stalnice tudi pri izvajanju šolskih prevozov in bodo gotovo obvezne tudi v prihodnjem šolskem letu. Naj na tem mestu omenim, da smo ravnokar zaključili z javnim naročilom prevozov za prihodnja štiri šolska leta v vrednosti 813.000,00 EUR. Izvajalca šolskih prevozov bosta v času od septembra 2021 do junija 2025 podjetji Nomago in Edo tours. Posebna skrb med epidemijo je bila namenjena tudi starejšim. Najbolj potrebnim se je tako zagotavljalo v obliki pomoči na domu, za dostavo hrane in nujnih živil pa je občina imela odprto redno telefonsko linijo. Starejši so se je posluževali zlasti v aprilu in maju 2020. Prevozi za starejše občane, ki se izvajajo v sodelovanju z Zavodom Sopotniki so bili v času popolnega zaprtja omejeni, sedaj se izvajajo nemoteno. Trenutno se največ prevozov izvaja za namen zdravstvenih storitev, v marcu in aprilu so bili aktualni zlasti prevozi na cepljenje proti COVIDU - 19. V času epidemije je bilo aktualno tudi svetovanje za ljudi, ki so se znašli v stiski. Pomoč so nudile številne nevladne organizacije ter

Zdravstveni dom Postojna. Povpraševanje po tovrstni pomoči je še vedno v porastu. Tudi v okviru projekta »Občina prijazna starejšim« smo občanom nudili telefonsko svetovanje, objave strokovnih članov na spletni strani in v Pivškem listu. Skupine Prostovoljcev so v preteklem letu z izjemo jeseni delovale preko spletnih aplikacij. Srečanja v živo so predvidena v sredini meseca maja z omejitvami do 10 oseb. Občina je tako kot vsako leto tudi v letu 2020 lansko leto izvedla razpise za področje športa, ljubiteljske kulture, sociale in zdravstva ter za projekte mladih. Dela programa zaradi epidemije društva niso mogla izvesti. Ne glede na to, so jim bila odobrena in nakazana vsa sredstva, program pa bodo lahko izvedli v letu 2021. Postopek izvajanja letošnjih razpisov je v teku, pred poletjem bodo društva že prejela 70% nakazil. Skupno smo letos razpisali preko 200.000,00 EUR sredstev za nevladne organizacije.

SVETNIKI OBČINSKEGA SVETA TUDI TOKRAT RAZPRAVLJALI NA DALJAVO

Občinski svetniki so se preko videokonference na svoji 15. redni seji sestali v četrtek, 8. aprila. Sprejeli so **Zaključni račun proračuna Občine Pivka za leto 2020**, v katerem so bili prihodki proračuna realizirani v višini 9.401.562 € in odhodki v višini 9.501.020 €, kar predstavlja približno 83 % realizacije glede na sprejeti proračun. Med največjimi naložbami preteklega leta je bilo nadaljevanje izgradnje vodovoda v sklopu operacije Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljance, ki je sofinancirana iz Kohezijskega sklada, dokončala se je tudi sanacija mostu na cesti za Suhorje, sanacija plazu v Mali Pristavi ter obnova mostu čez Stržen v Narinu, za kar je Občina Pivka prejela sofinanciranje iz Programa za odpravo posledic naravnih nesreč. Dokončalo se je tudi z rekonstrukcijo lokalne ceste Zagorje-Bač in izgradnjo avtobusnega postajališča ter celovito prenovo kinodvorane v Krpanovem domu. Občina Pivka je na javni dražbi Okrožnega sodišča v centru Pivke odkupila stavbo Merkurja ter paket desetih stanovanj z garažo, ki so bila v lasti družbe Javor Pivka d. d. **Občinski svetniki so v drugem branju potrdili Odlok o izločitvi organizacijskih enot in preimenovanju Javnega zavoda »Zavod za upravljanje dediščine in turizem Pivka« in Odlok o ustanovitvi zavoda Javni zavod – turizem Pivka.** Svetniki so v drugem branju potrdili **Odlok o občinskih cestah in javnih površinah v občini Pivka**, ki bo podlaga za podelitev novih koncesij za vzdrževanje lokalnih cest in javno snago. V drugi obravnavi je bil potrjen tudi **Odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju Občine Pivka.** Na dnevnem redu, ki ga je obravnaval občinski svet, je bil med drugim tudi predlog **Sklepa o dodatnem financiranju zaposlitev za učno pomoč v osnovnih šolah**, v okviru katerega so svetniki šolama zaposlitev potrdili. Občinski svet je v skladu Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju in Uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju sprejel **sklep o soglasju k izplačilu**

redne delovne uspešnosti direktorice in pomočnice direktorice Zdravstvenega doma Postojna ter sklepa o soglasju k izplačilu redne delovne uspešnosti ravnateljice Osnovne šole Košana in Osnovne šole Pivka. Ravnatelji in direktorji javnih zavodov namreč nimajo mesečne redne uspešnosti, temveč se jim na podlagi meril obračuna letna redna delovna uspešnost. Občina Pivka je kot lokalni nosilec urejanja prostora s strani Ministrstva za okolje in prostor RS prejela obvestilo o javni objavi pobude in vloge za pridobitev smernic za načrtovanje prostorskih ureditev, in sicer za ureditev oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo. **Občinski svet Občine Pivka se je seznanil s pobudo za Državni prostorski načrt za ureditev oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo ter sprejel sklep o stališču, da predlagane pobude ne podpira, saj je pobuda pomanjkljiva in da bo Občina Pivka svoje smernice k pobudi lahko podala šele, ko bo ta dopolnjena z zahtevanimi vsebinami.**

Na poziv Državnega sveta se je Občinski svet Občine Pivka opredelil tudi do osnutka pokrajinske zakonodaje in sprejel sklep, da podpira ustanovitev pokrajin in vztraja pri predlogu Sveta Primorsko-notranjske regije, da se celotna Primorsko-notranjska razvojna regija (Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Postojna), skupaj z Obalno-kraško razvojno regijo, združita v Primorsko-notranjsko pokrajino. Občinskim svetnikom je bil predstavljen projekt »Kolesarske poti v občini Pivka« s poudarkom na novi prometni ureditvi centra Pivke, seznanjeni so bili tudi z bodočo traso mreže kolesarskih povezav, s katero bodo naselja povezana s središčem ter bodo izpostavljene tudi povezave do sosednjih občin. Prihodnja seja Občinskega sveta Občine Pivka je načrtovana v drugi polovici maja.

SLOVENSKI NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST JE USMERJEN V PRIHODNOST

Prejšnji prispevek sem pisal točno pred dvema mesecema (4.3.), med izredno sejo DZ, ki so jo sklicale štiri opozicijske stranke z namenom, da naša prizadevanja za pripravo kvalitetnega Načrta za okrevanje in čim boljše programe razvrednotijo in prikažejo v najslabši luči.

Načrt je bil 30. aprila oddan v potrjevanje na Evropsko komisijo. Predstavlja pa samo manjši del (1,8 milijarde evrov) nepovratnih sredstev od 9 milijard, kolikor jih bo iz različnih mehanizmov na voljo Sloveniji do leta 2030. Slovenija je bila med prvimi šestimi državami, ki so do februarja letos potrdile sklep o zagotovitvi lastnih virov in je med prvimi 13 državami, ki so do konca aprila oddale Načrte v formalno proceduro potrjevanja. Sredstva pa bodo na voljo šele, ko bodo vse države potrdile sklep o zagotovitvi lastnih virov, česar doslej ni storilo še 10 držav članic in seveda ob pogoju izvedenih reform. Panika, ki so jo zganjali v KUL opoziciji, je bila torej namenjena politiziranju, nagajanju in kaže na pomanjkanje državotvorne drže strank, ki so programsko prazne.

Najpomembnejši del Načrta za okrevanje pa so reforme, ki so bile tudi medijsko postavljene na stranski tir. Vsa vprašanja so se vrtela samo okoli denarja. Reforme so tiste, ki pomenijo prehod med najrazvitejše, kajti nič nam ne pomagajo npr. nove bolnice in domovi za starejše, če v njih ne bo ustreznih storitev. Slovenija trenutno izobražuje preveč v smeri nezaposljivih poklicev, zato je reforma na področju izobraževanja ena izmed bolj pomembnih. Na drugi strani pa je potrebno izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev, zagotoviti varno starost, izboljšati poslovno okolje, debirokratizirati državo ter omogočiti vsem enake izhodiščne možnosti. V zadnjih dveh mesecih sem podpisal številne

odločitve o podpori z nepovratnimi sredstvi iz evropskih skladov številnim projektom na območju celotne države. Na območju občine Pivka za Industrijsko obrtno cono in Inkubator Neverke in za Krajski park presihajoča jezera. Na območju občine Postojna pa za mrežno podjetniški inkubator POC Veliki Otok in za kolesarsko povezavo Postojna-Hruševje-Grobišče-Zagon, ki bo omogočila tudi ureditev kanalizacije v vasi Zagon. Ureja se status Parka vojaške zgodovine Pivka, ki bo zagotovil stabilne pogoje za njegov dolgoročni razvoj. Zagotavljajo se podlage, predvsem pa finančna sredstva za številne projekte na različnih področjih gospodarskih, turističnih in ostalih dejavnosti. Ursula von der Leyen, predsednica Evropske komisije, je ob prejemu našega Načrta za okrevanje in krepitev odpornosti 1. maja izjavila: »Prejeli smo slovenski NOO, ki je usmerjen v prihodnost: zeleni & digitalni prehod, pametna, trajnostna & vključujoča rast; zdravje & blaginja vseh.«

Po skoraj letu dni od potrditve zgodovinskega dogovora voditeljc in voditeljev držav EU, po tistem, ko se v državljanih EU že začenja zbuja občutek, da je solidarnost znotraj EU samo še mrtva črka na papirju, je čas za akcijo. Čas je za reforme in naložbe, ki bodo omogočile nove priložnosti. Za vse generacije in v vsakem delu naše Slovenije. Slovenija s 1. julijem že drugič prevzema predsedovanje Svetu EU. Kot kaže, nas čaka zgodovinska naloga. V obdobju našega predsedovanja bodo namreč potrjevani Načrti za okrevanje in krepitev odpornosti vseh držav članic EU.

Čestitke ob 30. obletnici samostojne slovenske države.

Zvone Černač, minister

OSTAJA NAM LE PRIHODNOST

Nas 90. Pravijo: "Vsi ste isti!" Res je, vsi smo enaki. V vsakem od nas bije srce, vsak ima svoje želje, hrepenenje, skrbi ... Razlika je le v upanju in zaupanju. Ko se zaključi kakšna oddaja na radiu ali televiziji, večkrat slišim reči, da je imel politik dober nastop. Kot da gre za zabavo ali če želite – tekmo. Saj je pravzaprav res, da tekmujejo za naklonjenost. Da bi imeli podporo in lahko kaj naredili. Bistveno vprašanje pa je, kaj bi naredili. Ali bi gradili odprto in tolerantno družbo ali pa nekaj drugega, čemur smo priča danes. Pred natanko 30 leti smo polni pričakovanj zrlj v prihodnost. Da bomo živeli bolj svobodno. Da bomo lahko na trgu udeležili svoje poslovne ideje, pisali knjige, raziskovali ... Na prste obeh rok lahko danes preštejemo uspešne ljudi, ki jim je to uspelo. Vse drugo pa so grabile politične elite kontinuitete prejšnje države, ki pa zdaj niso več poznale ovir. Privatizacija, menedžerski odkupi, KAD-i, SOD-i, slabe in dobre banke ... Vse zapakirano v zgodbo osamosvajanja, razmer, spremembe sistema. Če je bilo pogoltno kopičenje v prejšnjem sistemu prepovedano, je v 30 letih postalo zapovedano. Ampak samo za izbrance. Zato ljudje več ne zaupajo. Ne vladi, ne sodiščem, ne policiji in tudi ne devetdeseterici. Še vedno pa imajo upanje. Upajo, da bodo tako imenovani novi obrazi to spremenili. V upanju dajejo svoje zaupanje vedno novim ljudem. Ne zato, ker obstaja želja po nekih novitetah, ampak zato ker si želijo nove politike. Politike, ki bo udeležila tisto, na kar smo upali pred 30 leti. Ampak kaj, ko je tradicija (beri tranzicija) ta proces uspešno zaustavljala in ga še ustavlja. Dokaz je na dlani, samo pogledjmo okoli sebe. V teh skoraj treh letih, ko sem v politiki, nisem več "nov obraz". Spoznal sem vso kruto resničnost tega sistema. Ko osebni interesi ali interesi posameznih krogov prevladajo logiko in zdrav razum. Ampak če si v manjšini, lahko le mirno gledaš, kaj se dogaja, ali pa izbereš drugo, bolj naporno pot. Si glasen, poveš svoje mnenje, ga argumentiraš in se trudiš, tudi

če si prepričan, da tokrat ne boš uspel. Ampak enkrat pa bo čas za uspeh. Zato se nikakor ne bom uklonil temu, da nas je vseh 90 enakih. Ne. Kljub temu, da imamo srce, želje, hrepenenje in skrbi, nas loči marsikaj. Če se namreč ne strinjam s smerjo, kamor trenutna politika (če smo iskreni, tudi pretekla) vodi to našo državo in to našo družbo, potem ne morem biti enak. Ne morem biti enak drugim tudi zato, ker skušam živeti in govoriti nesebično. Smisel politike namreč ni v zagotavljanju lastne pozicije in lastnega preživetja, ampak predvsem delati za druge. Se (so)odločati za druge. Skrbeti za druge. To so bistvene lastnosti odgovorne politike, ki sem jo našel v LMŠ. Nikoli ni takšne rešitve, ki bi bila dobra za vse. Vedno se bo nekdo počutil zapostavljenega. Ampak zakaj moramo v tej državi vedno ščititi najmočnejše? Najmočnejše politike, poslovneže, posameznike. Samo zato, da se lahko nadaljuje stanje, ki jim ustreza. Upam, da bomo enkrat končno živeli v normalni državi. Kjer ne bo potrebno trepetati zaradi različnih pogledov na svet. Kjer se ne bo potrebno udingati muhastim vodjem, ne glede na to, ali delujemo v politiki, v gospodarstvu ali v javnem sektorju. In to samo zato, ker imajo prijatelje na pravih položajih. Ko enkrat padeš v to mineštro, ne moreš biti isti. Nikoli več ne bomo isti. Tudi enaki ne. Ampak eni bomo imeli čisto vest, drugi pa bodo še dolgo na ulici gledali v tla.

In ko danes gledam odzive civilne družbe, staršev, otrok ..., vidim, da smo na prelomni točki. Zahteve po uresničevanju osnovnih človekovih in ustavnih pravic niso politika. So zahteve po normalnosti. In klasična mantra o tem, da se rešujejo življenja, je že preveč prozorna. Celo lažniva. Vodilni so imeli čas, podporo, zaupanje, pa so vse brezglavo zapravili. Ne smemo pa zapraviti še edinega, kar nam je ostalo – prihodnosti.

Robert Pavšič, poslanec

NOVE PRILOŽNOSTI NA ZAPUŠČENEM OBMOČJU BIVŠEGA JAVORJA

Konec marca je podjetje Tourne mobil d.o.o. iz Vrhnike, ki ima vzpostavljeno proizvodnjo atraktivnih in skrbno zasnovanih avtodomov, kupilo večino kompleksa cone Javor. Podjetje je na lokaciji, ki leži v samem centru Pivke in obsega preko 8 hektarjev površin, prepoznalo priložnost svojega nadaljnjega poslovnega razvoja.

Kot je za Pivški list zagotovilo podjetje Tourne mobile d.o.o., je bila odločitev za prihod v Pivko vsekakor dobro načrtovana: »V Pivki smo prepoznali možnost nadaljnjega razvoja na osnovi njene zgodovine, tradicije, lokalnega znanja, velikosti in geografskega položaja lokacije ter pozitivnega odziva lokalne skupnosti. S spoštovanjem do pretekle zgodovine in na osnovi želje po dolgoročnem sodelovanju z lokalnim prebivalstvom in skupnostjo, bo razvita celostna podoba lokacije, ki nam bo omogočala povezati naš produkt, izdelavo in končnega uporabnika.«

Zadovoljstvo ob obetajočem se prihodu nove dejavnosti v občino izkazuje tudi **župan Občine Pivka Robert Smrdelj**: »Izredno smo veseli prihoda novega podjetja v degradirano območje Občine Pivka, ki obsega velik del naselja Pivka, saj bo po letih propadanja le-to končno zaživelo. Ker je v občini kot pomembna priložnost prepoznan tudi turizem, smo toliko bolj veseli dejavnosti, ki se bo tu izvajala in povezovala v obstoječe strategije naše občine. Verjamemo, da lahko podjetje, ki je novi lastnik kompleksa, ustvari sinergijo lokacije, turistične prehodnosti ter lesarskih izkušenj in ustvari uspešno zgodbo, obenem pa lokalna skupnost pridobi urejen center občine ter dobra delovna mesta.«

Površina, s strateško lego, prilagojena proizvodnji in drugim dejavnostim

Območje cone Javor leži neposredno ob državni cesti G1-6, ki predstavlja glavni prometni koridor za hrvaški Kvarner, kjer je načrtovana tudi izgradnja obvoznice Pivke. Obvoznica je že umeščena v prostorske akte in trenutno Direkcija za infrastrukturo vodi postopke javnega naročila za izdelavo projektne dokumentacije. Ureditev bodoče obvoznice je zasnovana na način, da je iz križišča oz. rondoja neposredni dostop v kompleks industrijske cone. Cona ima tudi vso ostalo potrebno komunalno infrastrukturo (vodovod, elektrika, fekalna in meteorna kanalizacija, optično omrežje). Na podlagi

veljavnih prostorskih aktov je na območju kompleksa Javor (z izjemo lokacij »upravna stavba«, »salon pohištva« ter nepozidanega območja proti centru Pivke) možno takoj pridobiti gradbena oz. uporabna dovoljenja za potrebe proizvodnje avtodomov in s tem povezanih dejavnosti. Nepozidan del cone proti centru naselja Pivka pa bo predvidoma namenjen dejavnostim, ki bodo manj moteče iz okoljskih vidikov (hrup, prah, urbani izgled,...) kot so npr. prodajni salon, počivališče, servis, trgovina, parkirišče, tudi pokrito parkirišče oz. parkirišče za avtodome ter podobna nemoteča dejavnost.

Tourne mobil d.o.o. je proizvajalec avtodomov za sodobno izkušnjo mobilnosti, potovanj in kampiranja. Funkcionalno, trajnostno in prilagodljivo. Harmonično, jasno in preprosto.

Najpomembnejša je pot! Pridruži se ji!

V SVOJO SREDINO VABIMO NOVE SODELAVCE IN SODELAVKE

PROIZVODNJA AVTODOMOV

(na voljo več delovnih mest različnih profilov: montažerji, inštalaterji, elektro inštalaterji, mehanična dela)

Pričakujemo visoko stopnjo natančnosti in zanesljivosti, pripravljenost na timsko delo in proaktivnost, ročne spretnosti, IV., V. ali VI. stopnjo izobrazbe tehnične smeri.

NUDIMO dinamično delo v uspešnem in rastočem podjetju, organizirano, urejeno in čisto delovno okolje, pozitivno naravnani kolektiv usmerjen k skupnemu doseganju ciljev, možnost napredovanja in osebnega razvoja, dobro plačilo in stimulativne dodatke.

Zavzete, inovativne, kompetentne in pozitivno naravnane kandidate vabimo, da nam prijave s CV pošljete po e-pošti.

ZAPOSILITEV@TOURNE-MOBIL.COM
WWW.TOURNE-MOBIL.COM

Tourne mobil d.o.o. | Ljubljanska 16,1360 vrhnika

ZA VEČ INFORMACIJ O TOURNE MOBIL IN DELU PRI NAS, SKENIRAJTE PRILOŽENO KODO

DISKONT PIVKA PERUTNINARSTVO - DOSTAVA NA DOM

Zaradi omejitev gibanja in za vse tiste, ki nimate avtomobila - sveže piščančje meso in izdelke ter ribe, izdelke lokalnih kmetij, kruh in druge izdelke - lahko odslej pripeljemo tudi na dom. Dostava je brezplačna za naročila nad 40 eur.

Pivka

**DOSTAVA
NA DOM**

070 550 834

Občine: Pivka,
Postojna,
Ilirska Bistrica

NOVO

NAROČIŠ DOPOLDAN, PREVZAMEŠ POPOLDAN

Čas je dragocen, zato vam Diskont Pivka prihaja naproti. Pokličete lahko kar po telefonu in naročite vse, kar potrebujete za zajtrk, kosilo ali piknik.

Naročite lahko vse izdelke iz ponudbe Diskonta Kal z izjemo zmrznjenega programa. Prijazne prodajalke vam bodo na vašo željo tudi svetovale. Vse kar potrebujete, lahko varno pripeljejo na vaš dom, brezplačno ob nakupu nad 40 eur.

Izdelke dostavljamo ob delavnikih na območje občin Pivka, Postojna, Ilirska Bistrica, in sicer od 13. do 16. ure po naslednjem razporedu:
V Pivko vsak delovni dan, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih; v Postojno ob torkih in četrtnih; v Ilirsko Bistrico ob sredah in petkih.

Varnost strank in zaposlenih je na prvem mestu, zato v prodajalni spremljajo in upoštevamo vse ukrepe in priporočila NIJZ na področju COVID-19.

Dostavljavci nosijo zaščitno masko in zaščitne rokavice. Opremljeni so z dezinfekcijskim sredstvom. Stranke prosijo, da dosledno upoštevajo priporočila za varen prevzem.

Več informacij najdete na strani Pivka:
[/www.pivkap.si/dostava-na-dom/](http://www.pivkap.si/dostava-na-dom/)

PONUDBA LOKALNIH IZDELKOV V DISKONTU PIVKA:

sveže piščančje meso in izdelki Pivka, pečeni piščanci, celoten program ribjih dobrot Delamaris, mesne konzerve Delatera, izbrana ponudba izdelkov Kras, mlečni izdelki: jogurt, kozje in kravje mleko, sir za žar, razni siri, med, moka, keksi, jabolčni kis in sokovi; ostali izdelki: vložena zelenjava, namazi, prigrizki, pijača; gnojila Bogatin, krmila Pivka.

SE SPOGLEDUJETE S PODJETNIŠTVOM?

Brezplačno svetovanje, presoja in razvoj
podjetniških idej, viri financiranja

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva
Veliki otok 44b, 6230 Postojna

info@inkubator-perspektiva.si
031/257 222

FB: @inkubator.perspektiva
Instagram: pip.perspektiva

LinkedIn: Podjetniški inkubator Perspektiva

Vabljeni, da
skupaj ugotovimo,
kako vam lahko
pomagamo!

MREŽNI PODJETNIŠKI INKUBATOR PERSPEKTIVA ODSLEJ S SKUPNIMI PRIZADEVANJI ZA RAZVOJ PODJETNIŠTVA

PODJETNIŠKI
KOTIČEK

Foto: Simon Avsec

Podjetništvo v Primorsko-notranjski regiji je dobilo dolgo načrtovano in zelo pomembno spodbudo, saj so svojo podporo razvoju in krepitvi podjetniških aktivnosti, s slovesnim podpisom sporazuma v marcu, izkazali župani občin Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka in Postojna. Na pobudo Podjetniškega inkubatorja Perspektiva, ki v regijskem prostoru in tudi na nacionalni ravni več kot uspešno uveljavlja programe za podjetnike ter aktivno sodeluje pri uveljavitvi in razvoju podjetništva, je bil vzpostavljen Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva. Gre za poenoten, skupen nastop in prizadevanja, da dobi podjetništvo v regiji pravi pomen, predvsem pa priložnosti, da postane del vizij, projektov in vsestranskega delovanja v regiji.

Vodja Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva, dr. Jana Nadoh Bergoč izraža zadovoljstvo nad sodelovanjem in optimistično napoveduje nove priložnosti ter načrte: »Mrežni inkubator ne more in tudi noče delovati sam zase, brez sodelovanja z ostalimi organizacijami, ki delujejo na področju podpore podjetništvu. Tako na nacionalni kot regionalni ravni imamo kar nekaj uspešnih mehanizmov, ki so na voljo podjetnikom, izziv pa vidimo v povezovanju in dopolnjevanju med njimi s ciljem zagotoviti kar najboljšo podporo podjetnikom, da se bodo ti lahko čim hitreje in čim uspešneje razvijali. Možnosti za takšno sodelovanje je prav gotovo veliko, na inkubatorju smo profesionalna in zagnana ekipa, ki z velikim entuziazmom raziskuje, kaj vse je še mogoče.«

Uradnemu dogodku ob podpisu te pomembne regijske namere so svojo podporo izkazali tudi predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. **Državna sekretarka na MGRT Ajda Cuderman** je poudarila: »Na Ministrstvu za gospodarstvo in tehnološki razvoj smo izjemno veseli, da se znotraj regije povezuje več občin sploh z namenom krepitve gospodarske dejavnosti v smislu malega, uspešnega podjetništva z visoko dodano vrednostjo. To na eni strani pomeni razvojni potencial za celotno industrijo, po drugi strani pa s tem ohranjamo prebivalce v svojih občinah in s tem zagotavljamo nek dolgoročni razvoj. To je ena prvih tovrstnih pobud v Sloveniji, zato izrekamo vsem občinam in ekipi Podjetniškega inkubatorja Perspektiva veliko pohvalo v želji, da bi s svojo namero čimprej prispevali k razvoju visoko tehnoloških

podjetij in delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Ocenjujemo, da je potenciala za res prebojne ideje, glede na dobro zastavljene strategije, tukaj ogromno.«

Namen Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva je na širšem območju, ki presega meje samo ene Občine, vzpostaviti vzvode na sistemski ravni za spodbujanje nastajanja in rasti novih podjetij. Pri tem so pomembna skupna prizadevanja za podporo razvoju mladih podjetij, spodbujanje podjetniške aktivnosti in podjetniške kulture ter tudi podpora občinskim službam občin podpisnic pri izvedbi razpisov za spodbujanje podjetništva in drugih podpornih dejavnosti pri razvoju podjetništva.

Mrežni podjetniški inkubator vidi **župan Občine Pivka, Robert Smrdelj**, kot pomembno podporo pri obstoječih aktivnostih, za katere se zavzemajo na Občini Pivka: »Mrežni inkubator bo z raznimi vsebinskimi aktivnostmi in tudi administracijsko podporo, predvsem pa specifičnim znanjem, s katerim v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva uspešno razpolagajo, prispeval pomemben del k vzpostavitvi dejavnosti proizvodnega inkubatorja, ki bo vzpostavljen v Industrijski coni Neverke v roku enega leta. V Pivki skušamo tudi finančno spodbujati pripravo projektov oziroma poslovnih načrtov, ki so pomembna osnova za vse nadaljnje aktivnosti. Vsekakor si prizadevamo za vzpostavitev ustreznih priložnosti in infrastrukture, kar omogoča podjetnikom pogoje za njihovo delovanje. Precej energije trenutno vlagamo v širitev Industrijske cone Neverke in že razmišljamo o naslednji fazi, ki bo nudila še dodatno širjenje površin, namenjenih proizvodnim podjetjem.«

Podjetnikom je v okviru Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva na enem mestu na voljo pomoč pri razvoju poslovnega modela, iskanje novih poslovnih priložnosti, finančnih virov, predvsem pa tudi vsi viri, ki jih ima na voljo inkubator (podpora strokovnjakov, mreža podjetij in drugih domačih in tujih organizacij), saj so le-ti pomembna spodbuda, s pomočjo katere podjetniki lažje vstopajo na domače in tuje trge ter se tudi pospešeno razvijajo po ustanovitvi.

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva

SOFINANCIRANJE OBRESTI PODJETNIŠKIH KREDITOV

RRA Zeleni kras, d.o.o. tudi v letu 2021 v sodelovanju z občinami Primorsko-notranjske regije objavlja javni razpis za Sofinanciranje obresti podjetniških kreditov za leto 2021 na območju Primorsko-notranjske regije. Skupna višina odobrenih sredstev za posamezni kredit ne sme znašati **manj kot 100,00 EUR in ne več kot 1.600,00 EUR, oz. 75 % vseh plačanih obresti za posamezno vlogo.**

Vsak upravičenec lahko odda največ 3 vloge. **Upravičeni stroški** do sofinanciranja po razpisu so nastale in plačane obresti **od 1. 10. 2020 do 30. 9. 2021. Rok**

za oddajo vloge je 15. 10. 2021. Na razpis se lahko prijavijo mikro in mala podjetja, samostojni podjetniki po Zakonu o gospodarskih družbah ter socialna podjetja, ki so registrirana v skladu z veljavnim Zakonom o socialnem podjetništvu in prihajajo iz: **občine Bloke, občine Cerknica, občine Ilirska Bistrica, občine Loška dolina, občine Pivka in občine Postojna.**

Razpisna dokumentacija je objavljena na spletni strani RRA Zeleni kras, d.o.o.. Več informacij na: tjasa@rra-zk.si, 05/721 22 48.

KORAK K ZAPOSLENIM JE BISTVO USPEŠNIH PODJETIJ

Podjetja, ki se zavedajo, kako pomemben dejavnik so vsi zaposleni, ki tvorijo delovno vzdušje in s tem prispevajo k uspešnosti, imate v svojem domačem okolju odslej možnost kakovostne in predvsem celovite podpore pri razvoju kadrov, ki jo v okviru svojega Centra za razvoj kadrov KORAK nudi naša Ljudska univerza Postojna.

Gre za program, ki se izvaja po celotni Sloveniji, v okviru 16-ih ljudskih univerz in podjetjem ter zavodom nudi podporo pri razvoju kadrov, odkrivanju njihovega potenciala in izvedbi prilagojenih izobraževanj.

Soočiti se s spremembami je bistvo uspeha

Glede na izražene potrebe in problematiko, ki se zadnje obdobje krepi tudi pri domačih podjetjih, je ponudba za podjetja, ki jo izvajamo na postojnski ljudski univerzi v lokalnem prostoru, velika prednost, poudarja Erika Švara, koordinatorica za KORAK na Ljudski univerzi Postojna.

»Splošni trendi staranja prebivalstva vplivajo na spreminjanje starostne strukture zaposlenih. Slednja

čedalje bolj stopa v ospredje kot nova pereča problematika, ki išče učinkovite ukrepe za intenzivnejše vključevanje starejših delavcev (45+) v podjetniške produkcijske procese. Poleg tega je pandemija pred podjetja postavila nove izzive, zaradi katerih se pri vodstvenem kadru in zaposlenih kažejo potrebe po nadgradnji kompetenc in spremembo v medosebnih delovnih odnosih in odnosu do dela.« izpostavlja Erika Švara.

Pri starejših zaposlenih je zaradi dlje trajajoče nespremenjene dinamike in delovnih pogojev zaznati upad motivacije in zavzetosti za delo, kar se tudi odraža v zmanjšani produktivnosti. Vse večjo težo pri uspešnosti podjetij pa pridobivajo mehke kompetence, ki jih je pomembno usvojiti in razvijati. Ker so torej spremembe tudi v podjetniškem svetu postale neizogibna vsakdanjost, je fleksibilnost pri odzivanju nanje (tako na ravni podjetja kot celote kot tudi zaposlenih posameznikov) torej ena bistvenih konkurenčnih prednosti. Pri tem je pomembna strokovna obravnava in celovita podpora, ki jo nudimo prav Ljudski univerzi Postojna.

Celovita podpora, ki obeta podjetju večji potencial

Poleg prednosti, kot so trajnost, prilagodljivost in dostopnost, naša organizatorica izobraževanja odraslih poudarja slednje: »S podjetji razvijamo partnerstvo, smo podaljšana roka kadrovske službe oz. delodajalcev v tistem delu, kjer je na prvem mestu skrb za razvoj zaposlenih.«

Trden temelj našemu delu predstavlja strokovnost in inovativen pogled na razvoj. Naš cilj je dolgoročno sodelovanje s podjetji pri nujenju celovite podpore za razvoj zaposlenih.«

Centri za razvoj kadrov KORAK nudijo štiri temeljne podporne storitve pri razvoju kadrov, 113 izobraževalnih programov in 30 izkušenih predavateljev. Vsekakor gre za skrbno načrtovane aktivnosti in kakovostno podporo, ki pomeni pomemben doprinos v organizacije, kjer velja zavedanje, da so zaposleni pravzaprav največji potencial in vrednost, ki jo ima podjetje.

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje.

Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje: kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo, kako jo realizirati, kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti, pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene**.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina pri **Marinki Petrc**,
marinka@rra-zk.si, 05 721 22 33

LOKALNA TELEVIZIJA VASCOM TV V ČASU EPIDEMIJE

Ker je zaradi razglašene epidemije ravno tako bilo potrebno ustvarjati lokalni televizijski program, je bilo vsako snemanje izziv. Našim gledalcem smo poleg rednih informacij o Covid stanju v naši občini in regiji ponudili tudi druge vsebine, seveda v drugačni obliki, kot smo je bili navajeni. Morali smo spremeniti način snemanja in produkcije. Nekateri dogodki so potekali preko videokonferenc (seje občinskih svetov, nekatere šolske prireditve, predavanja, posveti ...), ustvarili smo direktni prenos sv. maše iz cerkve v Pivki, ki je bil nekoliko zahtevnejši projekt. Ker so izpadle tudi razne prireditve, smo ustvarili dogodke na način prireditev, in sicer (praznovanje Občinskega praznika s predstavitev nagrajencev za leto 2020, predstavitev Pivškega Zbornika 2020, dogodek posvečen dnevu spomina za prvi november, božično novoletna prireditev, praznovanje kulturnega praznika, osmega marca, velike noči... Trenutno pripravljamo občinsko prireditev s podelitvijo občinskih priznanj za leto 2021.

Na terenu in v prirejenem covid studiu smo gostili zanimive goste, iz področja civilne zaščite, župana, zdravnike, psihiatra, psihologa, gospodarstvenike, glasbenike iz domačega kraja pa tudi malo širše, šolnike, urednike in avtorje knjig, pilota, gostince... Za najmlajše gledalce smo pripravili večerne zgodbe z Danico Pardo, pisateljico in pesnico s Prema z naslovom Mrvice. Program pa smo popestrili tudi z vnovičnim predvajanjem nekaterih dogodkov iz arhiva. Vsa zahvala, da smo v tem Covid času izpeljali veliko zanimivih vsebin, gre našim gostom, kakor tudi našima voditeljema Sidoniji Zega in Silvu Čelharju, tehničnemu osebju Anžetu Štajnrajhu in Aneju Zafredu, naši pripravnici študentki Ani Željani, ki je na naši televiziji opravljala praktično izobraževanje, še posebej pa Občini za podpora.

Sidonija Zega

Silvo Čelhar

Obvestilo za gledalce lokalne televizije Vascom TV

V začetku maja je lokalna televizija prešla iz starega HD kanala na nov kanal v digitalni shemi Telemacha. O številki kanala ste gledalci obveščeni preko našega spletnega portala www.vascom.si, facebook profila (Vascom TV) ter na videostraneh naše televizije.

S tem je gledalcem, ki so v shemi Telemach-a, omogočen bolj kvaliteten sprejem in ogled lokalnih vsebin in dogodkov, ki jih pripravljamo skupaj z ekipo na naši televiziji!

PRVO DESETLETJE PODMORNICE P-913 ZETA

Pred natanko desetimi leti, 17. aprila 2011, je v Park vojaške zgodovine prišla podmornica P-913 Zeta, ki po mnenju mnogih obiskovalcev še vedno predstavlja najzanimivejši eksponat v muzejski zbirki. Šlo je za donacijo Črne gore, ki je podmornico podarila Sloveniji v znak dobrega sodelovanja med državama.

Spektakularen prevoz podmornice, ki je potovala iz podmorniške baze v Tivtu najprej v pristanišče Bar, potem pa prek Jadrana v Bari in na tovornjaku vzdolž Italije vse do Slovenije, je brezplačno izvedlo podjetje CEM-TIR d.o.o., razkladanje v Pivki pa podjetje Dvig d.o.o. Donacija podmornice je bila v veliki meri plod večletnih prizadevanj nekdanjih podmorničarjev, ki se v Sloveniji združujejo v društvu Podmorničar. Ob tem velja posebej izpostaviti vlogo nekdanjega kontraadmirala Marjana Pogačnika in kapitana bojne ladje Vojka Gorupa. Za Park vojaške zgodovine predstavlja pridobitev podmornice eno največjih prelomnic v njegovem razvoju. Obisk Parka se je tako že v tistem letu podvojil in tudi v naslednjih letih se je zanimanje za ogled podmornice samo še stopnjevalo.

V desetih letih si je tako podmornico ogledalo že 430.000 obiskovalcev in skoraj 90.000 se jih je tudi spustilo v njeno notranjost. Park vojaške zgodovine je s podmornico pridobil tudi pomembno vsebinsko nadgradnjo, saj je iz okvirov omejene tankovsko – artilerijske zbirke nastala zasnova nacionalne vojaško – zgodovinske zbirke.

SPLETNI KONCERT VOJAŠKIH ORKESTROV

Ameriško veleposlaništvo v Sloveniji je v Parku vojaške zgodovine pripravilo koncert Orkestra in zbora ameriške vojske v Evropi ter Orkestra Slovenske vojske. Dogodek je predstavljal svojevrsten uvod v obeleževanje in praznovanje 30. obletnice samostojne Slovenije, zato je bil umeščen v del muzeja, ki je posvečen temu obdobju. Kot je dejala predstavnica ameriškega veleposlaništva Jean B. Leedy, dogodek odraža skupno ljubezen obeh narodov do kulture. Vrhunski glasbeniki obeh vojsk so za publiko, ki je dogodek lahko spremljala v živo prek spleta, lahko predstavili le delček svojega bogatega repertoarja, a jim je kljub temu uspelo pripraviti odlično vzdušje in zagotoviti navdušenje poslušalcev. Ob tem se zahvaljujemo ekipi ameriškega veleposlaništva, vsem glasbenikom in tehnični ekipi, ki je omogočila dogodek.

Posnetek koncerta si lahko ogledate na kanalu Youtube, in sicer pod naslovom **United States Army Europe Band & Chorus in Orkester Slovenske vojske**.

NOVA MONOGRAFIJA »JEKLENI POZDRAVI IZ ZRAKA«

V muzejski trgovini Parka vojaške zgodovine je na voljo nova vrhunska monografija »**Jekleni pozdravi iz zraka**«. Knjigo je uredil dr. Andrej Gaspari, izdal Arheološki raziskovalni konzorcij za Ljubljano. Knjigo so skupaj založili Znanstvena založba Filozofske fakultete, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Skupina STIK in Park vojaške zgodovine Pivka. Knjiga v trdi vezavi, tiskana na kakovostnem papirju, ima skupno 352 strani in 587 ilustracij, od tega 6 barvnih profilov in več deset tehničnih risb posameznih sklopov in sistemov letala ter njegovega slavnega motorja. Pri nastanku knjige je sodelovalo 11 strokovnjakov in dve strokovnjakinji ter predstavlja celovito obdelavo in analizo odmevnega arheološkega izkopavanja ostankov legendarnega letala Spitfire tipa F.IX z oznako MJ116, ki je septembra 1944 strmoglavil ob Ižanski cesti v Ljubljani. Kulturna letala Spitfire so se v zgodovino zapisala kot ena najbolj znanih, najlepših in najbolj slavni letal vseh časov, v bitkah na nebu pa so jih odlikovale tudi izjemna aerodinamika in odlične manevrske lastnosti. Ostanki letala, vključno z motorjem Merlin, so razstavljeni v Parku vojaške zgodovine, kjer je po novem tudi simulator letenja s tem legendarnim letalom.

5. OBLETNICA PRIHODA PARNE LOKOMOTIVE 33-110 V PIVKO

V Parku vojaške zgodovine je pred petimi leti do tedaj največji eksponat – podmornico, nadomestil nov mogočen eksponat – parna lokomotiva 33-110. **Premik in transport 95 ton težke in 23 metrov dolge parne lokomotive** iz Štanjela v Pivko je bil poseben logistični zalogaj.

Legendarno parno lokomotivo 33-110 so izdelali leta 1943 v Berlinu, konstruirana pa je bila za vleko vseh vrst vlakov, v vseh razmerah. Njena moč je znašala 1200 kilovatov, dosegla pa je lahko hitrost 80 kilometrov na uro. Vse sorodne lokomotive vrste 52 so po celotni Evropi vozile še desetletja po drugi svetovni vojni. Po njej je tudi v nekdanji Jugoslaviji ostalo večje število skorajda novih lokomotiv vrste 52, ki so bile takoj vključene v železniški promet. Lokomotiva, ki sedaj domuje v Parku, je tako po slovenskih tirih vozila vse do leta 1978, ko je bila »upokojena« in odložena v nekdanjo kurilnico v Novi Gorici. Od tam je bila nato premaknjena v Štanjel, kjer je nezadržno propadala do selitve v Park, 2. maja 2016. Takrat je, tudi s pomočjo njene sestrške lokomotive 33-037, še vedno aktivne lokomotive muzejskega vlaka Slovenskih železnic, prevozila še zadnjo pot od Štanjela

do železniške postaje v Pivki. Tako poimenovani XXL eksponat Parka je bil v letu 2017 deležen temeljite obnove, v sodelovanju z **Železniškim muzejem iz Ljubljane** pa sta bila lokomotivi dodana tudi dva transportna vagona. Skupaj predstavljajo lep prikaz vojaškega železniškega transporta iz časa 2. svetovne vojne. Celoten projekt prihoda lokomotive v Park je bil možen zaradi izjemne požrtvovalnosti ekipe **Slovenskih železnic, Parka vojaške zgodovine, Železniškega muzeja, Občine Pivka in sponzorjev, zlasti podjetij CEM TIR, Dvig in Helios**. Posebna zahvala gre tudi podjetju **Granos**, ki je lokomotivo obnovilo in jo tudi redno vzdržuje.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE

V Parku vojaške zgodovine sta v aprilu, ob deseti obletnici prihoda podmornice P-913 Zeta, **ministrica za obrambo Črne gore dr. Olivera Injac in minister za obrambo Republike Slovenije mag. Matej Tonin** odkrila spominsko ploščo, s katero je podmornica tudi formalno postala to, kar je vsa ta leta dejansko že bila – spomenik in zaveza dobrega sodelovanja med Črno goro in Republiko Slovenijo. Ministrica dr. Olivera Injac si je ob tej priložnosti ogledala tudi Park vojaške zgodovine in izrazila svoje navdušenje nad njegovim hitrim razvojem ter bogato ponudbo. Izpostavila je velik interes za nadaljnje sodelovanje in tudi za prenos dobrih praks pri snovanju potencialnega vojaškega muzeja v Črni gori. V okviru ogleda muzeja je bila za delegacijo črnogorske vojske in ministrstva za obrambo organizirana tudi predstavitev ponudbe slovenskih podjetij združenih v Grozd obrambne industrije Slovenije

VISOK OBISK PREDSTAVNIKA STATE DEPARTMENTA

Park vojaške zgodovine je konec aprila obiskal direktor Urada za srednje evropske zadeve pri ameriškem State Department-u, **g. Daniel J. Lawton** v spremstvu **ge. Elizabeth MacDonald**, vodje Oddelka za politične in gospodarske zadeve pri Veleposlaništvu Združenih držav Amerike v Sloveniji. Visoki gost je pokazal veliko zanimanje za predstavitev zgodovinskega dogajanja v našem muzeju, zlasti za vsebine vezane na ZDA, pa tudi za proces slovenske osamosvojitve in vojne za Slovenijo. V knjigi vtisov se je ob zaključku obiska zahvalil Parku za odlično sodelovanje in ohranjanje skupne zgodovine med ZDA in Slovenijo ter poudaril pomen Parka kot zakladnice nacionalne zgodovine.

Park vojaške zgodovine

NA SPLETNEM PORTALU »ZBRALI SMO POGUM« NA VOLJO DRUGI DEL SPLETNE RAZSTAVE - OSAMOSVOJITEV

Letošnje praznovanje 30. letnice samostojnosti naše države je na žalost močno zaznamovala epidemija koronavirusa. Kljub temu v Parku vojaške zgodovine, Arhivu Republike Slovenije in Zavodu Republike Slovenije za šolstvo nadaljujemo s pedagoško zgodovinskim projektom ZBRALI SMO POGUM, ki smo ga prvič predstavili javnosti 23. decembra ob 30. obletnici plebiscita, na katerem se je velika večina Slovencev odločila za samostojno in neodvisno državo. S projektom se vse tri institucije pridružujemo praznovanju jubileja s posebnimi ozirom na šolarje in dijake, ki jim skušamo s sodobnimi pristopi približati pomen prelomnega zgodovinskega obdobja izpred treh desetletij. Pomen projekta pa je veliko večji kot zgolj proslavljanje okrogle obletnice - v njegovem okviru nastajajo trajna gradiva, ki bodo dostopna na spletu in bodo lahko služila v izobraževalnem procesu tudi v prihodnjih letih.

Pripravljeni bodo spletna razstava, trije krajši izobraževalni filmi ter e-učno gradivo za šolarje in učitelje. Vse omenjeno se deli na tri sklope, vezane na tri ključna obdobja iz zgodovine osamosvajanja, in sicer: čas plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo, obdobje osamosvajanja s sprejetjem osamosvojitvenih aktov in razglasitvijo samostojnosti ter čas vojne za obrambo samostojnosti in suverenosti. Prvi del projekta je dostopen že od decembra lani, letošnjo pomlad pa pripravljamo še drugi in tretji del, v sklopu katerih bodo predstavljeni bistveni dogodki osamosvojitve Slovenije ter vojna za Slovenijo z odhodom zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

Na spletni strani www.zbralismopogum.si je na voljo drugi del spletne razstave z naslovom Osamosvojitve. Za razliko od prvega dela, ki obravnava čas plebiscita, je drugi namenjen daljšemu časovnemu obdobju, v katerem so zajeti vsi pomembnejši dogodki slovenskega osamosvajanja, od osemdesetih let prejšnjega stoletja do razglasitve samostojne Slovenije, 26. junija 1991.

NOV SIMULATOR LETENJA

Park vojaške zgodovine Pivka je svojo turistično ponudbo dopolnil z novim simulatorjem letenja – z letalom Spitfire. Gre za nadaljevanje uspešnega sodelovanja s podjetjem AformX iz Trbovelj, s katerim Park v obliki javno-zasebnega partnerstva sodeluje že pri projektu simulatorja letenja z nadzvočnim lovцем MiG-21, ki že več kot tri leta navdušuje obiskovalce muzeja. Nov simulator je nadgradnja velike arheološke raziskave, v okviru katere so bili v zadnjih letih odkriti, izkopani in konzervirani ostanki letala Supermarine Spitfire MJ116 iz 73. skupine britanskih Kraljevih letalskih sil, ki je 18. septembra 1944 strmoglavil ob Lžanski cesti v Ljubljani. In prav v tem – kot oživitev konkretnega letala iz druge svetovne vojne je simulator, postavljen ob razbitine tega istega letala, nekaj novega in posebnega, kar nima konkurence tudi v širšem evropskem prostoru. Simulator je namenu, v začetku maja, predal državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simon Zajc, ki je po tem, ko je prerezal trak, tudi prvi uradno poletel

V aprilu je v Parku, v okviru projekta, potekalo snemanje dveh izobraževalnih filmov, ki tematsko sledita prvemu, ki je bil javnosti predstavljen 23. decembra lanske leto. Prizori za filma so bili posneti predvsem na osrednji razstavi Pot v samostojnost, vsebinsko se namreč navezujeta na proces osamosvajanja Slovenije in čas vojne, ki je sledila.

Filmi so namenjeni predvsem šolarjem in dijakom, ki jih želimo na ta način seznaniti z najpomembnejšim obdobjem naše države. Vse tri je posnelo družinsko podjetje za filmsko, TV in video produkcijo Studio Virc, v koprodukciji z RTV Slovenija. Pri pripravi filmov pa sodeluje tudi Urad predsednika Republike Slovenije in predsednik Borut Pahor, kar jim daje še posebno težo.

Rdečo nit v filmih povezujeta dva, slovenskemu občinstvu dobro znana igralka, Barbara Cerar in Nik Škrlec. Oba sta se v pripovedovanje te, za našo državo tako pomembne zgodbe, hitro vživela ter jo predstavila na izjemno tenkočuten in razumljiv način.

Foto: Simon Avsec

z novo pridobitvijo. V nagovoru je poudaril, da slovenski turizem v tem času, ko je na vidiku zaustavitev epidemije in ponovna oživitev turističnega prometa, potrebuje prav takšne inovativne projekte, ki bodo obogatili turistično ponudbo in slovenski turizem postavili na noge.

VABLJENI V EKOMUZEJ

Izlet v Krajinski park Pivška presihajoča jezera je vedno dobra izbira, saj nam narava v vseh letnih časih ponuja čudovite in raznolike prizore. Spoznajte našo okolico in raziskujte pojave, ki so edinstveni tudi v svetovnem merilu.

Vabljeni tudi v Ekomuzej Pivških presihajočih jezer, ki je odprt vsak vikend (soboto in nedeljo) od 10. do 17. ure. Vstop je prost.

Za vse aktualne informacije spremljajte FB profil Pivška presihajoča jezera in spletno stran www.pivskajezera.si.

EKOMUZEJ PIVŠKIH
PRESIHAJOČIH JEZER

POSEBNOSTI PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER IN NJIHOVI OBISKOVALCI

Posebnosti Pivških presihajočih jezer so številčnost (skupina 17 jezer, kar je edinstven hidrološki sistem presihajočih jezer v Sloveniji), majhnost (majhna vodna telesa, razen dveh največjih jezer: Petelinjskega in Palškega) in razpršenost (jezera so razporejena na razdalji 15 km med naseljema Šembije in Žeje pri Prestranku; največja zgoštevitev jezer je med naseljema Bač in Parje). Presihajoča jezera ne ogrožajo naselij. Izmed vseh presihajočih jezer so s posegi v preteklosti zmanjšali obseg ojezeritve le v kotanjah Kalskega in Radohovskega jezera.

Status naravne vrednote ima 14 presihajočih jezer, od katerih sta Palško in Petelinjsko jezero naravni vrednoti državnega pomena. V Občini Pivka leži večina presihajočih jezer (11), ki so dala ime Krajinskemu parku Pivška presihajoča jezera. Krajinski park meji na vzhodu na Notranjski regijski park na območju Občine Cerknica.

Obiskovalci Pivških jezer so tako domačini kot obiskovalci od drugod. Največ obiska je konec tedna, predvsem ob nedeljah popoldne. Ob pojavu velikih ojezeritev so jezera bolj atraktivna. Petelinjsko jezero je bilo najbolj obiskano jezero že pred delovanjem Ekomuzeja Pivških presihajočih

Zaledenelo Petelinjsko jezero

jezer, iz katerega usmerjajo obiskovalce zaradi njegove bližine. V jezerskih kotanjah potekajo različne oblike rekreacije, kot so pohodništvo, kolesarjenje, drsanje, čolnarjenje, ježa konj, kopanje, potapljanje. V nekaterih jezerskih kotanjah so tudi lovske preže. Pri razvijanju trajnostnih oblik rekreacije je pomembno upoštevati nosilno zmogljivost teh občutljivih presihajočih vodnih teles.

Tina Kirn

KRATKI FILMI O PIVŠKIH JEZERI

V okviru projekta Interaktivni turizem za vse je bilo v preteklih dveh letih v Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera posnetih več video vsebin.

V projektu je sodelovalo kar šest lokalnih akcijskih skupin. Glavni film o Pivških presihajočih jezerih v vseh letnih časih, ob vseh urah dneva, pa je dolg 10 minut, posnel ga je Marjan Krebelj, glasbo zanj pa je napisal Tomaž Rous. Premierno je bil nabor videoposnetkov o našem čudovitem krajinskem parku javnosti predstavljen ob letošnjem svetovnem dnevu vode.

DKH

Občina Pivka objavlja

Javne pozive za sodelovanje pri aktivnostih v sklopu projekta »Izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov Krajinškega parka Pivška presihajoča jezera - Pivka. Kras.Presiha«

- Odkup naravovarstveno pomembnih zemljišč na območju habitatnega tipa presihajoča jezera (<https://pivka.si/objava/461500>)
- Odkup naravovarstveno pomembnih zemljišč na območju habitatnega tipa Vzhodna submediteranska suha travišča (<https://pivka.si/objava/463641>)
- Odkup naravovarstveno pomembnih zemljišč za vrsto strašničin mravljiščar (<https://pivka.si/objava/463017>)

Predmet poziva je nakup kmetijskih zemljišč, na območju habitatnih tipov presihajoča jezera in vzhodna submediteranska suha travišča ter zemljišč pomembnih za vrsto strašničin mravljiščar. Na javni poziv se lahko prijavijo lastniki oziroma v primeru solastnine vsi solastniki kmetijskih zemljišč v zgoraj omenjenih območjih, ki so zainteresirani za prodajo zemljišč. Občina Pivka bo na podlagi naravovarstvenih prioritet in uradnih cenitev odkupovala samo vseh bremen prosta zemljišča, v celotnem lastniškem deležu, ne pa posameznih deležev zemljišč. Rok za oddajo vlog je 31. maj 2021.

Podrobnejše informacije in razpisna dokumentacija je na voljo na spletnih straneh občine Pivka, vlagatelji jo lahko prevzamejo tudi v sprejemni pisarni Občine Pivka, Kolodvorska 5, 6257 Pivka.

HVALA VSEM, ČISTILI SMO PIVKO!

Zadnjo marčevsko soboto je na pobudo Občine Pivka tudi letos po celotni občini potekala čistilna akcija »Očistimo Pivko«. Veseli nas odziv, ki ste ga izkazali občani ter se zavzeto lotili čiščenja svojih vaških središč, ulic, cestišč, polj in ostalih površin, kjer so našo okolico kazili odpadki. Veliko smo že naredili in očistili, vendarle pa ni odveč poziv, da bodimo odgovorni in se vsakodnevno spomnimo na dejanja, ki jih spodbujajo tovrstne akcije.

Hvala vsem, ki se zavedate, da je čiščenje za neozaveščenimi žal edino orodje, ki ga imamo, da se ne utapljamo v smeteh.

Kljub številnim prizadevanjem še vedno veliko odpadkov

V Občini Pivka imamo dobro urejeno infrastrukturo in organizacijo odvoza odpadkov, pa vendarle je teh še veliko. Med drugim občina že več let objavlja javni razpis za sofinanciranje odstranjevanja azbestne kritine, v občini imamo tudi zbirni center za odpadke, kamor lahko občani peljejo različne vrste odpadkov brezplačno. Občani imajo prav tako možnost, da dvakrat na leto pokličejo Publikus in naročijo odvoz odpadkov od doma. Imamo številne ekološke otoke po Pivki in v vsaki vasi, prav tako imamo na več lokacijah v občini kontejnerje za zbiranje oblačil, elektronske tehnike in tudi zbiralnike olja. V preteklih letih smo sanirali številna odlagališča odpadkov v naravi. V letošnjem letu načrtujemo tudi sanacijo največjega odlagališča odpadkov, to je jama Ravnica na Jurščah. Na Občini Pivka veliko pozornosti namenimo »nepravilno odloženim odpadkom«, na to občane opozarjamo preko objav in člankov na spletni strani in v občinskem glasilu, lokalnem radiu in tv, sodelujemo z redarstvom in inšpektoratom.

Nadaljujmo čiščenje preko akcije »smetek«

Razpršeni odpadki, to so pločevinke, ki poletijo skozi okno avtomobila, robčki, maske, olupki pomaranč, plastenke, ki ležijo vsepovsod po naši naravi, pa so še drugi problem, ki ga Občina Pivka v sodelovanju s Krajinškim parkom Pivška presihajoča jezera in Turističnim društvom Pivka želi vsaj omiliti, če že ne rešiti. Smo pobudniki akcije »smetek«, ki izhaja iz svetovnega gibanja »plogging«. To pomeni, da ko gremo na rekreacijo v naravo, s seboj vzamemo vrečko, rokavico ali kakšen drug zaščitni pripomoček za pobiranje smeti in pobereemo odpadke, ki jih vidimo ob poti. S to akcijo smo v samo desetih dneh dosegli preko 35.000 ljudi na spletu, precej ljudi pa je to preneslo tudi v realnost in brez slabe volje in ponosno pobira smeti. Akciji so se pridružili oziroma jo podpirajo naše skupnosti, društva, segli pa smo tudi širše in tako nas podpirajo Turistična zveza Slovenije in Slovenska turistična organizacija, pivovarni Union in Laško, nekatere druge občine in naravni parki ter veliko posameznikov, ki jim je mar za naravo.

Vabimo vas, da se gibanju »smetek« pridružite tudi vi! Pošljite nam kakšno fotografijo na e-naslov pivskajezera@pivka.si ali na messenger Pivška presihajoča jezera in z veseljem vam bomo poslali simbolično darilce v zahvalo za vašo skrb za naše okolje.

Ne glede na razmere je narava vedno tista, ki se nam brezpogojno in v izobilju ponuja. Nudi nam priložnost za počitek, sprostitve ali rekreacijo. V njej lahko občudujemo številne pojave in se brez omejitev, ki nam krojijo vsakdan, naučimo vseh njenih dobrot. Spoštljivo ravnajmo z njo in pazimo nanjo!

Hvala vsem!

DKH, Občina Pivka

Foto: društva, vaše skupnosti in občani

APLIKACIJA POZABLJENI ZAKLAD DVORCA RAVNE

V okviru projekta **Razvoj turistične ponudbe v destinaciji Zeleni kras**, ki ga sofinancira Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo RS in Evropski sklad za regionalni razvoj, smo na **RRA Zeleni kras** v sodelovanju z **občino Pivka** digitalizirali objekt dvorca Ravne in izdelali 3D model dvorca.

Poleg 3D modela dvorca in kašče smo v fazi priprave dveh »poizkusov rekonstrukcije« dvorca iz dveh različnih zgodovinskih obdobj. Izdelki bodo uporabljeni v spletni aplikaciji ter v promocijskem filmu o dvorcu Ravne.

S promocijskim filmom želimo objekt in njegov zgodovinsko kulturološki pomen približati širši lokalni in turistični javnosti, s pomočjo aplikacije pa bo uporabnik doživel in videl, kako je dvorec nekoč izgledal.

Ker sta dvorec Ravne in njegova okolica zaradi trenutnega stanja in hkrati večstoletne zgodovine zavita v tančico skrivnosti, bo aplikacija obiskovalce kraja povabila k iskanju izgubljenega zaklada. Obiskovalec se bo tako podal na kratko pustolovščino, na poti do cilja pa se bo spoznal z najbolj zanimivimi trenutki zgodovine dvorca Ravne.

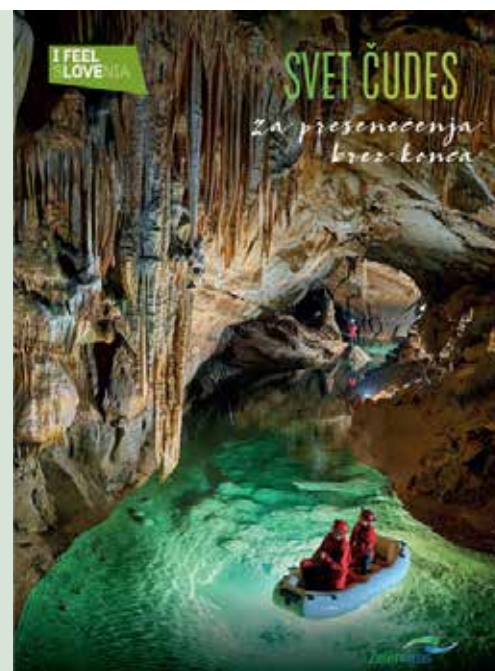
Glavni lik aplikacije bo Franc Jožef Hanibal Hohenwart kot eden najbolj vidnih in učenih lastnikov dvorca, ki nas bo popeljal tudi skozi promocijski film o dvorcu. Namen aplikacije pa je uporabnikom, predvsem predstaviti bogato zgodovino dvorca Ravne in jih z zabavno, interaktivno in vsebinsko dovršeno aplikacijo povabiti k namenskem sprehtu po posestvu.

KATALOG DESTINACIJE ZELENI KRAS

Vodilna destinacija Zeleni kras vstopa v turistično sezono 2021 z novim predstavitvenim image katalogom destinacije. S katalogom želimo nagovarjati potencialne obiskovalce ter jih navdušiti in povabiti k obisku destinacije Zeleni kras.

Poudarek pri komunikaciji temelji na motivih naravne in kulturne dediščine ter zanimivih zgodb v destinaciji, ki so unikatne za naše območje – od številnih kraških pojavov, do inovativnih muzejskih predstavitev, zanimivih zgodb pa vse do posebnih doživetij v naravi in s ključnimi turističnimi produkti. Vsebina predstavitvenega kataloga je bila pripravljena in usklajena v sodelovanju z organizacijami, ki skrbijo za razvoj in promocijo turizma v vsaki izmed šestih občin Primorsko-notranjske regije.

Katalog je dostopen na turistično informacijskih centrih in na spletni strani www.zelenikras.si.

IZOBRAŽEVANJE TURISTIČNIH IN KOLESARSKIH VODNIKOV

V mesecu aprilu smo na RRA Zeleni kras v okviru vodilne destinacijske organizacije RDO Zeleni kras pričeli z izobraževanji za lokalne turistične in lokalne kolesarske vodnike. Na obe izobraževanji je prijavljenih 55 udeležencev, ki bodo v mesecu maju zaključili izobraževanje bodisi za lokalnega turističnega vodnika oz. za lokalnega kolesarskega vodnika. Skozi cikel izobraževanja udeleženci spoznavajo posebnosti delovanja turističnega vodnika in pridobivajo znanja, ki jih le-ta mora poznati poleg lokalno zanimivih vsebin, ki jih predstavi obiskovalcem.

Po zaključenem izobraževanju in opravljenem izpitu vodnik pridobi vodniško izkaznico destinacije Zeleni kras, s katero se izkazuje pred gosti. Vodnik mora voditi evidenco opravljenih vodenj in enkrat letno poročati število opravljenih vodenj.

PRIMER DOBRE PRAKSE Z UPRAVLJANJEM GRAJSKE KULTURNE DEDIŠČINE

V okviru čezmejnega strateškega projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV je Občina Pivka kot eden izmed osmih projektnih partnerjev pripravila tematski prispevek z naslovom Grad Prem – primer dobre prakse z upravljanjem grajske kulturne dediščine. Pripravljen je bil namesto enega od tematskih predavanj, ki pa zaradi epidemije žal niso bili realizirani.

V prispevku je predstavljena zgodovina gradu s poudarkom na njegovih lastnikih in stavbnem razvoju. Danes na premskem gradu plodno sodelujejo Zavod za varstvo kulturne dediščine - območna enota Nova Gorica, Goriški muzej in Občina Ilirska Bistrica oziroma TIC Ilirska Bistrica. Poleg same impozantnosti stavbe in muzejske razstave, obiskovalce razveseljuje tudi pestro dogajanje, ki vključuje grajske koncerte, kulinarčne in otroške delavnice ter različne druge prireditve. Z namenom nadgrajevanja svoje ponudbo se na Premu stalno vključujejo v različne nove projekte. V prispevku je tako opisana operacija digitalizacije kulturne dediščine, ki jo izvaja Regionalna razvojna agencija Zeleni kras. V njenem okviru bodo digitalizirane štiri enote kulturne dediščine – grad Prem, krajina Cerkniškega jezera, Ravbarjev stolp v Planini in dvorec Ravne pri Pivki.

Grad Prem predstavlja dober primer dejstva, da postaja pomen grajske kulturne dediščine z novimi produkti

in vsebinami vse večji, ter odpira nove možnosti za izkoriščanje tovrstne dediščine. Pri tem ne gre zanemarjati tudi novih tehnologij, ki lahko na primer prav z digitalizacijo, poskrbijo za ohranjanje kulturne dediščine za prihodnje rodove.

Prispevek je v celoti dostopen na YouTube kanalu MerlinCV (<https://www.youtube.com/watch?v=FtKSddR2fTk&t=30s>)

Ana Čič

ŠTORKLJI PAR SPET DOMA V PIVKI

Štorklji par, ki tradicionalno domuje na dimniku nad Velo centrom v Pivki, se je vrnil. Tokrat sta skupaj priletela. Običajno je prišel samec nekaj dni prej in popravil domovanje, letos pa sta se odločila za skupno vrnitev v naše kraje, in sicer prve dni aprila. Upajmo, da bomo tudi letos pričeli številčnemu naraščanju. No, pravijo, da so štorklje dober znak za nataliteto. To bo pokazal čas. Dobrodošla na Pivškem.

Ernest Margon

POZOR, ŽABE!

V projektu ZA KRAS, ki so ga v Parku Škocjanske jame začeli izvajati v septembru 2017 in ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada ter Republika Slovenija, so zaradi ogroženosti populacij dvoživk tudi letos v marcu in aprilu v Vremski dolini organizirali popis in prenašanje dvoživk čez cesto do reke Reke.

Letos smo se ob prenašanju srečali tudi z velikim pupkom, ki je ena od kvalifikacijskih vrst varstvenih območij Natura 2000.

Tanja Avsec

SKUPNO ZASNOVAN TURISTIČNI PROIZVOD, KI OZAVEŠČA OBISKOVALCE IN BOGATI LOKALNO OKOLJE

Po poti čudežev narave ali EXPLORE THE WONDERNATURE, kot je tržno poimenovan nov ekoturistični proizvod, je združil naravne in kulturne posebnosti dveh čezmejnih območij, na katerih so partnerji prepoznali izjemne priložnosti za sodelovanje in povezovanje pri aktivnem ohranjanju skupne naravne dediščine za razvoj trajnostnega turizma. Privlačno zasnovana in z zeleno infrastrukturo obogatena ponudba je eden od glavnih dosežkov projekta NATURE&WILDLIFE: Doživetja narave in opazovanja divjih živali, ki so ga v okviru Programa sodelovanja INTERREG Slovenija-Hrvaška od septembra 2018 izvajali Občina Pivka, Javni zavod Snežnik, Zavod Jezerski hram, Subjekt d.o.o., Lokalna razvojna agencija PINS, Narodni park Risnjak in RRA Zeleni kras kot vodilni partner.

Nova ponudba doživljanja narave in opazovanja prostoživečih živali na območju Zelenega krasa (Primorsko-notranjska regija) v Sloveniji in Gorskega kotarja na Hrvaškem je zasnovana na izjemnih skupnih značilnostih teh dveh obmejnih območjih. To je kombinacija skrivnostne in občutljive kraške pokrajine ter neokrnjenih strnjjenih gozdov severnih Dinaridov, kjer so ohranjene številne živalske vrste, med njimi vse tri vrste velikih zveri: volk, ris in medved. Na teh naravnih posebnostih EXPLORE THE WONDERNATURE ponuja večdnevne čezmejne programe odgovornega raziskovanja in spoznavanja narave in lokalne kulture, ki jih vodijo izkušeni lokalni vodniki in strokovnjaki ali poznavalci različnih tematik (speleologije, živalstva, ornitologije, botanike, gozdarstva, rokodelstva, nesnovne kulturne dediščine,...). Prav vodniki predstavljajo pomembno dodano vrednost nove ponudbe, katere ciljni obiskovalci so ozaveščeni ljubitelji narave, zato smo v projektu veliko aktivnosti usposabljanja in izobraževanja namenili tako turističnim vodnikom kot malim turističnim ponudnikom in lokalnim prebivalcem, ki sooblikujejo proizvod.

V programe EXPLORE THE WONDERNATURE je vključeno opazovanje rjavega medveda kot ene najbolj karizmatičnih vrst. Posebna pozornost je bila zato v

projektu namenjena razvoju odgovornega opazovanja medveda v naravnem okolju, pri čemer smo na novo uredili več točk za interpretacijo ter usposobili skupino vodnikov interpretatorjev. V okviru projekta je bilo na novo urejenih pet opazovalnic za opazovanje medvedov (štiri v Sloveniji in ena v Risnjaku na Hrvaškem) ter opazovalnica za ptice v Zelenem viru. Nova interaktivna ornitološka učilnica na Cerkniskem jezeru omogoča sodobno interpretacijo ptic. K spoznavanju gozdnih prebivalcev spodbujajo tematska otroška igrala na Pivškem in učna tematska pot ob gradu Snežnik v Loški dolini (delno opremljena tudi za slepe in slabovidne). Dodatne izobraževalne in ozaveščevalne vsebine pa nudita tudi dve mobilni aplikaciji Pivška jezera in Snežnik wildlife, ki obiskovalce opozarjata na zanimive točke, rastline in živali z opisi, oglašanjem živali in zgodbami. Pristen stik z naravo omogočata tudi novi drevesni opazovalnici (hiški) v gozdu na Poljanah v Loški dolini.

Za prepoznavnost novega ekoturističnega proizvoda čezmejnega območja so partnerji izvedli obsežen sklop promocijskih aktivnosti. Novi ekoturistični proizvod je privlačno predstavljen v tiskani imidž brošuri in videu ter treh reportažnih oddajah, ki v tujih jezikih nagovarjajo ciljne skupine obiskovalcev.

RRA Zeleni kras

ROŽE, KI VARUJEJO NAŠ ZELENJAVNI VRT

Lahko bi razpravljali o tem, ali določene rastline resnično odganjajo škodljivce ali samo izboljšujejo ekosistem na vrtu. Ne glede na eno ali drugo, na našem vrtu zagotovo ne bodo povzročale škode (ampak prej obratno). Nekatere rože na primer, so lahko zelo koristne na zelenjavnem vrtu, poleg tega pa celoto lepo popestrijo. Pomembno je tudi, da privabljajo opraševalce, ki so na vrtu ključnega pomena, in številne druge koristne žuželke.

Kapucinke spadajo med plezalke, saj zrastejo v višino tudi do štiri metre, seveda pa obstajajo tudi nižje sorte. Posadimo jih po celem vrtu, saj odganjajo rastlinske uši in kapusovega belina. Ugodno vplivajo na jajčevce in kitajsko zelje. Cvetenje jim bomo podaljšali z rednim odstranjevanjem posušenih cvetov.

Ognjič je najbolj poznan kot zdravilna rastlina, saj so njegovi cvetni lističi osnovna sestavina različnih krem, losionov in čajev. V vrtu pa odganja talne ogorčice in polže. Lahko ga vzgojimo iz semena ali kupimo sadike. Rasel bo praktično povsod, obvezno pa potrebuje sončno lego. Cvetenje lahko podaljšamo z odstranjevanjem posušenih cvetov. Po cvetenju lahko pustimo, da se semena sama osujejo, tako se nam bo razrasel po celem vrtu (če to želimo).

Žametnice so posebej priljubljene na vrtovih. Rastline varujejo pred ušmi, izogiba pa se jih tudi koloradski hrošč. Pregarjajo talne ogorčice in s tem koristno vplivajo na tla. Njihove bližine so še posebej veseli repa, redkev, (kitajsko) zelje, jajčevci, krompir in šparglji. Ker jih imajo polži radi, jih je najbolje saditi na obrobe gredic,

kjer jih bodo žametnice zadržale. Za boljše cvetenje jih posadimo v slabša tla. Vrt nam bodo krasile od maja pa vse do pozne jeseni.

Poleg rož so na vrtu pomembna tudi zelišča. **Bazilika** blagodejno vpliva na rastline, zato jo posejemo ali posadimo po celem vrtu, odganja listne uši, komarje in pršice. **Timijan** odganja polže in uši, kamilica zdravi prst v premeru enega metra, **sivka** odganja mravlje in uši. **Drobnjak** deluje proti pepelasti plesni in je tudi priporočljivo, da raste povsod po vrtu. Če ob robovih fižolovih gred posadimo vrtni **šetraj**, bo varoval fižol pred črnimi ušmi.

Z mešanimi posevki boste v vrt pripeljali pestrost in naravno ravnovesje ter zdravo okolje. V nekaterih kombinacijah pa boste vrt obvarovali pred škodljivci in boleznimi, kar se mi zdi odlična alternativa uporabi fitofarmaceutskih sredstev.

Sadika žametnic.

Ognjič, ki se je sam posejal.

Nataša Biščak

NATEČAJ

»Biodiverziteti najbolj prijazen vrt«

Imate na vrtu cvetočo trato, veliko medovitih rastlin, gnezdilnico za čebele samotarke, žuželčnik, gnezdilnice za ptice in netopirje ali pa mlako? Mogoče vas obiskujejo ježi ali na vašem vrtu varno domujejo kače? Vrtovi so vedno bolj pomemben življenjski prostor za številne organizme, zato v okviru projekta LIFE NATURAVIVA, Biodiverziteti – umetnost življenja iščemo biodiverziteti najbolj prijazen vrt!

Vrtove bomo izbirali v štirih kategorijah: hišni vrt, vrt na terasi ali balkonu, šolski vrt in društveni vrt.

Na natečaju, ki smo ga podaljšali za eno leto, lahko sodelujete tako, da na elektronski naslov info@botanicni-vrt.si do 31. 12. 2021 pošljete prijaviteljski obrazec in do 10 fotografij vrta. Zaželeno je, da so fotografije iz leta 2020 ali 2021, izjemoma lahko tudi starejše. Podroben opis za prijavo je v prilogah na spletni strani projekta.

Prijave bo pregledala strokovna žirija Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani in Nacionalnega inštituta za biologijo, ki bo najbolje ocenjene vrtove naslednje leto obiskala za podrobnejše ocenjevanje. Zmagovalci bodo znani poleti 2022, čakale pa jih bodo lepe nagrade. Vabljeni tudi k spremljanju prispevkov o biodiverziteti na vrtovih na projektno spletno stran, Facebook in Instagram profil. Uredite vrtove tako, da bodo zakladnica biodiverzitet!

Več o natečaju: <https://www.naturaviva.si/biodiverziteti-najbolj-prijazen-vrt/>

Dodatne informacije: info@botanicni-vrt.si

Nasveti za biodiverziteti prijazen vrt: <https://www.naturaviva.si/nasveti-za-biodiverziteti-prijazen-vrt/>

ZAKLJUČUJEMO OPERACIJO SODELOVANJA »Z ROKO V ROKI DO KAKOVOSTNE PREHRANE«

LAS med Snežnikom in Nanosom ter LAS Notranjska zaključujemo aktivnosti operacije sodelovanja, ki je med seboj povezal lokalne ponudnike in javne ustanove vseh sodelujočih partnerjev. Osnovni namen operacije je bil ustvariti pogoje za vzpostavitev učinkovitega sistema lokalne trajnostne oskrbe (predvsem javnih ustanov) z lokalnimi živili in s tem oblikovanja kratkih dobavnih verig. Aktivnosti operacije so bile namenjene dvema skupinama: ponudnikom lokalne hrane in javnim ustanovam. Z izvedenimi aktivnostmi smo želeli odpraviti ovire za uspešnejše delovanje sistema lokalne samooskrbe. Sodelovali smo pri pripravi analize obstoječega stanja tako javnih ustanov kot lokalnih ponudnikov za celotno območje sodelujočih partnerjev kot za vsak LAS posebej. Iz analiz smo pridobili podatke o količini in vrsti hrane, ki jo potrebujejo javni zavodi in na drugi strani, ali lahko te količine zagotavljajo lokalni pridelovalci. Izdelana je bila razpisna dokumentacija za oddajo naročila, ki jo pri naročanju živil lahko uporabljajo vrtci, šole in domovi za ostarele ter na ta način povečajo nabavo hrane okoliških kmetov. Med vrtčevske otroke in prvo triado osnovnih šol je bila razdeljena otroška igra Vrt družine Dobrojed. Na osnovnih šolah so se izvajali kmetijski krožki, učenci in dijaki so skrbeli za šolske vrtove in spoznavali pomen doma pridelane hrane. V sodelovanju z javnimi ustanovami smo pripravili jedilnike po letnih časih, ki vključujejo lokalno pridelano hrano. Izvedenih je bilo 5 kulinarčnih delavnic za zaposlene v javnih ustanovah, ki so vključevale pripravo raznolikih obrokov z izbranimi lokalnimi sestavinami. V času prvega epidemiološkega vala smo pripravili seznam lokalno pridelane hrane oz. lokalnih ponudnikov za območje LAS Notranjska in LAS med Snežnikom in Nanosom. Ta je objavljen na spletnih straneh obeh LAS in se še vedno osvežuje. Lokalnim ponudnikom, ki so izkazali interes, smo tudi svetovali in jim nudili pomoč pri iskanju rešitev nastopa na trgu in povezovanju v kratke lokalne verige.

Tako smo podprli ustanovitev socialnega podjetja z namenom skladiščenja in distribucije lokalnih pridelkov, kar je dodatna vrednost te operacije na območju LAS med Snežnikom in Nanosom. Trenutno pa je do lokalnih proizvodov možno priti preko dveh prodajnih točk v Postojni (Guštarna) in v prodajalni Perutninarstvo Pivka na Kalu, kjer smo v njihovo ponudbo dodatno vključili artikole domačih pridelovalcev. S podjetjem LOA d.o.o. smo vzpostavili distribucijski center, ki odkupuje pridelana in predelana živila lokalnih ponudnikov in z njimi oskrbuje javne zavode in druge končne potrošnike. S tem centrom smo olajšali delo tako lokalnim ponudnikom (niso več toliko odvisni od tega, ali bodo lahko sami zagotovili ustrezne količine in glede logistike), kot tudi javnim zavodom (živila naročajo na eni točki).

LAS med Snežnikom in Nanosom

APRILSKA POZEBA NA SADNEM DREVJU

Letošnji pridelek jabolk Družinske kmetije Biščak z Buj in drugih sadjarjev v okolici je močno prizadela pozeba v začetku aprila, ko so se temperature dva dni zapored spustile do -6°C .

Gospod **Anton Biščak** je na to temo odgovoril na nekaj vprašanj.

Verjetno ste že ocenili škodo, ki je nastala na jablanah.

Kolikšna je po vaši oceni?

Že prvi dan je bilo videti, da so prizadete skoraj vse jablane, drugi dan pozebe je pa samo dokončal delo. Tako, da je po prvi oceni škoda skoraj 100%. Dejansko stanje se bo pa videlo šele konec maja oziroma začetek junija, ko se zgodi trebljenje.

2. Ampak sedaj jablane vseeno cvetijo, kaj to pomeni?

Jablane cvetijo, potrebno pa je pogledati, če je peščišče zdravo. Zeleno obarvano peščišče pomeni, da je zdravo in se bo po vsej verjetnosti razvilo v zdravo jabolko. Če je peščišče črno oziroma rjavo, se plod ne bo razvil – bo odpadel. Lahko je tudi delno zeleno, delno rjavo. Če tak plod ne odpade, se praviloma razvije v poškodovano jabolko.

3. Obstaja način za zaščito pred pozebo?

Nekateri uporabljajo oroševanje ampak za to metodo je potrebna ogromna količina vode, katere pa mi nimamo na razpolago. Tudi temperature so bile prenizke, da bi bilo oroševanje učinkovito, saj nekako zaščititi tam do -3°C .

4. Kakšno je vzdrževanje sadovnjaka sedaj, ko že veste, da pridelka praktično ne bo?

Vzdrževanje je enako, kot če bi bila letina popolna, saj moramo paziti, da se ne pojavi bolezen, ki lahko vpliva na naslednjo sezono. Tako da bodo stroški vzdrževanja skoraj povsem isti.

5. Kako pa kaže drugim vrstam sadnega drevja?

Hruške, češnje, višnje so ravno tako pomrznile, če bomo imeli srečo, si morda lahko obetamo kakšno slivo. Letošnja pozeba pa ni prizadela le sadjarjev in ostalih pridelovalcev zelenjave v naši okolici, zgodila se je namreč po vsej Sloveniji. To pomeni, da bo letos na razpolago zelo malo slovenskega sadja. Hudo prizadete so tudi čebele, saj so pomrznile zgodnje medovite drevesne vrste. Kakšna je škoda pri ostalih za čebelarstvo pomembnih rastlinah, je pa še težko oceniti.

Nataša Biščak

ISKANJE DODATNEGA VODNEGA VIRA ZA POSTOJNO IN PIVKO

Območje Notranjske je zaznamovano s krasom, in sicer prepletanjem kraških planot (Javorniki, Snežnik, Nanos, Hrušica, Logaški Ravnik) ter kraškimi polji in presihajočimi jezeri med njimi. Zaradi izjemno hitrega pretakanja vode skozi kraško podzemlje so njene samočistilne sposobnosti majhne, občutljivost na onesnaženje pa visoka. To velja tudi za izvir Malni na južnem obrobju Planinskega polja, ki z vodo oskrbuje prek 20.000 prebivalcev, pretežno na območju občin Postojna in Pivka.

Značilnosti tega izvira že več desetletij spremljajo sodelavci Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU, v zadnjih letih pa so se v okviru dveh raziskovalnih projektov posvetili tudi iskanju rezervnega vodnega vira, ki bi v primeru morebitnih motenj lahko začasno nadomestil zajetje v Malnih. V okviru raziskav so se izraziteje posvetili trem za varno oskrbo z vodo potencialno najugodnejšim območjem: Planinska gora, Planinska jama – Javorniški tok, in obrobje Palškega presihajočega jezera – Matijeva jama in Jama v Ždinku.

Planinska gora se nahaja na zahodnem obrobju Planinskega polja, na njunem stiku pa se nahajajo številni majhni izviri, večina je aktivnih le občasno. Pri raziskavah so na izviru Lepena vzpostavili stalne meritve vodostaja, temperature in električne prevodnosti vode. Opravili so tudi več terenskih meritev in analiz kakovosti vode za več izbranih izvirov. Na podlagi geološkega kartiranja so izdelali 3D model območja Planinske gore. Zaradi relativno majhne verjetnosti, da bi na tem območju zanesljivo našli na zadosten vir vode, vzpostavitev globoke geološke vrtime najverjetneje ne bi bila smotrna.

Karakteristike izvirov Malni in Unica v veliki meri določa dogajanje v Skrivnostnem jezeru v Planinski jami, kamor preko Rakovega Škocjana doteka voda iz notranjskih kraških polj in pretežno avtogene voda vodonosnika Javornikov. Voda iz Skrivnostnega jezera se razteka v izvir Malni in v Rakov rokav Planinske jame, kjer se steče s Pivko iz Pivškega rokava in izvira kot Unica. Razumevanje dinamike mehanizmov stekanja in raztekanja voda v Skrivnostnem jezeru ter porazdelitve toka med izvirova Unica in Malni je torej bistveno za varovanje vodnega vira Malni in morebitno lociranje novega zajemnega

mesta, kjer bi črpali izključno avtogeno vodo Javorniškega vodonosnika. V Skrivnostnem jezeru in sifonu Javorniškega toka so namestili merilnike vodnega nivoja, temperature in električne prevodnosti. Podrobna analiza meritev kaže, da se smer toka v sifonu spreminja glede na vodni nivo. Z meritvami in modeli so tudi pojasnili osnovno dinamiko tega raztekanja. Še podrobnejše rezultate, ki bodo pojasnili mehanizem obračanja toka in vpliv na kvaliteto vode, pa pričakujejo od meritev z večparametrsko sondo in merilnikom smeri in hitrosti vode.

Pomemben del raziskav je bil opravljen tudi v dveh kraških jamah na obrobju Palškega presihajočega jezera. V Matijevi jami je bilo izvedenih več potapljaških raziskav, v katerih je bilo ugotovljeno, da ob nizkih vodostajih prvo jezero predstavlja ujeto vodo. Voda v njem je bila žal večkrat močno onesnažena s fekalijami, nevarnost, da se onesnažila lahko širijo v podzemlje z dna polja, pa je potrdil sledilni poskus. Jezero v Matijevi jami je torej neprimerno za oskrbo z vodo, nadaljnje raziskave pa se bodo usmerile v globlje predele jame, kjer je bila voda odkrita na nižjih globinah. Nadaljnje speleološke raziskave so potekale tudi v Jami v Ždinku, kjer je bil v času izrazite suše opažen stalni tok. Več terenskih meritev pretoka vode in vzorčenj nakazuje na njeno zadovoljivo količino in kakovost, zato se bodo v bližnji prihodnosti meritve nadgradile s stalnim spremljanjem kakovosti vode.

Dosedanje raziskave vlivajo upanje, da občini Pivka in Postojna dočakata rezervni vodni vir, vsekakor pa si želimo, da bi bil ta čim manj potreben, zato pri svojih dejavnosti stremimo k temu, da ohranjamo kakovost in količino vseh vodnih virov.

Opisane raziskave potekajo v sklopu projektov »Razvoj in uporaba metode za količinsko in kakovostno ovrednotenje vodnih virov v krasu« in »Karakterizacija kraških vodonosnikov v regionalnem in lokalnem merilu: primer zaledja vodnega vira Malni«, katera finančno podpira Javna agencija za raziskovalno dejavnost. Raziskave omogočajo tudi Javno podjetje Kovod Postojna ter občini Postojna in Pivka.

MED NAŠIMI NAJMLAJŠIMI

POVEZOVANJE NAJMLAJŠIH IN STAREJŠIH TUDI V ČASU KORONA VIRUSA

Vrtec Košana sodeluje v projektu Simbioza, ki se zavzema za povezovanje med generacijami, solidarnost ter dobrotelost. Njihova vizija temelji na tem, da se generacije med sabo družijo, povezujejo ter izmenjujejo znanje in izkušnje, kar se v tem času mogoče zdi malce nemogoče. Pa vendar se da.

Vzgojiteljice v vrtcu Košana smo trenutno stanje vzele kot izziv in podprle projekt Simbioza. Prišle smo na idejo, da bi z nazornim videoposnetkom pokazale aktivnosti in igro otrok v našem vrtcu, ter pripravile virtualno voščilnico, ki bo ob dnevu žena razveselila starejše žene pa tudi može z domov starejših občanov v naši okolici. Otroci so se z veseljem lotili priprav, med snemanjem so uživali in nastal je video posnetek, ki se je 8.marca predvajal varovancem v domovih starejših občanov, in sicer v Ilirski Bistrici, Sežani, Postojni in drugod v okolici.

Posnetek je za ogled na voljo na:
<https://video.arnes.si/watch/gd6s87jz1p5p>

Pozabili pa nismo niti na starejše ženske iz Košane. Ob njihovem prazniku smo zanje pripravili posebno lepe in velike voščilnice, ki so jih zelo razveselile. Starejši so se

nam zahvalili s poslanimi odzivi, fotografijami in sladkimi dobrotami. Skupaj z otroki smo si fotografije ogledali, ob tem pa se zavedali pomena vzdrževanja koristnih socialnih stikov, ki naj bodo tako ali drugače vzpostavljeni med vsemi generacijami.

V projektu Simbioza sodelujemo vzgojiteljice Lara Kovač Trbižan, Vanja Kontelj, Margareta Ludvik, Tanja Fidelj, Tina Hrabar in Petra Valenčič Likar ter otroci skupin Zvezde, Lunice in Sončki.

OSNOVNA ŠOLA PIVKA

NATEČAJ RIMA RAJA

Čarobnost pesniškega jezika obvladajo mnogi učenci na OŠ Pivka, kar vedno znova potrdijo s svojimi nagrajenimi umetninami. Kljub »posebnim« časom so se osnovnošolci s svojimi pesmicami in bujno domišljijo tudi v tem šolskem letu odzvali na zdaj že 10. natečaj Rima raja (festival otroške poezije, razpisan za leto 2021). Med petnajst najboljših v različnih kategorijah sta se tako uvrstili kar dve naši učenki, in sicer v kategoriji mlajših učencev (od 1. do 5. razreda) **petošolka Nika s pesmijo Mišja družina**, v kategoriji starejših učencev (od 6. do 9. razreda) pa **sedmošolka Eva s pesmijo Zima**. Svoji pesmi bosta učenki predstavili na prireditvi, ki bo v maju potekala na Vrhnikih, v veliki dvorani Cankarjevega doma.

Učenkama iskreno čestitamo!

GLASBA BOGATI NAŠ SVET, TUDI NA DALJAVO

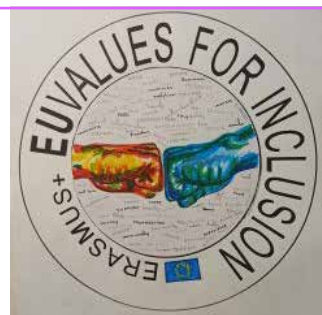
Osnovna šola Pivka je svojo tradicionalno prireditev, ki jo pripravljajo skupaj z Glasbeno šolo Postojna, »Glasba bogati naš svet«, letos preselila na splet.

Vabljeni k ogledu prireditve, ki jo najdete na kanalu Youtube in sicer pod naslovom GLASBA BOGATI NAŠ SVET (<https://www.youtube.com/watch?v=bre9kgogdck>).

ZMAGOVALNI ERASMUS+ LOGOTIP

Osnovna šola Pivka je ponosna na svojo učenko Sofijo (8. b razred), ki je v okviru Erasmus+ projekta 'EUvalues for inclusion' zasnovala zmagovalni logotip. Projektni logotip bo viden na mednarodnem nivoju in na vseh izdelkih novega projekta.

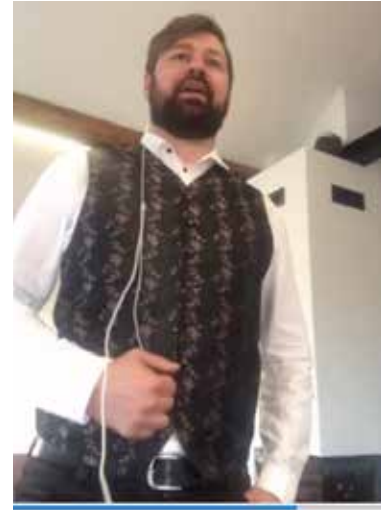
PROJEKT SKUM NA DALJAVO

OŠ Pivka že četrto leto sodeluje v projektu SKUM, ki učencem omogoča neposreden stik z umetnostjo. Pri tem sodelujemo z umetniki z različnih področij. Delo na daljavo je naše načrte popolnoma spremenilo. Kljub mnogim oviram smo se odločili, da dva glasbena dogodka izpeljemo preko aplikacije Zoom.

Operni pevec Jure Počkaj je učencem devetih razredov predstavil spevoigro Miroslava Vilharja Jamska Ivanka, osmošolcem pa Mozartove opere. K sodelovanju je pritegnil tudi dirigentko in pianistko Mojco Lavrenčič.

Takšen način dela seveda še zdaleč ni primerljiv z živim nastopom glasbenika. Učenci so predvsem pogrešali skupno prepevanje z opernim pevcem. Vendar pa je dogodek zanje pomenil prijetno popestritev šolskega vsakdanjika. V maju načrtujemo še tretji obisk Jureta Počkaja, tokrat „v živo.“

Upam, da nam bo uspelo!

NA TEKMOVANJU V ZNANJU VESELE ŠOLE DOSEGLI ZLATO PRIZNANJE

Na OŠ Pivka smo zelo ponosni, saj smo bili na tekmovanju iz znanja Vesele šole izredno uspešni. Naša učenka Tajda S. je dosegla res izjemno **zlato priznanje** na državnem tekmovanju, Daša Z. pa odlično **srebrno priznanje**. Julija B., Jakob K., Luka P., Žan M. in Jan M. so dosegli **bronasto priznanje**. Na OŠ Pivka že vrsto let uspešno poteka interesna dejavnost Vesela šola, ki jo vodi mentorica Petra Bergoč in se jo udeležujejo izredno pridni in motivirani učenke in učenci. Vsako leto posežemo po kar nekaj srebrnih državnih priznanjih,

v letošnjem letu pa smo prvič dosegli zlato priznanje, kar je res izjemen uspeh. Čeprav nas izraz Vesela šola nekako zavaja, je to izjemno težko tekmovanje, ki od tekmovalcev terja ogromno znanja, dosežejo pa ga z veliko vložene prostega časa, truda, dela in motivacije in volje. Dobra uvrstitev na veselošolskem tekmovanju v 8. in 9. razredu učencem poleg veliko znanja prinese tudi srebrno ali zlato državno priznanje in tako **prinaša točke za pridobitev Zoisove štipendije**.

PIVKAČINKE

Tudi letošnje šolsko leto smo se z učenci OŠ Pivka udeležili festivala Turizmu pomaga lastna glava. Tema letošnjega že kar 35. festivala je bila Moj kraj moj chef. Osem sedmošolcev je skupaj z mentoricama oblikovalo kulinarčni turistični produkt PIVKAČinke, te so različica palačink, pri katerih uporabimo okoliške, domače proizvode.

Dodamo pa jim tudi sestavine, zaradi katerih postanejo pivške palačinke tudi svetovljanske. Pri načrtovanju trženja je učencem pomagala tudi Deana Jezeršek, ki se je kar nekaj časa ukvarjala s promocijo slovenskih izdelkov na mednarodnih turističnih sejmih ter bila vodja Turizma Ljubljana. Danes pa je Deana direktorica uspešne jezikovne agencije LanguageSitter® in ambasadorica AmCham Young ProfessionalsTM.

Učenci so izvedeli, kako potekajo predstavitve na velikih mednarodnih sejmih, kjer svoje turistične proizvode predstavljajo države z vsega sveta. Tudi letos turističnega proizvoda učenci niso mogli predstaviti na turistični tržnici pred širšo množico ljudi, kot je to v navadi. Zaradi strogih ukrepov so PIVKAČinke ocenjevalni komisiji odlično predstavili trije učenci kar preko videokonference.

ZAHVALJUJOČ ERASMUSU, JE SVET ŠE VEDNO MAJHEN

Evropska dimenzija je na Osnovni šoli Pivka še vedno zelo živa. S skupnimi močmi smo kljub oviram, ki jih prinašajo različni virusi, uspeli odpreti našim učencem okno v svet in jim dali možnost spoznati sovrstnike iz drugih evropskih držav ter z njimi delati in ustvarjati. Aktivnosti, ki smo jih izvajali in jih še izvajamo v Erasmus+ projektih 'FROM COLUMBUS TO ATLANTIS' (Od Kolumba do Atlantisa) in 'EUvalues for inclusion' (EU vrednote za inkluzijo), nudijo učencem veliko znanja iz raznih področij izobraževanja. Od leta 2018 se aktivnosti kar vrstijo. Med drugim so se nekateri učenci, ki niso imeli posebnega znanja z računalniki, naučili uporabljati aplikacijo Google maps pri načrtovanju svoje poti v šolo. Drugi so v mešanih mednarodnih skupinah ustvarjali virtualne potovalne agencije z zanimivimi tridnevnimi programi znotraj vsake partnerske države. Njihovo delo je celo pohvalila upraviteljica turistične agencije Kompas v Postojni, ga. Miklavčič. Tretja skupina učencev je v Veliki Britaniji suvereno pripovedovala množici tujim sovrstnikom o potovanjih slovenskih ljudskih junakov iz preteklosti. Spoznali so tudi delo montažerjev filmov in video spotov in se udeležili snemanja treh video spotov. Med 'lockdownom' so si učenci preko virtualnih srečanj

izmenjali življenjske izkušnje, kot jih doživljajo na področju učenja in osebnega življenja v tem ranljivem in negotovem času, v katerem živimo. Samostojno so priredili kratke tečaje učenja italijanskega, poljskega, grškega, španskega in slovenskega jezika. Trenutno se izvajata dve aktivnosti, preko katerih se bodo šole slednjega projekta predstavile, in sicer likovna aktivnost – predstavitev šol izpod čopiča in plesna aktivnost, kjer bo nastal kolaž plesov učencev vseh partnerskih šol.

mag. Magdalena Bobek

OSNOVNA ŠOLA KOŠANA

SPOMLADANSKA IZMENJAVA

Končno smo dočakali spomladansko izmenjavo oblačil, ki je na naši šoli potekala že tretjič. Prvič pa smo se lotili tudi izmenjave knjig, saj je mesec april tradicionalno povezan s knjigami. Drugega aprila praznujemo Mednarodni dan knjig za otroke, 23. aprila pa Svetovni dan knjige. Izmenjava oblačil in knjig je potekala gladko, po razporedu in z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ. Žal še vedno opažamo, da se najbolj odzovejo mlajši učenci, starejših pa to ne pritegne. Kar precej učencev je povedalo, da imajo sorodnike, ki jim podarijo svoja oblačila, kar je tudi v duhu naše akcije. Vsekakor je cilj, da vsakdo nekaj najde zase, bolj ali manj dosežen, zato smo na šoli zadovoljni in bomo s takšnimi akcijami nadaljevali tudi v prihodnje.

METULJČKI ZA HOSPIC

Prvošolci na OŠ Košana so še zelo majhni, a že znajo začutiti stisko bolnih, starejših ali brezdomnih ljudi. Čeprav so tako mladi in marsičesa še ne poznajo, so odprti za soljudi in se znajo vživeti v stisko sošolca, ki je doma pozabil lepilo, v telička, ki ga takoj po rojstvu odpeljejo od njegove mamice, v starejše in obnemogle, ki jim bolezen črpa življenjsko energijo. Ja, majhni so še, ampak čuteči in sočutni, kot bi bili odrasli, včasih še bolj. Nič ne pomišljajo, ko je treba komu pomagati ali mu polepšati dan. Tokrat so se odločili, da obudijo nasmeh pri ljudeh, za katere skrbi društvo Hospic. Iz papirja so zgubali metulje in jih okrasili z različnimi vzorčki. Pri matematiki so šteli pike, ki so jih risali ter dodali različne like. Zelo so se potrudili in izdelali polno košarico metuljev. Želijo si, da bi njihovi metulji v ljudeh obudili spomin na brezskrbno mladost, na tople pomladne dneve, na igro vetra v laseh ... Naj se jim želja uresniči.

DAN ZEMLJE NA VRTU

Dan Zemlje smo na košanski šoli obeležili kar se da aktivno. Učenci in učitelji so pod vodstvom naše ravnateljice čistili gredice na šolskem vrtu. Zemljo so opleli in zrahljali. Razrasle trajnice so izkopali ter posadili na drugi, primernejši prostor. Opleli so tudi gredico špargljev in malinjak. Učenci so se na koncu še malo poigrali in uživali v toploti sončnih žarkov. Vrt je sedaj pripravljen za sajenje in sejanje. Učitelji, ki skupaj z učenci skrbijo za gredice, so se seznanili s pomembnejšimi načeli ekološkega vrtnarjenja: kolobarjenje, mešani posevki, upoštevanje dobrih in slabih sosedov, razpored del glede na položaj Lune, zastiranje tal ter naravno zatiranje škodljivcev. Z vsemi naštetimi načeli se zmanjša potreba po uporabi sredstev za zatiranje

škodljivcev in plevelov, kar pomeni, da je pridelana hrana veliko bolj zdrava. Paradižnik že na gredici vzljubi baziliko, česen je najboljši prijatelj jagod, fižol pa najraje pleza po koruzi... Ko je Luna v ognjenih znamenjih Oвна, Leva ali Strelca, so to najboljši dnevi za sajenje in pridelovanje rastlin s plodovi... Se vam zdi zanimivo? Pravite, da je komplicirano? Ja, res se sliši tako, a naši učenci ne poznajo omejitev. Ko smo prvošolce vprašali, kaj bi pa oni posadili na svojo gredico, so našli tudi ananas in melone. Njihove želje bomo poskusili čim bolj upoštevati.

VRTNARSTVO V NAŠIH KRAJIH SKOZI ČAS

V okviru Mreže šol Parka Škocjanske jame je okoliščinam navkljub vseh osem šol, med njimi tudi naša OŠ Košana, pokazalo veliko mero prilagodljivosti in vzdržljivosti pri skupnih prizadevanjih za doseganje UNESCO ciljev izobraževanja za trajnostni razvoj.

Verjetno nas je veliko v minulem letu preživelo na svojih vrtovih precej več časa kot v letih brez virusa. Naši raziskovalci Mreže šol PŠJ so se tako letos posvetili značilnostim vrtnarstva, - kot obdelovanja večinoma ograjenih površin v bližini doma, razdeljenih na manjše dele, za pridelavo povrtnin, dišavnice, zelišč in okrasnih rastlin, - in vlogi žensk pri tem v naših krajih skozi čas.

Na **Osnovni šoli Košana** so k raznolikemu raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu pristopili učenci od 1. do 4. razreda pod mentorstvom **Barbare Škabar, Marije Mršnik, Katje Čekada, Mojce Žnidaršič in Sabine Jejčič Turk**. Risbice gredic so obogatili z animiranimi elementi, izdelali so igri Vrtni človek ne jezi se in Vrtna pustolovščina, Vaške klepetulje so v narečju razložile, kaj vse bodo spomladi morale postoriti na vrtu, zbrali so narečna poimenovanja za vrtno pridelke, orodja in ograjo (»gartlc«) ter se tudi sami preizkusili v pridelavi, pobiranju in pokušini motovilca, pšenice in kreše.

Poleg vsega tega so izvedli še terensko raziskavo in med drugim ugotovili, da so z izjemo rdečih polžev škodljivci v Košanski dolini isti kot nekoč s to razliko, da so jih včasih zatirali s pobiranjem (hrošči, gosonice, polži), motikami (voluharji, krti), posipanjem s pepelom, Pepeinom ter v vodi namočenimi koprivami (uši), medtem ko jih danes zatirajo z insekticidi, granulami, strupi in napravami, ki spuščajo frekvence.

Raziskovalno delo smo sklenili z nagovorom univerzitetno diplomirane inženirke zootehnike in mentorice kmetijskega krožka na Osnovni šoli Podgrad, **Tamare Urbančič**. Učencem je preko video posnetka na srce položila pomen kmetovanja na ekološki ali biodinamičen način ter življenje po načelih permakulture. Razložila je, da na tak način ohranjamo naše okolje našim zanamcem, skrbimo za neonesnaženost vode in tal, pridelana hrana pa je okusna in hranljiva. Opomnila je, da so tudi naši predniki pred prvo svetovno vojno kmetovali trajnostno, vendar so imeli veliko ročnega dela. Da bi si delo olajšali, so po drugi svetovni vojni začeli v velikih količinah uporabljati kemična sredstva za gnojenje in zatiranje bolezni in škodljivcev, kar se je izkazalo kot uničujoče za okolje in škodljivo za ljudi. Zato so pred nekaj desetletji vzniknile pobude po vrnitvi v ekološko kmetovanje z novimi znanji in tehnologijami, ki olajšajo delo. Poudarila je, da imamo Slovenci bogato dediščino obdelovanja vrtov in prav je, da se vsa ta pestrost vrtov in bogastvo znanja obdelovanja v sožitju z naravo ne izgubi, ampak neprenehoma prenaša iz starejših generacij na mlajše.

V VGCJU RAZVESELJUJEMO NAJŠIBKEJŠE

V VGC-ju vedno oboroženi z dobro voljo in smehom premagujemo vse nelagodnosti, ki nam jih na pot pošiljajo s korono -19 obarvani dnevi. Na naših srečanjih skupine Kvačkane nitke smo se spomnili predvsem otrok, ki jih je korona najbolj prizadela in jih potisnila v še večje stiske. S pomočjo Marte Kernel, redne udeleženke naših srečanj, smo se povezali z Anito Ogulin in ekipo Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste Polje, ki skrbi za program Botrstva. Za potrebe otrok, vključenih v njihov program, smo pripravile paket kvačkanih igrač, od katerih bo vsaka, kot se je izrazila ga. Anita »osrečevala otroka, ki potrebuje spodbude, ljubezen, varnost in prijatelje«.

15. februar – Mednarodni dan otrok z rakom, nas je opomnil, da so tudi v naši sredi otroci, ki s svojimi družinami bijejo boj z boleznijo na hematološko – onkološkem oddelku Pediatrične klinike v Ljubljani. Del nastalih izdelkov smo v dogovoru s predstojnico oddelka namenile Junakom tretjega nadstropja. Zaradi nevarnosti prenosa okužbe bo vsak junak prejel svojo igračo, v katero so vkvačkane tudi dobre misli in želje za njihovo okrevanje.

Skrbi in ljubezni pa nismo potrebni samo ljudje temveč tudi živali. V sodelovanju z Društvom za zaščito živali Postojna smo na pobudo njihove predsednice Silve Bajc za potrebe dobrodelne akcije Posvoji kvačkano – pomagaj brezdomni, prispevale kvačkane muce. Slednje bodo šle v »posvojitev«, s čimer bo društvo zagotovilo del sredstev, potrebnih za oskrbo zapuščenih muc. Srečujemo se v prostorih VGCja na Kolodvorski 3, v bivšem baru Cure.

Naš cilj je, da se družimo, nasmejemo, izmenjamo novice in napolnimo z dobro voljo. V kolikor še kaj naredimo ali se kaj novega naučimo, je naše veselje še večje. Veseli smo vsakega novega obraza, ki se nam pridruži in z nami deli svojo znanja in zanimanja.

Spremljajte nas med dogodki na spletni strani občine Pivka, spletni strani www.tockemoci.si in facebook strani Ljudske univerze Ilirska Bistrica. Dosegljivi smo na tel. št. 714 50 22 ali mail: vgc.ilbistrica@gmail.com

Romana Morano

Glasbena šola Postojna vabi k vpisu novih učencev za šolsko leto 2021/2022

Vpisujemo:

v **program predšolske glasbene** vzgoje (5 letni otroci)
in **glasbene pripravnice** (6 letni otroci),

v **program glasba**: klavir, harmonika, violina, viola, violončelo, kontrabas, kitara, flavta, kljunasta flavta, oboa, klarinet, saksofon, trobenta, rog, pozavna, tuba, tolkala, orgle, petje.

V programa predšolske glasbene vzgoje in glasbene pripravnice vpisujemo do zapolnitve prostih mest. V program glasba se učenci vpišejo po uspešno opravljenem sprejemnem preizkusu.

Vpis poteka preko **e-obrazca**
od 10. 5. od 9.00 dalje do 31. 5. 2021
na spletni strani šole.

GLASBENA
ŠOLA
POSTOJNA

➔ **Dodatne informacije:**

- gspostojna.net
- info@gspostojna.net
- tel.: 051 300 022.

www.gspostojna.net

POLETNA CVETNA DEKORACIJA

četrtek, 27. maj ob 16.30 uri, Ljudska univerza Postojna

Floristka Melita Jurca nam bo izdala nekaj skrivnosti, kako oblikovati privlačno dekoracijo iz poletnega cvetja. Udeleženci bodo pod njenim budnim očesom dekoracijo ustvarjali sami in jo nato odnesli s seboj ter si z njo polepšali svojo vrtno mizo, popestrili teraso ali preprosto vnesli košček poletnega vzdušja v svoj bivalni prostor.

Vljudno vabljeni!

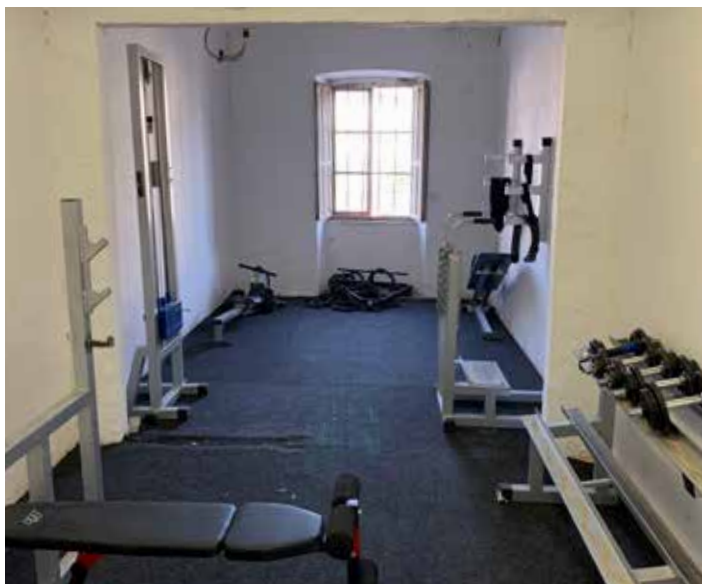

Cena delavnice: 10 eur

Obvezne so predhodne prijave na 05/721 12 80, lu-postojna@zavod-znanje.si. Število mest je omejeno.

MLADI DELAJO BREZ ZAVOR

Društvo Mladi za Pivko je na pobudo skupine mladih v letu 2020 prijavilo na Občino Pivka mladinski projekt ureditev dela Mladinskega centra v prostor za aktivno druženje. Ker so bila sredstva na razpisu odobrena, so mladi korona čas izkoristili in marljivo spreminjali skladišče v prostor za aktivno preživljanje prostega časa. V prihodnje upajo, da bodo mladi v Pivki prostor prepoznali za svojega ter mu z veseljem dodajali novo in svežo vsebino.

MLADI ZAUPAJTE NAM, KAJ SI ŽELITE V NOVEM MLADINSKEM CENTRU MERKUR

To, da vi mladi potrebujete prostor, to vemo! Ampak kaj točno potrebujete v vašem prostoru in kaj želite imeti v njem, to veste pa samo VI!

Vabimo vas, da nam na e-mail naslov mladi@pivka.si ali FB stran Mladi za Pivko napišete, kaj za vas predstavlja Mladinski center in kaj si želite od prostora, ki bo samo vaš?

Želimo, da bi tak prostor v Pivki bil resnično sprejet s strani mladih, zato vabimo tudi vas starši in ostali, ki imate stik z mladimi, da jih pozovete, da se na ta poziv odzovejo in nam zaupajo svoje želje!

Mladi za Pivko

Nam je vedno fajn in z nami je vedno fajn!
Si tudi ti fajn in bi se rad imel fajn?

POSTANI KŠOPP - OV AKTIVIST

INFO@KSOPP.SI
BENJAMIN: 040 - 227 - 221

Natečaj

EJ TI, A TI RIMA LEŽI?

Napiši podjetniški slogan za MPIP prav ti,
the best ideja tudi nagrado dobi!

Več informacij na www.inkubator-perspektiva.si

Do 31. maja 2021 nam pošlji svoj predlog slogana v obliki besedila ali grafične podobe na elektronski naslov info@inkubator-perspektiva.si.

PRIZNANJE ZDRUŽENJU ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČEV

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa je na predlog Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) Občine Pivka Združenju šoferjev in avtomehaničev Postojna podelila svečano listino AVP za leto 2019 za dolgoletno, prizadevno in uspešno delo na področju prometne varnosti.

Združenje šoferjev in avtomehaničev Postojna je društvo v javnem interesu, ki svoje poslanstvo namenja skrbi za večjo varnost vseh udeležencev v prometu in dvigu prometne kulture na območju Občine Postojna in Občine Pivka. Aktivno deluje tudi pri vzgoji in preventivi v cestnem prometu.

SPVCP Občine Pivka že vse od ustanovitve v letu 1995 odlično sodeluje z društvom Združenja šoferjev in avtomehaničev Postojna, ki so pomemben dejavnik skrbi in dela za varnost prometa in predvsem najbolj ogroženih udeležencev – pešcev. Vsako leto pred začetkom šolskega leta postavijo oznake, ki opozarjajo voznike na najmlajše udeležence, ki obiskujejo osnovni šoli v Pivki in Košani. Na začetku šolskega leta člani združenja iz Občine Pivka aktivno spremljajo dogajanje na najbolj prometno občutljivih točkah poti otrok v šolo in otrokom in staršem

svetujejo, kako se obnašati v prometu. Skupaj s predstavniki SVCP-ja in Policije sodelujejo na sprejemu prvošolcev in otrokom in staršem posredujejo svoja opažanja, posebej pa vedno poudarijo nepogrešljivo vlogo staršev in njihovega zgledega obnašanja v prometu. Sodelujejo tudi v redni akciji PEŠEC s poudarkom na osveščanju starejših udeležencev – pešcev v prometu. Člani združenja redno konstruktivno sodelujejo v delu našega SPVCP-ja in predlagajo rešitve za boljšo varnost v prometu. Že četrto stoletje so nepogrešljiv dejavnik na področju varnosti v prometu v Občini Pivka. V vzpodbudnem stanju prometne varnosti na našem območju je vtakano tudi delo številnih njihovih članov s področja naše občine in seveda vodstva združenja.

Čestitamo!

Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu Občine Pivka

DOBROTA, KI OGREJE SRCA

Tudi letošnje velikonočne praznike smo doživeli bolj kot ne »na daljavo«. Upajmo, da so se nas kljub temu vsaj nekoliko dotaknili in v nas pustili sled duhovnosti. V medgeneracijskem sodelovanju, seveda v svojih družinskih »mehurčkih«, so pridne prostovoljke urejale in okraševale oljčne vejice. Dela so imele kar precej, saj smo z njimi razveselili mnoge starejše občane, ki bivajo v domovih za ostarele. Še pred obiskom le-teh, pa je g. župnik vse zelenje blagoslovil in to prav zares, v živo, na cvetno nedeljo in v navzočnosti le nekaj ljudi, kot pač dopuščajo ukrepi.

Obiskali smo Dom upokojencev v Postojni in zavod Talita Kum in z blagoslovljenim zelenjem ter voščilnicami Škofijske Karitas Koper polepšali praznike tam stanujočim. Žal voščil nismo mogli osebno predati, a nič zato! Važno je samo, da so prišla do stanovalcev. Zaposleni v teh ustanovah so nam sporočili, da so bili stanovalci naše pozornosti iskreno veseli, tudi potočili so kakšno solzico ganjenosti in sreče. Kako malo je potrebno, da s svojimi skromnimi dejanji lepšamo in izboljšujemo svet!

Razdeljevanje hrane in oblačil poteka ves čas nemoteno. Pri delu v skladišču in razdeljevanju hrane strogo upoštevamo ukrepe in spoštujemo vsa priporočila in navodila pristojnih služb.

Oblačila razdeljujemo na način, da posameznik na list papirja zapiše, katera oblačila in kako velika potrebuje, dopiše svojo telefonsko številko in vrže list v nabiralnik pri vratih hiše Karitas. Ko napravimo paket z željenimi

oblačili (kar pač imamo), pokličemo za prevzem paketa. Tako imamo z našimi občani minimalni kontakt.

Naše delo pa ne bi bilo mogoče brez raznolikih dobrotnikov. Vsem, ki nam na kakršenkoli način pomagata, se iskreno in srčno zahvaljujemo! Hvala vsem, ki polnite košarice Karitas v Sparu in Mercatorju. S priboljški obogatimo naše prehranske pakete. Zahvaljujemo se družini Gustinčič iz Volč, ki je ob smrti svojega Karla namesto cvetja in sveče darovala sredstva Karitas Pivka. Bog povrne vsem!

Župnijska Karitas Pivka

ZDRAVJE V OBČINI PIVKA

Nacionalni inštitut za javno zdravje je tudi letos zbral podatke, ki povzemajo ključne kazalnike v Občini Pivka.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 0,8 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,4.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil višji od slovenskega povprečja.
- Odzivnost v Program Sviti - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 62,5 %, v Sloveniji pa 65,6 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 66,2 %, v Sloveniji pa 72,4 %.

Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 19,1 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 17,7 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen velja enako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 1,8 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 6,9 na 1000, v Sloveniji pa 6,5.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 12 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 19.

Vir: NIJZ

DNEVNI CENTER ŠENT IŠČE PRIJATELJE!

*Če prišel boš k nam na Šent,
izginil vsak tvoj bo šment,
nič več ne boš osamljen
ali celo pozabljen.*

*Pridi v našo družbo in
dobil boš super »službo«.
Naši šefi so kul osebe,
polni znanja in idej,
z njimi lahko se meniš marsikej.*

*Morda pa prideš do ideje,
kaj v življenju ti ne šteje.
Videl boš kako bo fajn,
ko z dobro voljo ustvarimo si plan.*

*Nadenimo si maske,
stopimo meter stran,
da ostane zdrav nam vsak dan.*

*Sodelujemo in tekmujemo,
izdelujemo in pišemo,
tako nastanejo lepe stvari,
ki jih nikjer na svetu ni.
Pridi in prepričaj se še sam,
da res uporaben je naš program.*

DODATNE INFORMACIJE:

Dnevni center ŠENT

05 / 721 – 4771, dorotea.zigon@sent.si
Tržaška cesta 34a, 6230 Postojna

PROGRAM ZORA ZA ODKRIVANJE PREDRAKAVIH SPREMEMB MATERNIČNEGA VRATU

Rak materničnega vratu je ena tistih oblik raka, ki jo lahko preprečimo, če pravočasno odkrijemo predrakave spremembe. Ker se bolezen dolgo let razvija neopazno in brez očitnih znakov je pomembno, da ženske opravljajo preventivne in redne ginekološke preglede tudi, če nimajo nikakršnih ginekoloških težav. Državni program Zora omogoča ženskam starim od 20 do 64 let, da brezplačno opravijo bris, s katerim se odkrivajo spremembe celic materničnega vratu, še preden bi lahko postale rakave. Če je izvid dveh zaporednih brisov, ki sta bila opravljena v razmaku enega leta negativen, se osebo ponovno povabi na pregled čez tri leta. Če pa je izvid pozitiven oziroma patološki, je potrebno z nadaljnjimi preiskavami ugotoviti za kakšne spremembe gre. Le pravočasno odkrite spremembe in zgodnje zdravljenje, uspešno preprečita nastanek raka. Za čim boljše zaščito pred okužbo s HPV se priporoča upoštevanje načel varne spolnosti. Program Zora pa priporoča tudi cepljenje 12-letnih deklic proti HPV v rednem programu cepljenj, saj se bo tako še dodatno izboljšala učinkovitost preprečevanja raka materničnega vratu.

V obdobju med leti 2017 in 2020 je bila pregledanost žensk v občini Pivka 66,2 %. Želimo si, da bi se v program vključilo še večje število žensk, zato vabimo vse, da se odzovejo vabilu v program Zora in obišejo svojega izbranega ginekologa.

Več informacij o Programu Zora in o preventivnih ginekoloških pregledih lahko dobite:

- pri svojem osebnem izbranem zdravniku ali pri svojem izbranem ginekologu,
- na spletni strani programa Zora www.zora.onko-i.si,
- na elektronskem naslovu zora@onko-i.si ali pa
- v Centru za krepitev zdravja ZD Postojna (zaradi trenutne epidemiološke situacije začasno ne izvaja vseh svojih aktivnosti).

Živa Žerjal, NIJZ OE Koper

STAREJŠIM PRIJAZEN KOTIČEK

PRIPRAVA ŠTUDIJE IN RAZVOJNE STRATEGIJE V OKVIRU STAROSTI PRIJAZNE OBČINE PIVKA

Temelji doma za stare ljudi v Pivki bodo kmalu postavljeni, kar je velik korak na poti k starosti prijazni skupnosti Pivka. Vzporedno s pripravami na gradnjo doma pa nastaja tudi celostna razvojna strategija za področje staranja in sožitja med generacijami. Strategija nastaja v najbolj ugodnem času za povezovanje obstoječega in novega, z novim domom na čelu, v harmonično in funkcionalno celoto, ki bo tej in prihodnjim generacijam starejših Pivčanov omogočala kakovostno in dostojanstveno staranje. Zakaj je strategija eden ključnih korakov na poti k starosti prijazni skupnosti? V prvi vrsti zato, da je lokalna skupnost pravočasno pripravljena na znatno povečanje starejšega prebivalstva. Dandanes ima približno 25 % prebivalstva več kot 60 let, v prihodnosti bo ta delež znašal kar 40 %; delež starejših nad 80 leti, ki po večini potrebujejo dolgotrajno oskrbo, pa se bo povečal za dva do trikrat. Strategija v tej zahtevni situaciji služi kot kompas, ki kaže, v katero smer mora pluti Občina, da bo situacijo dobro obvladala. Če vsak v občini na področju staranja vesla v svojo smer, se izgubi ogromno energije, ladja pa ostaja na mestu. Osnovno vodilo pri pripravi strategije je sistematičnost. Priprava strategije je odločilni korak za ureditev celostne integrirane dolgotrajne oskrbe. Takšno oskrbo v kraju potrebuje okoli 4% prebivalstva – od 100 prebivalcev kraja je eden nastanjen v domu, tri pa oskrbujejo doma. Težnja prizadevanj, vključno z izgradnjo manjšega doma je, da se lahko vsi občani starajo v svoji občini; okrog sodobnega doma pa vpeljati vrsto drugih programov. Poleg integrirane dolgotrajne oskrbe sta pomembni tudi skrb za staranje 20% še sorazmerno zdrave upokojenske generacije ter skrb za medgeneracijsko vzgojo za novo solidarnost. Kakovost življenja vsake generacije je namreč odvisna od njihove povezanosti in medsebojnega spoštovanja. Poleg tega Svetovna zdravstvena organizacija v programu Starosti prijaznih skupnosti priporoča devet področij za konkretne ukrepe: 1. stavbne in zunanje javne površine, 2. prevoz, 3. bivališča, 4. družabno življenje, 5. spoštovanje in vključevanje v družbo, 6. družbeno angažiranje in zaposlitvene možnosti, 7. komuniciranje in informiranje, 8. storitve skupnosti in zdravstvenih služb ter 9. varnost. Znotraj tega okvira se mora vsaka krajevna skupnost sama vprašati, kaj njeni prebivalci potrebujejo, kaj zmorejo in kaj hočejo. Graditi moramo tako na realnih potrebah občanov in občank, kot na zmožnostih, drugače to ostane seznam želja. Poleg tega je potrebno priti tudi do odločitve, kaj v neki občini hočemo, saj so strateški dokumenti podlaga za pripravo akcijskih načrtov, usmeritev za konkretna prizadevanja, orientacija za razpise. Do strateških usmeritev, ki ne bodo zgolj formalnost in ne le dokument, na katerem se bo nabiral prah, lahko pridemo samo skupaj. In sicer: občinska politika in uprava, stroka (socialna, zdravstvena, gerontološka) in civilna sfera, stari ljudje sami. Odločitve sprejete skupaj nas zavezujejo tudi k njihovemu

skupnemu uresničevanju, za katerega smo odgovorni vsi, ne le politika in uprava, niti ne samo stroka, niti ne samo civilna sfera. Zato strategijo pripravljamo v več korakih. V prvem koraku ugotavljamo stanje. Sodelavci Inštituta Antona Trstenjaka, ki pripravo strategije vodimo, zbiramo odgovore na dve vprašanji: »Kaj vse je v Pivki starosti prijazno, da smo lahko tega veseli in na to ponosni?« »Kaj bi se dalo v naši občini spremeniti, popraviti, organizirati, da bi bil bolj prijazen starim in z njimi vsem ostalim?« V kolikor bi želeli tudi vi prispevati svoj odgovor, pošljite e-pošto na alen@iat.si, ga oddajte na naslov Občine Pivka (naslovljeno na Jano Knafelc Strle) ali pokličite na 01 433 93 01. V naslednjih korakih bomo primerjali sliko stanja s strokovnimi usmeritvami in dobrimi praksami od drugod. To bo izhodišče na eni strani za pripravo strateških usmeritev, na drugi strani pa tudi za konkretnejše načrtovanje korakov za uresničevanje prioritet. V ta namen bomo v naslednjih mesecih organizirali nekaj srečanj, na katere ste, poleg deležnikov lokalne akcijske skupine starosti prijazne občine Pivka ter političnih predstavnikov, vabljeni tudi zainteresirani občani in občanke.

Marta Grčar, Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijska sožitje

**INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA
NUDI VSEM,**

KI SKRbite ZA OSTARELE SVOJCE

TELEFONSKO SVETOVANJE

064 / 299 599

Dosegljivi smo vse dni v tednu, med 8. in 20. uro.

Ni nas se lahko obrnete, če potrebujete pomoč, podporo ali informacije o tem, kako doma bolje ter lažje oskrbovati starejšega svojca. Pokličite nas, če vas zanima, kako se pogovarjati s svojcem, tudi če je težaven, kako reševati konflikte, kako prilagoditi stanovanje, kako skrbeti za starejšega svojca, ki je zbolel za covid-19 ...

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE PRILIKOSTI

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI FUND
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA
ZA GERONTOLOGIJO IN
MEDGENERACIJSKA SOŽITJE

SREČEVANJE SKUPIN STAREJŠIH LJUDI

Po dolgem letu epidemije vsi na tak ali drugačen način pogrešamo tople stike s prijatelji, znanci, marsikdo pa tudi s člani svoje skupine. Hkrati pa nas je malo strah: boleznin in okužbe same, malo pa tudi ljudi - posebno če jih je več na kupu. Odvadili smo se srečevati. Na srečo se epidemiološke razmere nekoliko umirjajo, imamo cepivo in vse toplejše vreme nam vse bolj omogoča, da se lahko srečamo tudi zunaj. Ponovno se začenjajo srečevati tudi nekatere skupine.

Srečanja skupin so lahko varna, če pri tem ne pozabite na previdnost: če se dobivate notri, se potrudite z malo večjo razdaljo med stoli in ne pozabite na maske ter prezračevanje, če vam vreme dopušča, se lahko v paru ali skupini mirno srečate zunaj. Po vseh srečanjih si temeljito z milom umijte ali razkužite roke. In nenazadnje, prej ko boste cepljeni, prej se boste lahko zares v miru srečevali. Vsi ljudje potrebujemo topel človeški stik, potrebujemo prijatelje in znance, potrebujemo drug drugega. Tako da srečajte se, ravnajte previdno in bo varno.

Ana Ramovš, zdravnica, Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

IŠČEMO PROSTOVOLJCE ZA OPRAVLJANJE BREZPLAČNIH PREVOZOV ZA STAREJŠE V OBČINI PIVKA

Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

- Radi pomagate?
- Radi klepetate s starejšimi?
- Radi vozite?
- Ste odgovorni?

Vabljeni, da se nam pridružite v super prostovoljski ekipi Sopotnikov.

Kaj kot prostovoljec Sopotnikov počnete?

Opravljate prevoze z namenskimi vozili v okviru izvajanja storitve brezplačnih prevozov za starejše Sopotniki.

Vaše naloge:

- se odločite, kateri dan v tednu bi želeli pomagati starejšim,
- po razporedu voženj odpeljete starejše po opravkih,
- med prevozom se pogovarjate, s sopotnikom si izmenjata izkušnje, nasvete, zgodbe,
- spoznavate nove ljudi in kraje.

V kolikor bi tudi vi pristopili in se udeležili uvodnega usposabljanja, vabljeni, da se nam oglasite. Dosegljivi smo na 051/657 555.

KRPAANOVA BRALNA ZNAČKA

Društvo upokojencev Pivka je v sezoni 2020/21 četrtič priredilo bralno značko za vse upokojence v občini Pivka. Za večjo prepoznavnost in lokalno obarvanost smo jo imenovali **Krpanova bralna značka**.

Žal nam tudi letošnjo sezono krojijo epidemiološki ukrepi, zato nismo mogli prirediti začetka branja ob svetovnem dnevu starejših. Praviloma končamo sezono s prireditvijo in podelitvijo priznanj bralcem 23. aprila, ob svetovnem dnevu knjige. Letos moramo spet prirediti drugačen zaključek bralne sezone, zato smo v DU Pivka sklenili, da predstavimo zaključek bralne značke **do 25. junija 2021**. Vabimo vse, ki ste že prebrali kakšno knjigo, pa še niste oddali izpolnjene zloženke, da to storite čimprej. Zloženke še zmeraj zbiramo

na sedežu društva upokojencev in v knjižnici v Pivki. Zaključek Krpanove značke in podelitev priznanj bralcem bomo izvedli na način, ki ga bodo dovoljevali epidemiološki ukrepi. Do takrat pa pridno prebirajte knjige. Veseli bomo tudi predlogov za novo sezono Krpanove bralne značke, saj želimo z izborom literarnih del zadovoljiti čim širši krog bralcev.

Hvala vsem, ki berete in s tem pomagate pri ohranjanju lepega jezika in izražanja.

Jožica Knafelc

SREČANJE PROSTOVOLJK

Konec marca smo se zbrale prostovoljke društva upokojencev Pivka, ki sodelujemo v projektu Starejši za starejše – za višjo kakovost življenja doma. Srečanje smo težko pričakovale, saj smo se po dolgem času spet videle v živo. Zaradi spoštovanja epidemioloških ukrepov smo se sestale v prostorih Večgeneracijskega centra. Na začetku nas je pozdravil predsednik društva upokojencev Evgen Primožič. Poudaril je pomen prostovoljstva in pohvalil naše dosedanje delo, ki je v času epidemije postalo še posebej zahtevno. Pri pregledu dela iz prejšnjega obdobja smo ugotovile, da smo kljub omejitvam pri obiskovanju in druženju izpolnile plan obiskov. To nam je uspelo zato, ker smo dopolnile načine druženja s telefonskimi pogovori in sporočili. Pomagale smo najbolj rizičnim starostnikom pri nabavi živilskih potrebščin in zdravil, glede na dobljene količine smo razdelile maske najbolj potrebnim. V nadaljevanju smo razpravljale tudi o pojavu nasilja v družini in o želji uporabnikov, da bi dobili v naši občini varno hišo. Epidemiološka situacija v državi nam narekuje skrben način dela. Zato bomo tudi letos obiskovale le tiste

Foto: Jožica Knafelc

uporabnike, ki so zdravi in nujno potrebujejo našo pomoč. Vse prostovoljke smo starejše občanke in spadamo v rizično skupino, zato moramo biti pri druženju zelo previdne in spoštovati navodila NIJZ. Verjamemo, da je vsega hudega enkrat konec. Vedno je več tistih, ki potrebujejo pomoč, prostovoljcev pa premalo. Zato vabimo vse, ki jim je dan čut za sočloveka, da postanejo prostovoljke oziroma prostovoljci in se nam pridružijo.

Nevenka Šelj

PRAVICE STAREJŠIH IN MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

Na mednarodni ZOOM konferenci Evropske zveze seniorjev (ESU) Evropske ljudske stranke v marcu je bil poudarek na direktivah EU, ki bo poskušala zagotavljati zaščito in varovanje človekovih pravic za vse generacije na področju varovanja zdravja, vključenosti v družbeno dogajanje in zaščite starejše, najbolj ranljive populacije. Vse to se žal v praksi povsem ne izvaja. Poseben izziv je prav čas pandemije, ko so bili predvsem starejši ponekod izpostavljeni kršitvam človekovih pravic glede zdravstvene oskrbe, spoštovanja in dostojanstva... V teh časih smo na preizkušnji. Staranje postaja stigma in neprimeren odnos do njega je žal v porastu. Da bi izboljšala stanje, je EU pristopila h kampanji, katere cilj je mobilizirati vse članice EU in jih spodbuditi, da podprejo sprejem konvencije Združenih narodov. Konvencija v prid kvalitetnemu staranju prebivalstva ni nova, saj se že desetletje nacionalne institucije za človekove pravice trudijo sestaviti nov predlog ravnanja s starejšo populacijo in njenimi pravicami. Od 29. marca do 1. aprila je potekalo zasedanje Organizacije združenih narodov o tem. Predsedovanje Svetu Evrope, ki ga bodo sestavljale Nemčija, Slovenija in Portugalska, bo priložnost, da se dopolni in uskladi učinkovit mednarodni sistem za človekove pravice, in da se v konvenciji posebej poudari specifične pravice starejših. Na konferenci v aprilu (63 udeležencev) je predavatelj, romunski poslanec Evropskega parlamenta Siegfried Muresan, poudaril, da si mora Evropska skupnost prizadevati zgraditi sočutno družbo, ki bo s pravo politiko poskrbela za zdravje državljanov, za delovna mesta in varovanje vseh generacij. Razlike med državami članicami EU so namreč na tem področju prevelike. Čas je prinesel potrebo po vse večji digitalizaciji in uporabi e-medijev, da bo človeštvo v novih razmerah lažje premagalo tegobe, ki jih prinaša virus. Ob tem sta nastala dva velika problema, in sicer bolezen je najbolj prizadela starejše, ki so najbolj ranljiva skupina, pa tudi posledično zaradi nevarnosti pred okužbo v večini primerov izolirani in s tem še bolj osamljeni. Žal se starejši delijo na dve skupini; to so digitalno pismeni, ki

spadajo v skupino mlajših seniorjev in starejši od 75, ki so precej slabo opremljeni s tem znanjem. Pomanjkanje teh veščin je povezano z več dejavniki kot nižja izobrazba, nedostopnost do interneta, nižji prihodki, starejši se tudi zapirajo v svoje skupnosti starejših – socialna izolacija. Te razmere pa so tudi priložnost, da se starejši populaciji nudi možnost digitalnega izobraževanja. Zanimiv je tudi podatek iz raziskave komisije za osnovne človekove pravice EU iz leta 2018, ko je bilo 98 % mladih med 16 in 29 let digitalno pismenih, med starejšimi od 65 - 74 let starosti pa le 49,8%. Danes, v času izolacije, pa je odstotek gotovo še nižji. Tu lahko odigrajo vlogo učitelja mlajše generacije, ki dobro obvladajo moderna komunikacijska sredstva. Pomembna naloga ESU bo podpora aktivnemu načinu vključevanja starejših v družbo. Predsednica ESU An Hermans je spomnila na 29. april, ko letos že dvanajstič, praznujemo Evropski dan medgeneracijske solidarnosti. Starejšim je treba nuditi zaščito in podporo, mlajšim pa omogočiti delo in delovna mesta, da se bodo lahko dejavno vključili v družbo. »Skupaj bomo zmogli,« je zaključila predsednica ESU. Obeh konferenc sem se udeležila kot članica izvršilnega odbora ESU iz Slovenije v imenu Zveze seniorjev Nove Slovenije-krščanskih demokratov.

Irena Margon

MARJAN KORENT – PREDANI ŠPORTNIK IN ORGANIZATOR ŠPORTNIH AKTIVNOSTI

Veriga zanimivih ljudi v naši občini se podaljšuje. Veseli smo, da se ljudje ukvarjajo z različnimi dejavnostmi v življenju in s svojo prisotnostjo in delovanjem bogatijo in nadgrajujejo življenja naših občanov. Eden takih je tudi Marjan Korent, športnik z dušo in telesom, saj je ena ključnih osebnosti, ki je veliko doprinesel k zdravemu športnemu duhu v Pivki in navdušil marsikaterega mladega človeka za aktivni šport.

Gospod Marjan Korent, na začetku najinega pogovora vas prosim, če se bralcem lahko na kratko predstavite.

Moj oče je bil kot železničar premeščen v Pivko za šefa postaje. Dobil je stanovanje na železniški postaji, kjer sem se leta 1959 rodil. Rad se pošalim, da sem prej kot svojo mamo zagledal dim parne lokomotive. Moja velika želja je bila postati strojevodja, vendar mi zaradi zdravstvenih težav to ni uspelo. Končal sem železničarsko šolo in se zaposlil kot transportni komercialist. Moram povedati, da je bilo moje otroštvo zelo lepo. Otroci smo bili zelo živahni. Zelo radi smo imeli igre v naravi. Radi smo igrali nogomet in košarko ter se drsali in igrali hokej na zamrznjenem ribniku. Uživali smo v igrah lovljenja in z njimi belili glave tudi odraslim. V bloku smo zvonili sosedom in nato bežali pred njihovimi jeznimi pogledi in žuganjem. Lepo je bilo!

Katero je vaše osnovno delo oziroma poklic?

Moj osnovni poklic je bil transportni komercialist. Služboval sem na več postajah, od Borovnice, Ilirske Bistrice do Kopra. Kar 17 let sem bil zaposlen v železniškem carinskem odpravništvu v Sežani. Ko je Slovenija vstopila v EU, sem opravil izpit za sprevodnika na vlaku in to delo v veliko veselje opravljal 10 let. Leta 2017 sem se upokojil. Tako sem sedaj tisti klasični upokojenec, kateri nima nikoli časa. Na to temo bi povedal šalo: Zakaj upokojenec vozi prazno samokolnico po dvorišču? – Zato, ker je nima časa naložiti.

Ste pravi Pivčan. Od kdaj se ukvarjate s športom? Kako se je začelo vaše aktivno delovanje? Bili ste med ustanovitelji Atletskega kluba, pa pri Petelinjskem teku in v Športni zvezi.

Imam se za pravega Pivčana, bolj natančno za »Postajčana«. Kot sem že povedal, se s športom ukvarjam že od malih nog. Moj najljubši šport je bil nogomet. Za Nogometni klub Pivka sem igral za vse sekcije. Ker je v Pivki nogometni klub prekinil delovanje, sem se navdušil za atletiko. Moj cilj je bil preteči progo Petelinjskega teka, kar mi je tudi uspelo. V otroštvu nismo imeli možnosti imeti trenerja in se izpopolnjevati v športu. Bili smo prepuščeni sami sebi. Prav zato je bila moja velika želja postati trener atletike in pomagati otrokom do boljše psihofizične kondicije. Preko Atletskega kluba Postojna sem se vpisal na tečaj za atletskega trenerja in ga uspešno opravil. Kot trener sem nekaj let deloval preko Atletskega kluba Postojna, v Pivki. Na pobudo Borisa Mikuša smo leta 1996 ustanovili Atletski klub Pivka. Ustanovitelji smo bili: Aleš Cantarutti, Iztok N. Čančula, Klavdija Perenič, Nataša Zalar, Ivan Čeligoj in Ernest Margon, ki je bil kasneje tudi prvi

Foto: arhiv Marjana Korenta

predsednik Atletskega kluba Pivka. Kot trener otrok sem začel sodelovati tudi pri organizaciji Petelinjskega teka. Še danes sodelujem kot traser proge za mladino in člane. Vse te vloge še danes z veseljem opravljam, saj menim, da je športno udejstvovanje za otroke najpomembnejše.

Kako le najdete ves potreben čas za vaše aktivno delovanje in hkrati še sodelovanje v različnih dejavnostih?

Že od malih nog so me vzgajali v solidarnem duhu. Spodbujali so me, da pomagam drugim in delam dobro za sočloveka in skupnost. Zato mi ni težko čas nameniti tovrstnim aktivnostim. Tak način življenja mi omogoča tudi moja družina, ki me pri tem podpira. Včasih je lahko tudi naporno, vendar ko vidim veselje otrok, je ves trud poplačan.

Kaj pa današnji čas, ki je tako drugačen, poln omejitev gibanja? Kaj nam vsem skupaj svetujete?

Sem večni optimist, zato vem, da bodo prišli boljši časi. V času covid-a pa svetujem čim več gibanja v naravi. Vsak naj poišče aktivnost, ki mu ustreza. Prisluhimo sebi. Včasih je bolje, da zmanjšamo svoje zahteve in želje in zaživimo bolj preprosto. Prav ta čas nas opominja, da se ustavimo in zavemo, da smo prav vsa bitja na tem planetu, z razlogom. Vedno znova se mi poraja misel indijskega duhovnega učitelja: »Ljubezen je čustvo, ki raste z deljenjem.« Sam si v tem času pomagam tudi z meditacijo. Kljub moji živahni naravi sem se naučil ustaviti, prisluhiti sebi, naravi in drugim. To svetujem tudi bralcem. Poiščite aktivnost, ki vas pomirja in ne podležite strahu.

Kaj bi sporočili bralcem Pivškega lista, da bi se bolje zavedali, kako pomembna je telesna aktivnost za zdravje?

Že ptički na vejah čivkajo, da je gibanje dobro za človeka. Za aktivno preživljanje časa ne potrebuješ veliko. Že sama hoja v naravi izboljša zdravje srca, pozitivno vpliva na duševno zdravje in zmanjša tveganje za razvoj

diabetesa in drugih neprenosljivih kroničnih bolezni. Pred začetkom vadbe se je dobro posvetovati s strokovnjakom, ki vam bo znal predlagati primerno vadbo za vaše telo in življenjske navade. Najtežje je začeti, vendar z majhnimi spremembami vsakdana lahko dosežemo veliko. Tudi sam sem začel tako. Kilometer po kilometer in uspelo mi je. V času aktivnega treniranja me je pot zanesla tudi na svetovne maratone. Takrat sem med drugim spoznal, da živimo v res lepih in varnih krajih. Ko sem v New Yorku videl, da ljudje potrebujejo npr. več kot uro vožnje z javnim prevozom do centralnega parka, da se lahko rekreirajo, sem spoznal, da sem velik srečnejš, saj lahko iz hiše stopim v naravo.

Imate morda v spominu kakšno posebno »pivško« zgodbo ali anekdoto v zvezi s športom, kakšno vašo posebej priljubljeno disciplino?

V spomin sta se mi vtisnili dve anekdoti. Prva je tragi-komični dogodek, ki se je zgodil na Petelinjskem teku. Po nekaj letih »službe« traserja proge sem si zaželel tudi sam nadejati startno številko in se pomeriti s tekači. Prijatelji, ki so prevzeli mojo vlogo, so mi zagotovili, da dobro poznajo progo. Na četrtem kilometru pa je kolesar, ki je vodil tekače, napačno zavil in določeno število tekmovalcev zapeljal na krajšo progo. Del počasnejših tekačev je pravilno nadaljevalo tek proti Palčju. V Palčju so prve na progi tradicionalno pričakali gasilci, ki so za vodilne na progi vključili sirene. Tako se je zgodilo tudi takrat, le da je bil tokrat sirene deležen eden od počasnejših tekačev. Mož se je prestrašil, se ustavil in začudeno vprašal, čemu

sirene. Ali so v nevarnosti? Gasilci so mu pojasnili, da je trenutno vodilni na progi, sam pa ni mogel verjeti. Le kako je do tega prišlo?

To je bil zame najhujši trenutek v karieri Petelinjskega teka. Od takrat naprej nisem zamenjal več vloge traserja. Druga anekdota pa se je pripetila na Ljubljanskem maratonu, ki sem se ga udeležil skupaj z varovancem Emilom Pašičem. Z Emilom sva se odpravljala na maraton. Noč pred maratonom pa se je premaknila ura. Midva sva na to pozabila. Med vožnjo sva ugotovila, da je do starta le še uro in trideset minut. Hitro sva poiskala parkirno mesto v nabito polni Ljubljani. Imela sva 3 km dolgo ogrevanje, ko sva hitela na start. Hitro pridobila številki in pok ... štartala. Tega leta sva oba z Emilom dosegla najboljša rezultata v karieri.

Ostalo nama je še zadnje vprašanje: Koga predlagate za pogovor v naslednjem občinskem glasilu?

Za pogovor v naslednjem občinskem glasilu predlagam **Stojana Boliča**, dolgoletnega reševalca, organizatorja tečajev prve pomoči in izobraževanj o pravilni uporabi defibrilatorja, ...

Najlepša hvala za tako zelo zanimivo predstavitev vašega življenja in delovanja na športnem področju ter spodbudo za gibanje nam vsem, da bomo bolj zdravo in usklajeno živeli v teh nenavadnih časih.

Irena Margon

JEZIKOVNI KOTIČEK

Pozdravljeni!

Pa nadaljujmo tam, kjer smo zadnjič ostali in poskušajmo še kaj dodati k boljšemu izražanju v našem jeziku. Ni prepozno, da se še kaj naučimo, če imamo voljo. Prav je, da pomagamo sebi, saj z uporabo boljšega jezika pokažemo vsem, da smo narod kulture in omike.

G – Vse prevečkrat govorimo: »**gre se za**« ta ali oni primer. Pravilneje je uporabiti besedno zvezo »**gre za**« ta primer, besedica »**se**« tukaj nima kaj početi.

H – Ljudje komaj čakamo, da bodo na prostem spet kakšne zabave ali veselice, da se bomo lahko sprostiti in zabavali. Na veselicah se ljudje najbolj sprostijo ob glasbi **harmonikašev in harmonikašic**. V knjižnem jeziku godcem rečemo **harmonikar in harmonikarica**.

I – V današnjem svetu si vsi prizadevamo za svoj »**imidž/ image**«. Kaj vse bi storili zanj, celo zamenjali svoj jezik, pa še težave s pisavo le-tega nastanejo. Imamo pa lepi slovenski besedi »**podoba ali videz**«, a seveda ti dve besedi najbrž ne spadata v današnji čas. Sta pa najmanj enakovredni »**imidžu**«.

J – Novinarji pogosto uporabljajo, da se od kod ali s kakega dogodka »**javljajo**«. Pa tudi mi, navadni ljudje, se komu javljamo. Bolje rečeno je, da novinarji **poročajo** ali da se mi **oglašamo**.

K – »**Kaj ste rekla, gospa? Kam ste šla včeraj?**« Res, v pogovornem jeziku polovično vikanje lahko

uporabimo, nikakor pa ni primerno in spoštljivo tako izražanje v knjižnem jeziku, predvsem, če to zapišemo. Torej: »**Kaj ste rekli, gospa? Kam ste šli včeraj?**« Sicer pa v uradnem pogovoru tudi tako »**zasliševanje**« ni primerno. Pa še najpogosteje uporabljen predmet v današnjem času, ki se začinja s črko K. To je »**komp**« v slengu mladih, »**komputer**« - poslovenjeno, v knjižnem jeziku je pa **računalnik**.

L – »**leta nazaj**«, »**Dve leti nazaj**« je bil sprejet ta predpis. To ni potrebno, saj imamo boljše izražanje **pred leti** ali **Pred dvema letoma** je bil sprejet ta predpis.

M – Večkrat zasledimo napačno rabo besedne zveze »**materin jezik**« - vprašamo se z vprašalnico čigav. Za materinščino pa je uveljavljen termin »**materni jezik**«, ker se po njem vprašamo: Kateri jezik govori in ne čigav jezik govori.

N – Pomlad je tu in vse več ljudi se bo »**peljalo na kolesu**«. Peljali se bodo »**s kolesom**«, je pravilneje. Pa še ena nerodnost današnjega časa. Kamor koli pogledate, vsi so »**na telefonu**«. Pravilno: **pri telefonu, s telefonom, k telefonu**, a nikakor na telefonu.

Pa naj bo za danes dovolj, naj ostane še kakšna jezikovna zanka za prihodnjič. Lepo pomlad vam želim.

(Vir: Janez Sršen, Jezik naš vsakdanji, 1998)

Irena Margon

30 LET NAŠE SAMOSTOJNE DRŽAVE

Leto 1991 si bomo za vedno vtisnili v spomin. Dobili smo svojo samostojno državo Slovenijo. Osamosvojitve Slovenije je pomemben mejnik v narodovi zgodovini, ki predstavlja dolgoletni sen naših rodov. Spominjamo se ga s ponosom in častjo ter neizmerno hvaležnostjo do tistih, ki so nase prevzeli breme zgodovinske odgovornosti. V tokratni številki zatorej namenjamo poseben prostor zgodbam, spominom in vtisom naših občanov na dogodke izpred 30-ih let. Vsi, ki smo leto 1991 doživeli, bomo nedvomno z veliko vnemo prebrali zgodbe v nadaljevanju, vsi mlajši pa skozi njih lahko začutili stisko in pogum ter predanost in ponos na drugi strani, kar Slovence zaznamuje še danes.

Ponosni bodimo na svojo državo in vse, kar nam je in še bo uspelo doseči!

KRONOLOGIJA DOGODKOV V ENOTAH IN ŠTABU TERITORIALNE OBRAMBE NA PIVKI: MAJ 1990 – 25. OKTOBER 1991

Slovenska javnost ni bila nikoli v zgodovini tako enotna v podpori državnemu vodstvu kot v času pred osamosvojitveno vojno in med njo v letih 1990 in 1991. Takrat sta se pokazali zrelost in s tem tudi moč naroda za izvedbo osamosvojitvene vojne.

Ta zrelost in enotnost ljudi sta se pokazali tudi v takratni občini Postojna (sedaj razdeljena na občino Pivka in Postojna). Zelo dobro sodelovanje je bilo vzpostavljeno tudi med teritorialno obrambo (TO) in milico.

Okviren kronološki pregled obdobja od maja 1990 do odhoda zadnjega vojaka 25. oktobra 1991:

- **17. 5. 1990** JLA odvzame orožje TO občine Postojna; v TO so stekle aktivnosti za preprečitev uresničenja namere vodstva JLA. Orožje bi morala predati tudi Železniško gospodarstvo Postojna in Sekretariat za ljudsko obrambo Postojna (v nadaljnjem besedilu sekretariat), česar pa nista storila.
- **1. 8. 1990** imenovanje novega komandanta TO Postojna;
- **15. 8. 1990** komandant štaba in skladiščnik skrijeta 20 avtomatskih pušk M 70 (dostavljenih iz tovarne Crvena zastava) v garaži TO v gasilskem domu v Postojni;
- **na začetku septembra 1990:** vsi komandanti TO občin in pokrajin se udeležijo sprejema pri predsedniku predsedstva RS Milanu Kučanu;
- **4. 10. 1990** takoj po vpadu oz. zavzetju Republiškega štaba TO (RŠTO) s strani pripadnikov JLA komandant, skladiščnik in tajnica Občinskega štaba TO (OŠTO) še isti dan iznesejo pomembne dokumente iz štaba;
- nadaljuje se z organiziranjem zaupnih posameznikov v skupine (pripadniki enot zvez, ki so delali po načrtu zvez KREMEN);
- **oktober 1990** izdelan nov mobilizacijski načrt za vse enote TO Postojna;
- v naslednjih mesecih priprave komandantov TO občin in pokrajin v Poljčah za primer zaostritve razmer (govor Milana Kučana o politični situaciji, Janeza Janše o obrambnem konceptu R Slovenije, konceptu nacionalne varnosti);
- **27. – 28. 10. 1990** prvi samosklic čete za proti specialno delovanje (PSD), vaja enote z mobilizacijskim zbirališčem v Bukovju.
- **10. 11. 1990** sedež štaba TO Postojna se s Kolodvorske ceste preseli v gasilski dom Postojna, kjer je imela TO Postojna svoje skladiščne prostore;
- **v začetku decembra** oborožitev pripadnikov in enot štaba TO z orožjem Železniškega gospodarstva in sekretariata;
- v tem času formiranje tajnih skladišč orožja in streliva v Postojni (Transavto), Zalogu, na Belski žagi, Studenem;
- **9. – 11. 12. 1990** prva akcija štaba TO; poveljstva JLA so dobila ukaz, da prevzamejo vso vojaško evidenco od upravnih organov za ljudsko obrambo; v Postojni je bila mobilizirana četa za PSD za zavarovanje Občine Postojna;
- po teh dogodkih (v decembru, januarju, februarju) je bil prvi vod čete za PSD zaradi nadzora področja in gibanja pripadnikov ter vozil JLA razporejen v Studeno, ostala dva voda sta bila v pripravljenosti doma;
- **1. 1. 1991** formiranje Pokrajinskega štaba TO Južnoprimorske pokrajine (PŠTO JPP) s sedežem v Postojni;
- marec 1991 vpoklican zaščitni vod OŠ TO Postojna, ki varuje sedež PŠ TO v gasilskem domu Postojna (do 26. 6. 1991);

- **11. 3. 1991** sklic poveljnikov in namestnikov voda TO KS Prestranek, voda TO OZD Javor Pivka, voda TO OZD LIV in 1. voda Protidesantne čete. TO Postojna je bila dolžna zagotoviti dežurno enoto na Tatrah med 24. 3. in 2. 4. ter med 8. 5. in 15. 5. 1991;
- **20. – 30. 5. 1991** zaradi zaostritve političnih razmer se v vas Studeno ponovno vpokliče enoto za PSD;
- v začetku junija ustanovi se pet protiotklepnih (PO) skupin s po štirimi pripadniki;
- **prva polovica junija 1991** ustanovljena je nova enota: Jurišni odred, ki je nameščena na Kaliču. Usposabljanje odreda je potekalo med 12. 6. in 25. 6. 1991.
- **20. – 22. 6. 1991** V trgovskem podjetju 'Nanos' se je zagotovila hrana za 90 dni vojne za pripadnike TO Postojna; pri nekaterih kmetih v vaseh v Podgori se je dogovorilo, da so imeli doma gorivo tudi za vozila TO.
- **22. 6. 1991** vod TO OZD Liv zavaruje občino Postojna, vod TO KS Prestranek zaščiti pošto v Postojni in skladišče Istrabenza z rezervoarji goriva na Volaričevi ulici;
- **25. 6. 1991** na večdnevno usposabljanje na Kalič je bila vpoklicana četa za Protidesantni boj;
- **26. 6. 1991** ob 11.30 se je začela agresija pripadnikov JLA, s 24 tanki iz vojašnice Pivka so izvedli premik proti Prestranku, na Orehek, Hruševje, Hrenovice (Bolk), proti Landolu, Bukovju in na Podkraj, proti Ajdovščini, s ciljem zavzetja mejnih prehodov Vrtojba in Rožna dolina. Začne se osamosvojitvena vojna, ki traja do 7. 7. 1991;
- **26. 6. 1991** poleg štaba TO se je s prištavnimi enotami mobilizirala tudi četa za PSD in PO skupine. Štab je imel poveljniško mesto v lovski koči nad Gorenjami (Bukovje). Prvi dan je bilo mobiliziranih 350 pripadnikov TO;
- **26. 6. 1991** Protidesantna četa TO, ki je imela poveljniško mesto na Kaliču, je blokirala vojašnico Postojna, vod KS Pivka in vod OZD Javor Pivka pa sta blokirala pivško vojašnico (izvajal se je nadzor nad gibanjem pripadnikov in vozil JLA);
- **27. 6. 1991** mobilizacija Jurišnega odreda, ki ni imel oborožitve, razporedil se je po skednjih in hišah v vasi Šmihel pod Nanosom;
- **28. 6. 1991** iz poveljstva 228. Motbr in drugih enot so na slovensko stran prestopili podčastniki, častniki, visoki častniki ter civilne osebe zaposlene v JLA. Da bi se jih zaščitilo, se jih je namestilo v zbirnem centru na Velikih Blokah;
- **29. 6. 1991** enota za PSD je izvedla intervencijo na Nanos za zaščito improviziranega radijskega centra TO na Nanosu. Zgodaj popoldan istega dne je letalstvo JLA raketiralo radijski in televizijski pretvornik na Nanosu.
- **1. 7. 1991** Jurišni odred sodeloval v prvi bojni nalogi obkolitve tankovske čete na letališču v Rakitniku (14 tankov JLA); naloga je bila nato z obvestilom RŠTO preklicana.
- **1. 7. 1991** TO dobila protiotklepno raketno orožje 'Maljutka'; formiranje nove protiotklepne enote, pripadniki takoj razporejeni na vse lokacije, kjer je bilo možno protiotklepno delovanje;
- **3. 7. 1991** iz Pivke zopet tanki JLA zavzamejo položaje na raketniškemu letališču; z dogovorom med TO in poveljstvom 228. Motbr se enota z letališča vrne v Pivko;
- **4. 7. 1991** mobilizirana Minometna četa TO MM-82 mm, ki je takoj dobila nalogo, da s sistemom ognja pokriva letališče Rakitnik in vojašnici v Postojni.
- **4. 7. 1991** TO dobila protiotklepno orožje OSA (lahko raketno orožje);
- **10. 7. 1991** TO postavila kontrolne točke (popisovali vse pripadnike JLA, beležili njihovo gibanje v Postojni, Pivki (do 18. 7. 1991));
- **18. 7. 1991** organizirani sta dve obveščevalni skupini za nadzor gibanja pripadnikov JLA (do 25. 10. 1991 oz. do odhoda zadnjega pripadnika JLA iz Slovenije);
- **20. 7. 1991** v gasilskem domu v Zagorju postavili dežurno enoto z nalogo nadzorovanja komunikacije, tankovske poti Pivka–Postojna, spremljanje vlakov z njihovim tovorom na železnici na poti proti Sežani, Kopru, Reki.
- V začetku septembra aktivnosti v Strmci v skladišču minskoeksplozivnih sredstev;
- **25. 10. 1991** odhod zadnjega vojaka nekdanje JLA iz Slovenije;
- **od 26. 10. 1991** do sredine decembra: enote TO prevzele in izvajale zavarovanje oklepnih in drugih vozil, oborožitve in drugih materialno-tehničnih sredstev, ki so bili naloženi na vlakih na železniških postajah na nakladalni rampi nad Neverkami, v Pivki, Prestranku in Postojni.

Prispevek enot TO je bil pri obrambi Slovenije v osamosvojitveni vojni leta 1991 zelo velik. Poveljstvo 228. motorizirane brigade (Motbr) JLA je v Postojni in Pivki z bojnimi enotami, enotami za bojno podporo, enotami za zagotovitev delovanja in enotami za podporo poveljevanju štelu več kot 3500 pripadnikov.

Na drugi strani, na strani TO pa je bilo mobiliziranih in vključenih v obrambo države oziroma domovine poleg Štaba TO še petnajst enot in skupin, ki so skupaj šteje 550 pripadnikov. Vsi so dokazali zelo veliko domoljubje do domovine Slovenije. Velik prispevek so dali tudi občani, podjetja, društva in druge organizacije, saj so štabu, enotam in pripadnikom nudili vso pomoč in podporo pri izvajanju bojnih nalog proti napadalcu – proti enotam in poveljstvom nekdanje JLA.

Mag. Evgen Primožič,
upokojeni polkovnik Slovenske vojske

KUGE, LAKOTE IN VOJSKE - REŠI NAS, O GOSPOD!

Življenje v Veliki Pristavi in v Šmihelski dolini se je po 2. svetovni vojni, ko so nekdanjo italijansko vojašnico v Pivki zasedli vojaki Jugoslovanske ljudske armade (JLA), korenito spremenilo. Vojaki, ki so z ali brez dovoljenja nadrejenih prihajali iz vojašnice v dolino, so ob koncu tedna skozi vas hodili popivat v gostilno k Štrenarci v Šmihel ... pri tem izzivali, nadlegovali domačine, zlasti dekleta in žene, zaradi nadlegovanja mladega dekleta iz vasi je bil eden od vojakov prestavljen v drugo republiko, ... kradli po njivah, ... pri Štrenarci je nekajkrat prišlo do pretefov z domačini, eden se je končal na sodišču... So pa tudi pomagali pri delu na polju, pri košnji, spravi sena, ... po hišah kupovali žganje, jedli in pili in vse pošteno plačali. Prvi sosedje vojašnice, vaščani ene najmanjših vasi na Pivškem, so zaradi stalnih srečanj z velikim številom mladih fantov iz različnih krajev prejšnje države živeli v nenehni previdnosti, saj niso nikoli vedeli, kako se bodo ta

srečanja končala. V prejšnji državi je bilo prepričanje v pravičnost in nezmotljivost JLA kakor tudi v »bratstvo in edinstvo« narodov in narodnosti nekaj najstrožje zapovedanega.

Vas je leto 1991 dočakala v odnosu, ki je bil do vojakov JLA vse prej kot prijateljski. Zato ne čudi, da so se prav vsi za to sposobni močje iz vasi odzvali pozivu Civilne zaščite (CZ), Teritorialne obrambe (TO) in policije. Prav vsi so si danes enotni v prepričanju, da so takrat le dobra organizacija in sposobni politiki zaslužni za razmeroma miren in kratkotrajen prehod v osamosvojitve. Obdobje pred 30-imi leti v marsičem spominja na današnjega, čeprav so razlogi za negotovost in strah drugi. »Kuge, lakote in vojske - Reši nas, o Gospod!« je prošnja, ki že skoraj 2 tisoč let našteva in ponazarja najtežje preizkušnje. Zato: Historia magistra vitae - zgodovina je učiteljica življenja.

V nadaljevanju smo zbrali nekaj pričevanj udeležencev Slovenske osamosvojitvene vojne in vaščanov:

Roman Čeligoj, Ahčev (1943) - poveljnik CZ za Šmihelsko dolino (status veterana vojne za Slovenijo)

Poveljnik sem postal prve dni vojne, ko sta mi poveljstvo predala Ivan Penko, Grabenčev in Pavel Sedmak, oba iz Nadanjega sela. Pri predaji mi nista zapustila nobene dokumentacije. Sedež smo imeli v prostorih šole v Šmihelu, oboroženi smo bili z lovskimi puškami. Naša naloga je bila preverjanje stanja in kontrola območja graščine Ravne in vasi Šmihelske doline. Kot vodja sem med drugim delal razporede domačinov po urah in dnevih.

Rado Samsa, Kolonov (1961) – policist (status veterana vojne za Slovenijo)

Približno mesec dni pred 25. junijem nas je sklical Radovan Lukman, komandir Policijske postaje Postojna zaradi napetosti v državi pred razglasitvijo osamosvojitve. Med drugim nam je dejal: »Ne bit heroji, samo če boste živi, lahko kaj naredite, mrtvi ne!« Vpoklican sem bil v nedeljo, 23. junija. Vsega skupaj nas je bilo okrog 15 rezervistov. Dobili smo orožje, po eno pištolo z enim saržerjem nabojev in kalašnikov z enim okvirjem municije. Popoldne 25. junija med 13.00 in 14.00 uro so prišli iz kasarne tanki in se odpeljali proti Prestranku. Pot so nadaljevali skozi Orehek, Hruševje v smer proti Novi Gorici, do mejnega prehoda v Rožni dolini. »Na straži« sem bil v ponedeljek, 24. junija od 6.00 zjutraj. Ko smo bili »na straži«, smo delali po 8 ur, ko smo bili »v patroli« pa po 12 ur. »Na straži« je pomenilo stati pred policijsko postajo sredi Pivke (danes je ni več), ko smo bili »v patroli«, smo z avti pregledovali teren po občini. Zaradi nevarnosti napada na policijsko postajo smo se po 2. juliju umaknili v Gasilni dom v Zagorje, ki pa je bil že zaseden s pripadniki TO, zato smo odšli v Gasilni dom v Palčje. Od tam smo opazovali razstrelitev skladišča streliva JLA v Črnem Vrhu – domnevali smo, da so se na Vrhnikih spopadli pripadniki TO z vojniki JLA. V vasi smo spali po različnih hišah; ko smo bili na vrsti za stražo, smo ostajali v Gasilnem domu. Za en dan smo prišli v Neverke. Ko smo se vrnili v Pivko, smo ravno prišli na zakusko po novi maši gospoda Slavka Rebca iz Pivke. Ker je v tistih dneh veljala prepoved zbiranja, je bila nova maša predstavljena za en teden. 2. julija, po smrti Stanislava Požarja, je po pokopu sovaščanke Marije - Mice Lužarjeve v Veliko Pristavo prišel košanski župnik, gospod Marko Kos. On je vaščanom prinesel novico o uboju Stanislava. Ljudi je to zelo prestrašilo. Sicer smo se izogibali vožnje po glavni cesti mimo vojašnice. Ob cesti, kjer je danes spomenik Stanislavu Požarju, je bila v tem času stražarnica. Večkrat je stražar, ko smo se peljali mimo, na skrivaj pokazal s prsti V, so bili pa tudi taki, ki so z roko nakazali rezanje vratu. Iz previdnosti smo se v Pivko vozili mimo klavnice na Kalu in skozi Hrastje, nekateri pa so naredili ovinek celo čez Ilirsko Bistrico. Ko so kasarni odklopili elektriko in vodo, sta se iz vojašnice pred transformatorsko postajo nasproti današnjega Odpada pripeljala dva tanka in grozila, da jo bosta razstrelila. Kasarna je bila nekaj časa brez elektrike, mogoče pol dneva ali pa dva dni, ne vem več zagotovo. Spominjam se, bilo je v dneh okrog 10. julija - eden od dveh beguncev, danes jim rečemo migranti, je na poti ob železniških tirih (begunska trasa nekoč je bila pot ob železniški progi iz Reke v smeri proti Trstu) nad kasarno stopil na mino. Eksplozija mu je odtrgala nogo in je umrl. Bilo je med 15. in 20. julijem, ko je vojak albanske narodnosti dobil obisk dveh bratov iz Švice. Dogovorili naj bi se, da se dobijo na drugi strani mostu. Vojak je na begu iz vojašnice stopil na mino in umrl. Od 23. junija do 1. novembra sem bil v službi, na svojem delovnem mestu v Perutnini Pivka, vsega skupaj le dva tedna, ostalo sem bil ves čas pri policiji. V petek, 25. oktobra zjutraj, med 5.00 in 7.00 sem bil med prvimi, ki so vstopili v kasarno. Za nami, policisti, so vstopili pripadniki TO. Kasarno nam je predal vojak s činom majorja. Ni bil iz pivške kasarne, najbrž je bil iz Postojne. Predajo smo začeli spodaj pri tankih in jo nadaljevali po posameznih stavbah do same vojašnice. V vojašnici je bilo vse razmetano, uničeno, okna, vrata so bila razbita, vojaške obleke in obutve je ostalo za cel šleper, ... v kuhinji je bil čaj še topel ... Za vojaki so ostali le kamioni in tanki, orožja ni bilo (v vojašnici je bilo 25. junija okrog 450 vojakov; sicer naj bi bilo menda v kasarni včasih orožja celo za 1.400 – 1.500 vojakov). Vojaki, približno 100, so od 5.00 dalje peš odhajali na železniško postajo, kjer so se z vlakom odpeljali v Koper. Za svoj prispevek pri osamosvojitvi sem dobil priznanje Ministrstva za notranje zadeve.

Franc Urbančič, Jernačev (1961) – pripadnik CZ (status veterana vojne za Slovenijo)

V času osamosvojitve sem bil v osnovni šoli v Šmihelu. Eden od vodij te skupine je bil Ivan Penko iz Nadanjega sela. Oborožen sem bil z dobro lovsko puško, ki

Foto: arhiv VSO Postojna - Pivka

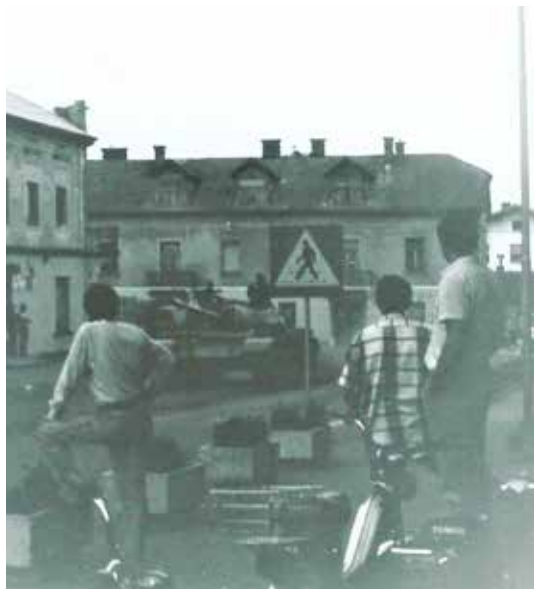

Foto: arhiv Ernesta Margona

sem jo dobil od Trenta Franca iz Narina. Stražil sem samo ponoči (stražili smo vedno v dvoje). Na straži sem bil dva do trikrat. Skrbeli smo tudi za prebegle vojake iz kasarne. V kolikor še niso bili v civilni obleki, smo jim jo preskrbeli in jih nato naskrivaj pošiljali naprej. Transformatorsko postajo je stražarilo 10 pripadnikov TO. Ko so se vojaki pripeljali z dvema tankoma pred postajo, sem hodil čuvat krave na pašnik zraven postaje. Takrat, te dni, me je bilo res strah. Pripadniki CZ iz Velike Pristave so bili še brata Janez in Zdenko Urbančič in Franc Bratoš.

Stanislav Žele, Tajnikov (1960) – pripadnik protidesantne čete TO (status veterana vojne za Slovenijo)

Kot pripadnik protidesantne čete TO sem začetek vojne preživel na Kaliču. Naloga naše čete je bila nadzor ceste na relaciji med Podskrajnikom, kjer so bila skladišča JLA, in Postojno ter nadzor dela avtoceste Vrhnika-Postojna. Leta 1991 sem bil star 31 let, doma sem pustil tri male otroke, najmlajša hčerka takrat ni imela niti eno leto. Žena Veronika me je 25. junija odpeljala na zbirno mesto pri nekdanji gostilni na Mačkovcu nad Postojno, kjer smo se običajno zbirali pripadniki teritorialne obrambe. Takrat se nas je zbralo okrog 30, od tam smo se z avtobusom odpeljali na Kalič. Prebivali smo v restavraciji smučišča na Kaliču, spali na tleh, na spužvah, hrano so nam redno vozili iz kuhinje restavracije Jama iz Postojne. Dobro so nam kuhali! Proslavo smo gledali na televiziji. Območje pod Kaličem so dan in noč preletavale Gazele, a so šle prenizko, da bi lahko katero sestrelili. Oboroženi smo bili s pehotnim orožjem, govorili so nam, da imamo tudi 1 ambrus, vendar ga ni nihče od nas videl. Po desetih dneh ob prvem premirju (po 6. juliju) sem odšel domov. Po tem sem v izmenah stražil Pošto v Postojni, bil sem tudi v skupini več teritorialcev, ki je stražila kasarno na Velikih Blokah po tem, ko so jo zapustili vojaki.

Fani Trenta, Kuretova (1950)

Tisti teden ob razglasitvi sem delala v popoldanski izmeni v tovarni Javor. Novico o uboju Stanislava Požarja nam je okrog 6-ih popoldne prišel povedat vratar in nas poslal domov. Nekdo me je z avtom odpeljal v Veliko Pristavo, vojak v stražarnici je na nas meril s puško. Sredi vasi je bilo zbranih več sovaščanov. Franc Bratoš je ravno s traktorjem peljal vodo kravam na pašnik, ki je bil v neposredni bližini vojašnice. Naenkrat smo zaslišali pok in se ustrašili, da so Franca ustrelili. Počila pa je le guma na njegovem traktorju. Ko smo hodili na njive, smo se ob preletih helikopterjev in avionov skrivali v živih mejah. To je bilo opozorilo CZ. V trgovino v tem tednu nismo hodili, nekaj dni po 2. juliju pa tudi ne v tovarno. Ko je v Domu za ostarele v Postojni umrla sosedja, Marija - Mica Lužarjeva, so jo čez Osojnico pripeljali na pokopališče v Šmihel, saj se je vožnje po cesti mimo vojašnice večina bala. Menda je bil ubit vojak v tanku, ko je peljal iz vojašnice v smeri proti Pivki. To naj bi se zgodilo ravno pod mostom pod železniško progo. Vojak je tank ustavil, ker naj bi mu bilo slabo, tank se je postavil poprek čez cesto in s tem zaustavil kolono za sabo. Zato naj bi ga na mestu ustrelili. Vojaki, ki so zbežali iz kasarne, so pomoč poiskali po hišah v vaseh Šmihelske doline. Vem za tri, ki so pribežali v Narin, kjer so jih preoblekli in poskrbeli za varno pot proti Šmihelu. Eden od njih naj bi se jim kasneje zahvalil. Kdo ve, kakšna usoda je doletela preostala dva.

Miljana Butina Smrdel

SLOVENIJI, MOJI DOMOVINI

V tem letu praznujemo 30 let naše samostojne Slovenije. To je bil gotovo eden največjih zgodovinskih in političnih dogodkov v naši narodni zgodovini. Koliko rodov Slovencev je hrepenelo po tem cilju, pa ga niso doživeli. Nam pa je bilo dano doživeti rojstvo samostojne Slovenije, pa tudi vse stiske in končno pravo vojno. Pivka je bila ena ključnih točk ob začetku agresije JLA na naš narod.

Moji osebni spomini segajo v sam začetek 26. in 27. junija 1991. V zgodnjih jutranjih urah, mislim, da je bilo okoli pete ure, me je poklicala kolegica iz Škofje Loke in me opozorila, naj ne odhajam v Ljubljano, ker nas je napadla JLA. Bili sva domenjeni, da skupaj obiščeva izobraževalni seminar v Ljubljani. Prvi hip nisem dojela njene pripovedi. Skoraj sem mislila, da kolegica pretirava. V tem prepričanju sem sedla v avto, a že na ovinku pri Kavarni v Pivki mi je postalo jasno, da gre zares, da niso le pretiravanja. Asfaltna cesta je bila uničena od tankov, ljudje

preplašeni in poskriti. Kaj se dogaja, sem se spraševala. Obšel me je neizmeren strah, tesnoba, bojazen. Moj starejši sin je bil v redni JLA v vojašnici Kranj. Redno smo ga obiskovali in kot mlad vojak nam je pripovedoval, da se pripravljajo na napad, ki naj bi ga izvedli zunanji agresorji. To je bilo kar nekaj mesecev pred začetkom vojne. Izjave njihovih predpostavljanih pa niso bile dovolj prepričljive. V zraku je bilo nekaj drugega, novega, pomladnega. Mladi vojaki so to prepoznali. V nekem trenutku nam je sin dejal, da če pride do napada na Slovenijo, bo on takoj zapustil JLA in se priključil slovenski vojski. Z možem sva mu dejala: »Tvoja domovina je Slovenija!«

Besede, ki sva jih izrekla, so se sedaj uresničile in vedela sem, da je sin pobegnil. A kam, h komu, je morda ranjen, ali najhujše, je živ? Vsi ti grozni občutki so me obdajali in mi jemali moč za normalno razmišljanje. Kmalu, mislim, da že naslednji dan so nam miličniki, današnji policisti, prinesli vest, da je sin pobegnil in

Foto: arhiv Ernesta Margona

»Države se rojevajo v krvi in v tem smislu tudi nam ni bilo prizaneseno. Tudi Pivka je dala posameznike, ki so s svojim ravnanjem in izpostavljanjem nosili glavno breme ter tako pripomogli k temu, da smo kri nadomestili predvsem z znojem.« (Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve OO Postojna in Pivka)

Foto: Vojko Otoničar

je že na varnem. Možu so dali točna navodila, kje je, in kam naj ga pride iskat. Kljub veselju o dobri novici sem sedaj trepetala za življenje moža in sina. Kajti pot ni bila enostavna. Vozila sta se po gozdu v noči. Pred vasjo Juršče so jih iz zasede napadli teritorialci, niso namreč vedeli, kdo je v avtomobilu. Velika sreča je bila, da niso takoj streljali. Dnevi zatem so bili polni groze, napetosti in strahu. Ob sireni, ki je napovedovala napad, smo se vsi iz soseske umaknili na bližnji Primož v bunker. Moj mož je imel svojo podjetje. Odvisni smo bili popolnoma od svojega dela, zato je mož zahteval, da kljub vsemu tovarna obratuje. Potrebno je bilo tovarni Cimos dostaviti palete. Vsaka zamuda je pomenila izpad dohodka in včasih tudi prekinitve pogodbe. Zato je mož kljub opozorilom, naj ne hodimo na ceste, naložil kamion s paletami in poskušal peljati na železniško postajo. Ker je vedel, da je Pivka že okupirana, je peljal na železniško postajo Prestranek. Oba mlajša otroka sin in hčerka sta sedla v kabino in vse moje pregovarjanje, naj ostanejo doma, ni pomagalo. Takoj ko so odpeljali, je prišlo nujno obvestilo, da so tanki na poti v Postojno in naj nihče ne hodi na to cesto. Kaj sem v tem trenutku doživljala, je težko opisati. Prosila sem miličnike, ki so bili v bližini, naj posredujejo. Hvaležna sem jim, da so me uspeli nekoliko umiriti. Žal pa niso mogli ničesar konkretnega storiti. Ostala mi je le iskrena molitev in prošnja k Bogu. Dve ure negotovosti, strahu in groze. Hvala Bogu se je ta nepremišljena poteza mojega moža končala srečno. Ko se je vračal iz železniške postaje v Prestranek, ga je ustavil neznan moški in mu dejal, da je smrtno nevarno, ker tanki, ki vozijo proti Postojni uničujejo vse, kar jim pride na pot. Šele tu je moj mož spoznal smrtno nevarno situacijo.

Ustavil je kamion, pograbil otroka in zbežal v dolino, kajti cev tanka je bila že usmerjena vanje. To je le nekaj dogodkov, ki so mi posebej ostali v srcu in spominu. Čeprav kratek čas, pa vendar čas resnične vojne, napada na Slovenijo in vse njene prebivalce. Uspešno nam je obraniti svojo samostojnost. Bili smo enotni, z nami je bilo ogromno naših Slovencev živečih po svetu. Njihov prispevek pri našem osamosvajanju je ogromen. Spoznali smo, da naša prihodnost ni v Jugoslaviji.

Nikoli ji v resnici nismo pripadali. Moja zgodba naj bo del spominjanja in hvaležnosti na vse pogumne junake našega naroda. Potrebno jih je jasno poimenovati, kajti za nas so tvegali življenje. Dolžni smo jim spoštovanje, ne le zaradi njih, pač pa zaradi nas vseh. Namreč, »Narod, ki ne pozna svoje zgodovine, nima prihodnosti!«

Svoboda, samostojnost, verska pripadnost, mir, človekove pravice, ljubezen do resnice, dostojanstvo človeka so visoki ideali, ki niso dani enkrat za vselej. Vsaka generacija se mora zanje sama odločati, jim slediti, jih spoštovati in braniti. Predvsem pa smo vsi dolžni te ideale posredovati mladim. Nezamenljivo vlogo ima družina in šola na vseh nivojih. Le tako bomo spodbujali ljubezen do domovine, lastnih korenin in s tem zarisali smer prihodnosti. Moj zapis končujem z besedami Toneta Kuntnerja: » Pozdravljena Slovenija, pozdravljena kot mati...« Bog živi našo domovino Slovenijo!

Majda Žužek

MOJ UTRINEK IZ LETA 1991

Bil je 26. junij 1991, ko je bilo konec šolskega leta, še nekaj urejanja šolske dokumentacije, nato pa hura! Počitnice! Takrat sem poučevala na košanski osnovni šoli. V šolo sem s sabo vzela vse svoje tri otroke, ki so se tam igrali, v knjižnici pri tedanji knjižničarki Meri pa so brali in ogledovali knjige, jaz pa sem kot razredničarka pisala poročila in zaključevala statistiko v šolskem dnevniku. Nenadoma je enkrat dopoldne, okrog dvanajstih gospa Meri od svojega sina Mirana po telefonu izvedela, da so odšli tanki iz pivške vojašnice, da nas bodo napadli, ker smo se osvobodili in postali samostojna Slovenija. V paniki, da je treba hitro iti domov, sem »popokala« vse tri otroke v avto in smo se peljali proti Pivki. Od Kala naprej smo vozili prav počasi, ker so pred tem tanki pošteno uničili asfalt. Čuden občutek, čeprav takrat ni bilo nekega zavedanja o nevarnosti. Šele po TV smo videli nasilje in napade drugod po Sloveniji, zato nas je bilo strah

za našo mlado državo. K sreči se vojna ni razplamtela, dobro smo jo odnesli. Tiste dni sta bila pri nas na obisku moževa starša, ki sta sicer živela v Izoli. Prestrašeni so hoteli takoj domov v Izolo. Naslednje jutro jih je mož skupaj s sinom odpeljal v Izolo. Ceste proti obali so bile prevozne, ko pa sta se vračala, je bila blokirana cesta na Črnem Kalu, prav tako tudi vse glavne ceste v Istri. Kolovratila sta po stranskih cestah in poteh, se spotoma ustavila v neki gostilni na takratni hrvaško – slovenski meji in slišala zanimiv komentar gostilniškega omizja: »Zdaj vam bodo dali popra.« Po poljskih poteh sta se prebila do Ilirske Bistrice in odisejajo končala s sežgano kuplungo /sklopko/ na železniški postaji. Do Pivke sta se pripeljala s prvim vlakom in naša družina je bila spet srečno skupaj.

Irena Margon

NAŠA DRŽAVA!

V moji družini nismo nikoli bili posebno naklonjeni življenju v takratni Jugoslaviji in še manj takratnemu političnemu sistemu. Vzdušje je vedno bilo evropsko, naklonjeno demokraciji. Seveda sva z bratom dala skozi vse systemske stopnje; kurirček, pionir, mladinec, brat tudi vojak in spremljala potovanje Titove štafete skozi Pivko. Vse to dogajanje pa je bilo dovolj umetno in neprepričljivo, da v nama ni moglo pustiti resnih sledi. Z velikim veseljem smo doma spremljali začetek slovenske pomladi in se veselili sprememb, ki so se obetale. Konec 80-ih sva z bratom že kot študenta sledila izdajam takratne Mladine, govorilo se je o 57. številki Nove revije in proti 133. členu zakonika takratne države. V Ljubljani sem spremljala afero JBTZ in se s kolegi po zaprtju Janeza Janše udeleževala protestov. V slovensko politiko je potem vstopil Demos in Jože Pučnik, vedno bolj pogumno se je govorilo o samostojnosti, odcepitvi. 23. decembra 1990 je plebiscitno odločanje v Parjah potekalo v hiši, kjer živim. Pravi vaški praznik. Do 10 h smo opravili glasovanje. Za moške je bila pripravljena pijača in so po določitvi glasno komentirali. Glasovanje so spremljale partizanske pesmi. Tako odličnega vzdušja, enotnosti se v vasi ne spomnim nikoli več. Mogoče spet prihaja. V pestrem političnem dogajanju smo pričakali 26. junij

in slovesno razglasitev samostojnosti in nastanka naše države. NAŠE DRŽAVE! S prijatelji smo bili na Trgu republike, spremljali nagovore in prvi dvig slovenske zastave! In potem rajanje, vsi smo se veselili skupaj. Dobro se spominjam Viktorja Žaklja, Dimitrija Rupla in ostalih politikov, ki so praznovali z nami. Res, kakšno veselje, nova država, samostojna. In potem ob 3.00 zjutraj šok, specialci s puškami; Zdaj pa domov! Ljubljana je bila že v barikadah. Imela sem samo eno misel; takoj domov. In potem se je začela vojna. Jaz, otrok socializma, s polnimi ušesi bratstva in enotnosti, sem ne glede na mladost med vojnimi dnevi agresije JLA dobila prve sive lase. Ampak je bilo vredno! Veselim se Slovenije, evropskih povezav, demokracije, razvoja. Letos ob 30. obletnici prelomnih dogodkov še posebno. Še so stvari, ki nas delijo, skupna samostojna država pa bi nas morala samo združevati. Še vedno verjamem, da bomo dosegli zrelost in znali skupaj premagovati ovire. Upam, da bom znala, kot sta znala moja starša, domoljubje, vero in druge vrednote prenesti tudi na generacije za mano.

Jana Gržinič, podžupanja

IZ BRUSLJA SPREMLJALI DOGAJANJE DOMA

V sredo, 26. junija 1991, so se trije predstavniki slovenskih novinarjev, društva in sindikata (še Andrej Poznič in Barbara Kramžar), z letalom odpravili v Bruselj, kjer naj bi jih na konferenci IFJ, mednarodne novinarske zveze, sprejeli v svoje članstvo kot pridružene člane. Na brniškem letališkem parkirišču je pustil svojega spačka. Ničesar še niso vedeli o tankih na slovenskih cestah, ki so šli na pot tistega dne, kot prvi prav iz njemu domače Pivke. Zvečer so na TV videli poročila o dogodkih v Sloveniji, bilo je v petek 28. junija, ko je dopoldan prišlo do napada Jugoslovanskega vojnega letalstva na brniško letališče.

V Bruslju so spremljali dogajanje, se povezali s slovenskim predstavništvom v EU ter kolegom novinarjem pojasnjevali ozadja dogajanja in slovensko osamosvajanje. Odločili so se, da namesto pridruženega članstva predlagajo, naj jih v IFJ sprejmejo kot polnopravne člane. Ni bilo časa za cincanje, šli so na vse ali nič.

Ta dan je v večernih poročilih v hotelski sobi videl, kaj se je dogajalo na Brniku, posnetek je v prvem planu pokazal tudi njegovega spačka. Zdel se je nedotaknjen, čeprav so letala JLA dodobra prerešeta parkirišče, devet avtomobilov v neposredni bližini je tudi povsem zgorelo... V nedeljo so slovenske novinarje, društvo novinarjev in sindikat, v IFJ sprejeli kot polnopravno članstvo. To je bil prvi vstop osamosvojene Slovenije v katero od mednarodnih institucij, pet dni po tem, ko je državni zbor sprejel zakon o samostojnosti.

Takoj po koncu konference, še v nedeljo, so se odpravili domov. Z letalom so prišli do Muenchna, kjer so dobili podatek, da so slovenske meje zaprte, naprej so se znašli vsak po svoje. Japelj je sam potoval proti Trstu z vlakom, do uredništva Primorskega dnevnika, nekaj ur zatem pa prisedel v službeni avto kopske TV, ki ga je prek Lazareta, tega so ravno takrat zasedli teritorialci, prepeljal do Kopra. Po dveh tednih, ko se je dogajanje nekoliko umirilo, se je odločil, da gre pogledat, kaj se dogaja s spačkom na brniškem letališču. Bila je nedelja 30. junija, ko me je Džepl telefonično poklical in izrazil željo, ali bi ga bil pripravljen peljati iz Postojne do letališča Brnik. Kot pripadniku slovenske TO in aktivnemu udeležencu naše vojne sem bil takoj za akcijo. Ko sva z mojim malim japonskim avtom Subarujem prišla na parkirišče, sva videla, da je večina vozil uničenih, letalski mitraljezi so jih dodobra zrešeta, onеспособili in tudi zažgali. Avti so bili parkirani po conah in samo tista cona, kjer je bil spaček, je bila praktično nedotaknjena. Pred odhodom v Bruselj si je namreč za parkiranje izbral cono, ki je bila najbližja izhodu z letališča. Kasneje se je odločitev izkazala »za zadetek v polno.« Ko sva si ogledala spačka, ni bilo videti poškodb, le plastična maska na sprednjem pokrovu je bila od vročine, ko so goreli sosednji avti, nekoliko izkrivljena. Venčeslav je nekoliko s strahom sedel v avto, globoko zajel sapo in zavrtel ključ. Po nekaj sekundah je spaček vžgal. Globoko si je oddahnil in se vidno ganjen zahvalil prijatelju na štirih kolesih, sam pa je naredil še nekaj fotografskih posnetkov prizorišča. Kasneje sva na ta račun in srečen konec spila pijačo in se prilično vesela odpravila vsak na svoj konec.

Po pripovedovanju Venčeslava Japlja – Džepla, zapisal Brane Fatur

SPOMINI NA VOJNO ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO

Nekaj dni pred začetkom osamosvojitvene vojne sta se k nam zatekla dva vojaka, ki sta služila vojaški rok v vojašnicah v Pivki. Bila je že noč, ko sta se upala priti iz bližnjega grmovja k hiši. Takoj smo ju odpeljali na varno. Preoblekla sta se v civilna oblačila, ki sem jih na hitro znosila skupaj. Vidno sta se oddahnila in ko sta se nekoliko okrepcala, sta povedala, da hodita že ves dan in se skrivata. Skoraj nista verjela, da sta od vojašnic oddaljena le nekaj kilometrov. Starejši komandir, ki je bil Slovenec, jima je svetoval, naj čim prej zapustita vojašnico, saj JLA misli napasti Slovenijo. Medtem sem poklicala na številko, ki so jo takrat sporočali po radiu in sem si jo zabeležila, kot bi slutila, da jo bom potrebovala. V zatemnjeni hiši smo čakali in v pogovoru sta povedala, da so tanki obrnjeni tudi proti naši vasi. Povedala sta tudi, da je eden od njiju iz Ljubljane, drugi pa z Dolenjskega.

Bila je že skoraj polnoč, ko je pripeljal na dvorišče kombi z zatemnjenimi lučmi in tudi mi smo bili skoraj v popolni temi, saj so tako ukazali policisti, ki so bili vsi v neprebojnih jopičih in oboroženi. Odpeljali so vojaka v zbirni center. To sem izvedela šele v službi

naslednji dan, ko mi je sodelavka (Marica Bole), povedala, da so pripeljali v center, kjer je bila dežurna, dva vojaka. Po opisu, ki sta ga dala, je takoj vedela, da sta bila pri nas in mi sporočila, da se zahvaljujeta. Kasneje, ko je bila osamosvojitvena vojna že mimo, sta nas poklicala in se še enkrat zahvalila v upanju, da se še kdaj vidimo. To je bila le majhna kapljica doprinosu k samostojni Sloveniji, a vseeno me navdaja s ponosom, da je ravno naša generacija doživela to, kar so bile sanje vsakega zavednega Slovence. To so bile sanje naših mislecev od Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča, Cankarja, Župančiča, Finžgarja, Balantiča, Kocbeka in drugih. Posebna zahvala pa gre tedanjim ustanoviteljem DEMOS-a, Pučniku, Peterletu, Omanu, Janši in vsem zavednim Slovencem, ki so nam omogočili življenje v svobodni državi. Po 30 letih v samostojni Sloveniji pa je vedno manj ponosa in hvaležnosti za našo samostojno domovino Slovenijo. Nekateri celo želijo nazaj v socializem in komunizem.

Bernarda Kaluža

**»Slovenec biti, slovensko ljubiti je pravzaprav nerazložljiva stvar, ker je to stvar srca in biti.«
(Tone Kuntner)**

Foto: Vojko Otoničar

VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO

Ob 30. letnici samostojne države Slovenije se **Andrej Želodec iz Dolnje Košane** spominja težkih dogodkov in njegovega pogumnega, nesebičnega delovanja za osvoboditev Slovenije.

»V letu 1991 junija v času agresije na Slovenijo sem branil svojo domovino Slovenijo kot pripadnik Narodne zaščite. Ponosno sem sprejel težko in odgovorno nalogo in jo vestno in odgovorno opravil. Najprej sem z orožjem branil ljudi pred agresorskimi tanki iz pivške vojašnice. Nato sem deloval v pivški in košanski dolini kot branitelj naroda iz naslova Narodne zaščite. Rešil sem dve človeški življenji s tem, ko sem predvidel in nisem dopustil postaviti tankovskih min na polju, kjer so ljudje vozili s traktorji, kar se je že naslednji dan pokazalo kot realnost.

Kot pirotehnik sem dobil nalogo za sanacijo Črnega Vrha nad Idrijo. Skladišče je bilo zaminirano, le polovica je bila aktivirana. Delo je bilo smrtno nevarno in vsak nepremišljen korak je pomenil smrt. Sanacija je trajala 2 meseca. Ekipa je štela cca 20 pogumnih pirotehnikov. Vodeni smo bili iz CZ Severno Primorska regija. Delali smo do 12 ur dnevno v posebnih in nevarnih pogojih. Že tu so bili preseženi vsi standardi, časovni in delovni. 1992. leta sem bil poslan na razminiranje Slovenije, sanacija minskih polj Cerklje na Dolenjskem (vojaško letališče), Remontni zavod Bregana, skladišče JNA Barnica pri Podnanosu.

V Pivki sem bil ves čas pripravljen delati za varnost ljudi, zato sem spremljal vse premike v vojašnici Pivka. Od tam so nam zagrozili, da bodo aktivirali veliko skladišče amonijaka na Kalu,

sedaj enota Krmila. To bi bilo usodno za vas Kal, prava ekološka bomba, s pogovori in varovanjem sem to preprečil. Bil sem tisti, ki je budno spremljal kmete, ki so vozili na svoje njive. Opozarjal in svaril pred minami, ki jih je nastavila agresorska vojska JLA. Tako sem zagotovo rešil nekaj življenj. Izvajali smo redne vaške straže tistim, ki so jim grozili. Tanke, ki so se umikali iz Pivke, sem prešteval in ugotovil, da manjkata dva. Našli smo pokvarjene, njihovi vozniki pa so zbežali.

Naša ekipa je dobila najbolj nevarno polje razminiranja, kajti bili smo brez načrta. Vsak korak je bil smrtno nevaren. V tem času se je zgodila tudi nesreča, moj sodelavec je bil težje ranjen, dva pa lažje. Ob tej nesreči smo imeli skupni sestanek v Ljubljani Civilne zaščite, kjer nas je obravnaval psiholog. Opozoril nas je, da smo doživeli hudo travmo, ki bo posledice prinesla kasneje. Resnično sem drugi dan doživel to nesrečo kot veliko travmo. Nisem mogel niti več hoditi in nisem več spal, ne vedel, kdo sem.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor mi je v ponedeljek, 22. julija 2019 na posebni slovesnosti vročil državno odlikovanje ČASTNI ZNAK SVOBODE REPUBLIKE SLOVENIJE skupini za razminiranje iz Teritorialne obrambe in Civilne zaščite 1991-1994. To priznanje mi pomeni vrnitev mojega dostojanstva, priznanje za pogum in tveganje, ki smo ga skupaj s soborci opravili za samostojno Slovenijo.«

Majda Žužek

Občinski odbor Nova Slovenija - krščanski demokrati Pivka ob 30-letnici slovenske državnosti vabi

V PETEK, 25. JUNIJA 2021

NA PLANINSKI POHOD OD ŠT. PETRA /PIVKE NA ŠILENTABOR

(odhod s parkirišča pri železniškem nadvozu v Hrastju je ob 9.15 uri)

in

K MAŠI ZA DOMOVINO,

ki jo bo v cerkvi svetega Martina na Šilentabru ob 12. uri daroval kneški župnik Lojze Milharčič. Po maši sledi kulturni program v organizaciji KD Lipa Pivka in prijateljsko srečanje ob upoštevanju ukrepov NIJZ.

Ob obeležitvi 30. obletnice razglasitve in obrambe samostojne in neodvisne države Republike Slovenije, bodo tudi v občini Pivka potekali številni dogodki. Aktualen seznam dogodkov je objavljen na spletni strani gov.si in na spletni strani občine Pivka.

FOTO NATEČAJ: 30 LET SAMOSTOJNOSTI

Mladinska organizacija Mladi Hribovci, ki deluje pod okriljem KD Juršče, organizira že drugi foto natečaj. Tokratna tematika je posvečena obeležitvi tridesete obletnice slovenske osamosvojitve.

Sodelujete lahko v dveh skupinah:

- slovenska zastava, grb,
- slovenski simboli (arhitektura, predmeti, izdelki, običaji, - stvari, ki jih povežemo s slovensko deželo).

Sodelujejo lahko vsi, ki bodo poslali fotografije do 25. 7. na naslov: mladi.hribovci@gmail.com. Fotografije naj bodo opremljene z naslovom. Vsak posameznik pa lahko sodeluje z največ tremi fotografijami. Izbrane fotografije bodo razstavljene na razstavi, najboljše bodo tudi nagrajene.

MATEJ PENKO, DOBITNIK GALLUSOVE PLAKETE

Musica Noster Amor ali v prevodu Glasba, naša ljubezen. Besede, ki jih je v svoji glasbi uporabil Jacobus Gallus, prav gotovo pa tudi življenjski moto dobitnika Gallusove plakete, Mateja Penka.

Gallusovo plaketo podeljujejo od leta 1969, od leta 2002 Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD). Do leta 2019 so to priznanje podeljevali zaslužnim na področju glasbene dejavnosti, od lani pa sta priznanji za vokalno in inštrumentalno glasbo ločeni: Gallusovo listino je prejel Aleš Marčič, ravnatelj Glasbene in baletne šole Antona Martina Slomška v Mariboru, Gallusovo plaketo, najvišje priznanje za odlično delo na področju vokalne glasbe pa Matej Penko, zborovodja MePZ Divača. Matej Penko, profesor klavirja in nauka o glasbi, je sicer v domačem kraju zelo poznan. Z njim se srečujejo starši, ki vozijo otroke v glasbeno šolo, verniki, ki ga vidijo sedeti za pivškimi orglami ob bogoslužjih ter obiskovalci koncertov, ki ga poslušajo kot člana in umetniškega vodjo kvarteta Sonček.

Zelo uspešen pa je tudi izven meja svoje občine. Izkušnje zborovskega petja si je pridobival v Komornem zboru Ave. Jeseni 1997 je prevzel vodenje Mešanega pevskega zbora Postojna, ki ga je vodil do leta 2009. V dvanajstih letih je samozavestno in ambiciozno nadgrajeval njegovo kvaliteto in skupno delo večkrat preveril tako v državnem kot tudi v mednarodnem zborovskem prostoru. Z Mešanim pevskim zborom Postojna je osvojil eno bronasto, šest srebrnih in osem zlatih plaket (Olomouc, C. A. Seghizzi, Gorica, Atene, Maasmechelen, Jersey, Dunaj, Tonen, Riva del Garda, Zwickau, Benetke, Rimini, Bad Ischl). Posebno velik uspeh sta bili osvojitve velike nagrade na tekmovanju Robert Schumann (Zwickau, 2006) in zlata plaketa na 20. državnem tekmovanju Naša pesem 2007 v Mariboru. Na mednarodnih zborovskih tekmovanjih »In... Canto sul Garda« (2005) in v Bad Ischlu (2009) je prejel posebno nagrado za zborovodje.

Po končanem sodelovanju z MEPZ Postojna je prevzel vodenje Akademskega pevskega zbora France Prešeren Kranj. Zbor je vodil od leta 2010 do 2013. Z njim je prejel prvo nagrado na tekmovanju v Varšavi in na Ohridu ter srebrno plaketo na državnem tekmovanju Naša pesem

2012. Trenutno Matej Penko deluje kot zborovodja dveh primorskih zborov, MePZ Divača ter MePZ Cominum iz Komna. Oba zbora sta z njegovim strokovnim delom stopila korak naprej v svetu vokalne glasbe. "Gallusova plaketa mi pomeni ogromno. Je zadoščenje za že opravljeno delo in - glede na to, da še nisem tako star - spodbuda za prihodnje," pravi Matej.

Pri tem izpostavlja tudi težko situacijo za vokalno petje zaradi virusa, saj razmere niso naklonjene druženju: "Za zборе je to še posebej težek čas, tudi čuden. Redki prepevajo prek zooma in drugih aplikacij, to je primernejše za ohranjanje stikov, ne pa za resno delo. Komaj čakamo, da se bomo spet lahko zbrali in zapeli iz polnih pljuč. Ker med neprosto voljnimi premorom seveda nazadujemo, bomo morali iti naprej sprva s skromnejšimi cilji. Ampak računam na entuziazem in voljo do petja, zato tudi verjamem, da bomo kmalu nadoknadili zamujeno."

Dobitniku prestižnega priznanja, ki je tudi velik promotor svojega kraja in občine, tako po Sloveniji kot svetu, želimo še veliko uspešnih koncertov in odličnega počutja na odrih.

Primož Dekleva

Foto: Arhiv KD Kvintet Sonček

Matej Penko med rokovanjem s papežem Frančiškom, ko mu je kot član kvarteta Sonček med sprejemom na avdienci tudi zapel.

PIVČANKA Z NOVO AVTORSKO SKLADBO

Pivčanka Nuša Klobučar, ki deluje pod psevdonimom Ella Roš, predstavlja novo pesem »Vrnem se«, ki je že sedma v nizu njenih avtorskih skladb. Pesem govori o odločitvah, ki smo jih sprejeli v preteklosti, a niso bile nikoli razčiščene.

Izdelek je tokrat v še bolj modernih, pop ritmih, kot smo jih od kantavtorice vajeni, le-ta pa je tokrat nastal popolnoma drugače:

»Navadno vedno sama postavim prvo verzijo aranžmaja svojih pesmi, tokrat pa me je prvi kontaktiral prijatelj in producent Nino Ošlak ter mi ponudil svoj aranžma. Ob prvem poslušanju že praktično dokončane glasbene podlage sem takoj vedela, da mi je pisan na kožo in da je to moja naslednja pesem. Še isti dan sem se zaklenila v studio, spisala nekaj prvih verzov in melodijo vokala ter tako v nekaj dneh že imela celoten izdelek,« nam je zaupala Ella.

NELI ŽLOF

Neli Žlof je pevka, ki jo je marsikdo med nami že slišal prepevati v takšni ali drugačni zasedbi, skupini, najbrž pa jih malo manj ve, da je naša občanka, prihaja namreč iz Suhorja, kjer zadnja leta živi.

Sicer je original Ljubljanka, prihaja iz glasbene družine in ji je tako glasba položena v zibelko. Njeni začetki ukvarjanja z glasbo segajo še v osnovno šolo, kjer je sodelovala pri pevskem zboru. Kasneje je sodelovala tudi pri folklorni skupini Tine Rožanc ter se s sodelovanjem v različnih glasbenih duetih in drugih manjših zasedbah kalila na svoji glasbeni poti.

Ta jo je z leti zanesla na primorski konec, kjer je sodelovala z mnogimi priznanimi primorskimi glasbenimi imeni in zasedbami kot so Roxy, Ne me jugat, Šturle ..., katerih članica je bila. Pravi, da je bilo to zanjo izredno lepo, pa tudi izredno naporno obdobje, saj je terjalo veliko fizičnega napora, neprespanih noči po raznih nastopih, veselicah, šagrah in čeprav se to zunanjemu opazovalcu zdi nekaj strašno imenitnega in zabavnega, je v resnici garanje in trdo delo.

Neli ni tuje tudi spogledovanje z narodnozabavno glasbo in prav tako samostojno sodelovanje na različnih festivalih, med katerimi ima bogato zbirko sodelovanj:

- Festival Narečna popevka 2006 -Skupina Ne me jugat –Jes čon (s katerimi so bili tudi spremljevalni ansambel Slavka Ivančiča),
- Ptujski festival in Festival Števerjan 2009-Ansambel Modri Val,
- Festival Narečna popevka 2011 –samostojni nastop, pesmica Jes bom še leti (avtor Vili Bertok in Janez Repnik),
- Festival Graška gora 2013-Ansambel Klapa iz Brega (delujoči v zamejstvu Italija), dobitniki srebrnega pastirčka,
- Festival Škofja Loka 2015 - Muj maj , Ansambel Ognjenih 7 (član skupine tudi Denis Daneu), dobitniki 1. nagrade za besedilo,
- Festival Škofja Loka 2016 – Kdr bwš ratla mama, Ansambel Lisjaki z Neli in Barbaro, kjer so bili absolutni zmagovalci festivala.

Kot že omenjeno, je sodelovala s Skupino Šturle , s katerimi so v letu 2013 nastopile na Melodijah Morja in sonca v spremljevalnem programu s pesmico Amerika. Posnele so tudi pesem - Vse je O.K., ki je bila pesem tedna na radiu Koper in predstavljena na Radio Trst A , v letu 2014 so imele priložnost nastopiti kot back vokalistke s Skupino Faraoni na turneji po Sloveniji, in sicer Avditorij Portorož, Bonifika Koper, športna dvorana Nova Gorica in ljubljanska Hala Tivoli. V letu 2020 je bila uradno sprejeta na Festival Vurberk s pesmico Če bi morje govorilo (avtor Marjan Turk in Matej Kocjančič- besedilo), festival se bo odvijal junija 2021 in je tekmovalnega značaja, saj je bil zaradi nastale situacije prestavljen. Neli pa si lahko z najnovejšo skladbo »Na dlani« ogledate tudi na Youtubu. Pesem je nastala v letu 2020, podpisal pa jo je priznani glasbenik in avtor Leonard Strnad, ki ga poznamo po sodelovanju z mnogimi glasbenimi skupinami, kot so Malibu, Ventilčki, Venera... Neli bo vesela vaših ogledov, všečkov in komentarjev, seveda pa najbolj ..., ko se razmere uredijo, vašega obiska kakšnega od nastopov.

Silvo Čelhar

Za omenjeno pesem so posneli tudi videospot, ki ga je režiral Luka Blatnik. Snemali so kar tri dni, na različnih lokacijah: Ljubljana, Koper in Črni Kal. V njem tudi tokrat ni šlo brez Ellinega prepoznavnega kosa oblačil – brezprstnih rokavic, najtežji del pa bi naj bilo snemanje nočnih kadrov v avtu, saj je tega tekom snemanja dejansko vozila.

»Poskušali smo posneti preprost, urban videospot, ki sovпада s sporočilom pesmi, in sicer tako kot v pesmi tudi v videospotu ne prikažem konca zgodbe, ali se vračam ali odhajam,« je za konec še povedala Ella.

Valentina Kobal

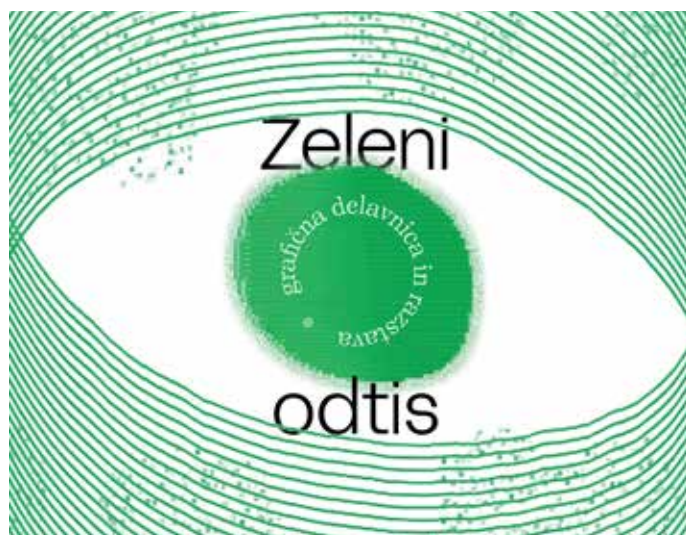
Foto: Katja Grubar

ZELENI ODTISI V HIŠI KULTURE

V Hiši kulture že od leta 2015 izvajamo večletni projekt, ki vključuje grafično delavnico za povabljenе umetnike in umetnice ter razstavo nastalih del, ob kateri izide tudi spremna publikacija.

Na letošnji izvedbi projekta bodo sodelovali Urška Alič, Mina Fina, Mia Paller, Miha Perne, Marko Šajn in Jaka Vatovec. Osrednja tema projekta bo spoznavanje pojma ogljični odtis in raziskovanje različnih možnosti zmanjševanja le-tega, s posebnim poudarkom na dobrodejnih učinkih gozda. Tematiko bomo predstavili skozi obisk Gozdne hiše in Gozdne učne poti na Mašunu. Ob ogledu hiše se bodo umetniki seznanili z gozdovi na snežniški planoti in zgodovino gospodarjenja z njimi ter spoznali naravne znamenitosti in značilne živali tega območja, medveda, risa in volka. Podali se bodo tudi na Mašunsko gozdno učno pot, na kateri bodo spoznali zgodovino Mašuna, značilne drevesne vrste, živali in življenjske prostore za to območje ter se seznanili s procesom naravne obnove. Sledilo bo predavanje o gozdu, ki ga bodo pripravile vizualna umetnica Polonca Lovšin, kustosinja Urška Jurman in filozofinja Mateja Kurir.

Udeleženci bodo na likovni ravni tematiko obravnavali skozi tehniko sitotiska na les v izbrani zeleni barvi in naknadno intervencijo v odtis (vrezovanje, pirografija, risba, kolaž s furnirjem). Sitotisk, najbolj »industrijska« grafična tehnika, predstavlja ogljični odtis kot posledico tehnološkega razvoja človeške družbe, intervencija pa človekovo pomoč pri zmanjševanju tega odtisa. Udeleženci delavnice bodo

pripravili skico grafike, na kateri bodo predvideli, kaj bo odtis in kaj intervencija. Nato bodo skico odtisnili v tehniko sitotiska z izbrano zeleno barvo na leseno ploščo, vsak odtis pa naknadno dopolnili z intervencijo in ga tako spremenili v original. Vsa nastala dela bodo predstavljena na razstavi v Hiši kulture v mesecu juniju.

hisakulturepivka.com
fb.com/galerijahisakulturepivka
instagr.am/hisakulturepivka/

Mojca Grmek

IZ KUFRA STRICA ANTONA VESTNO DELO IN ZDRAVA NAČELA

Med dokumenti sem našel zanimivo potrdilo. Gre za pisno izjavo z dne 9. julija 1950, ki sta jo podala Čelhar Peter, pokojnega Franca iz Št. Petra št. 42 in Vodopivec Miha, pokojnega Jožeta iz Petelinji št. 46, oba odbornika Hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo. Podpisnika potrjujeta, da je tov. Žele Anton, pokojnega Žele Antona in pokojne Žele Antonije, rojen v Hrastju pri Št. Petru na Krasu dne 3. julija 1891, bivajoč v Št. Petru, hišna št. 87 bil zaposlen kot tajnik in knjigovodja pri navedeni hranilnici in posojilnici od 1. aprila 1911 do 30. junija 1924. Zanimiv je dodatek: »Zaupane mu posle je vršil vestno in s pravim čutom odgovornosti.« In zaključek: »Smrt fašizmu! Svoboda narodu.« Naš stric Anton je obiskoval Zadržno šolo v Ljubljani in postal vesten in natančen avstrijski uradnik. V letu 1911 je nastopil delo v šentpeterski hranilnici in ga vestno opravljal dobrih trinajst let. Prekinil ga je le za čas službovanja v avstro-ogrski vojski, ki ga je nastopil 4. avgusta 1917 na Dunaju. Kmalu je bil sprejet v dunajsko vojaško bolnico /Reservespitall/ in bil po številnih prošnjah zaradi njegove bolezni in potreb šentpeterske hranilnice v začetku leta 1918 odpuščen iz vojske. O tej Antonovi zgodbi pa drugič več. Kot uradnik je 6. februarja 1918 vstopil v Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani in se 16. februarja že udeležil društvenega občnega

zboru v salonu restavracije na Glavnem kolodvoru v Ljubljani.

V kufri sem našel njegovo dnevniško ali spominsko knjigo z zanimivim uvodom za leto 1914, ki priča o njegovi življenjski filozofiji. Očitno je lepo vezano knjižico namenil svojim spominom, ne sluteč svetovno morijo, ki je v tem letu začela. Takole je ob krasni vinjeti z mačehami zapisal: **»Z novim letom 1914 novo življenje! Veselje! Red, pridnost in točnost! Učenje! Skrb za zdravje! Previdnost!**

Moram reči le to, stric Anton je zapisal to, kar je čutil kot najpomembnejše. Ni kaj dodati, morda se le zamisliti in si vzeti čas zase, za razmislek o načelih, ciljih, ki jih hočemo uresničevati in doseči.

Ernest Margon

Skeniran list iz Antonove spominske knjige

»LUDOVICA KALAN« TUDI V ARHIVU SLOVENSKEGA BIOGRAFSKEGA LEKSIKONA

V mesecu aprilu smo se v KD Lipa razveselili dveh vzpodbudnih pisem. Eno je društvu poslal naš pivški rojak dr. Marjan Dolgan in se zahvalil za knjigo o Ludoviki Kalan. Knjigo je pohvalil in izrazil misel, da bi bilo dobro delo nadaljevati in pripraviti še tretjo knjigo o Kalanovi. V njej bi objavili vso njeno ohranjeno korespondenco, saj meni, da predstavlja pomembno pričevanje o njenem življenju, o družbenih in kulturnih razmerah, v katerih je živela in delala, prav tako o kulturni sceni v širšem slovenskem prostoru. Tudi njen osebni del življenja je precej zapleten, dokler še živijo sorodniki in prijatelji, bi bilo mogoče še kaj izvedeti. To bi bil velik izziv za društvo.

Drugo pismo je prispelo z Inštituta za kulturno zgodovino Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, ki skrbi za arhiv Slovenskega biografskega leksikona. Gospod Martin Grum

se je zahvalil za podarjeni deli (1. in 2. knjiga), ki sta posvečeni učiteljici in pesnici Ludoviki Kalan. Poudaril je, da bosta shranjeni v okviru gradiva, ki ga zbirajo o slovenskih ustvarjalkah in ustvarjalcih in da je to darilo arhivu, saj brez prizadevanj prizadevnih članov KD Lipa to ne bi bilo raziskano.

Kogar zanima, najnovejšo knjigo o Ludoviki Kalan, lahko kupite v knjigarni Sponkca v Pivki.

Irena Margon

TUDI KOVID JE LAHKO PRILOŽNOST

Kljub dejstvu, da smo že več kot leto dni ujeti in prisiljeni v osamo, smo v naši organizaciji ta čas koristno izrabili. Nadaljevali smo z nekaterimi aktivnostmi iz našega programa – to pa je obnovitev spomenikov NOB v občini Pivka. Matjaž Vilhar, naš član in neumorni občan pri obnovi kulturno zgodovinskih spomenikov na Pivškem, je pripravil obširen plan in z veseljem in ponosom smo se mu pridružili. Sam najbolje pozna načine obnovitvenih del.

Tako smo v februarju obnovili veliko spominsko ploščo na pokopališču Juršče, ki je posvečena padlim vaščanom. Sledila je obnova napisa na Novi Sušici, posvečena partizanski šoli. Obnovili smo spomenik in okolico na Stari Sušici – spomenik 19-im padlim borcem istrskega odreda, pa še obnova spominske plošče Petelinje, spomenika padlim v Kleniku, Suhorju in Trnju. V teku so

tudi restavracijska dela v Zagorju. Obnovo v Palčju bomo izvedli skupaj s kamnosekom, saj gre za zahtevnejša dela. Na našo pobudo za ureditev teh kulturno zgodovinskih spomenikov in okolice, se je odzvala tudi občina Pivka s poseko poškodovanih in preveč razraščanih dreves na Volčah in v Palčju. Sledimo zamisli, da bodo urejena spominska obeležja prispevala k lepšemu videzu naših vasi in bivalnih okolij. Želeli bi, da k temu prispevajo svoj delež tudi vaške skupnosti. Upamo, da bomo skupni jezik našli pri ureditvi okolice spomenikov NOB v Dolnji Košani, kjer je v ureditvena dela vključeno gasilsko društvo in občina Pivka. Spomeniki NOB govorijo o dogodkih med vojno, predvsem pa o tem, koliko človeških žrtev, gorja in ponosa je bilo potrebnega, da danes živimo v svobodni in demokratični domovini Sloveniji.

Občinski odbor ZB za vrednote NOB Pivka

JOŽEFOVO IN VELIKA NOČ NA SUHORJU 2021

Tudi letos tradicionalne prireditve Jožefovo in Velika noč na Suhorju žal ni bilo. Vendarle pa je Vaško društvo Suhorje svojo tradicijo, skrbno pripravljene dobrote in vzdušje, ki ga hranijo domačini v toplini svojih domov, predstavilo v oddaji Dobro jutro, ki je bila predvajana na nacionalni televiziji SLO 1 v sredo, 17. 3. 2021. Predstavljene so bile tradicionalne jedi ob godu sv. Jožefa, veliki noči ter jedi iz regrata in melise.

Posnetek oddaje si lahko pogledate na televiziji, nekaj utrinkov pa na fotografijah.

Vaško društvo Suhorje

Foto: avtor Ivan Merljak

O KNJIGI »PETELINJE SKOZI ČAS«

Pred kratkim smo sedanji in nekdanji vaščani Petelinj z veliko pričakovanja in veselja dočakali svojo knjigo o Petelinjah, ki nosi naslov »Petelinje skozi čas«.

Knjigo je podpisala uredniška trojka Jože Vodopivec, Irena Vodopivec in Karmen Penko, fotografije v knjigi pa so last osebnih arhivov Petelinjcev in Petelinjk. Knjiga se dotakne domala vseh bistvenih poglavij in področij nekega kraja od geografske lege, razvoja, prvih starih družin, vaškega življenja, dogodkov, obrti, kmetijstva, furmanstva, dogodkov, povezanih z mladimi, obsežno poglavje o Petelinjih, ki so služili vojakom v različnih obdobjih in državah, pa vse do čisto življenjskih dogodkov, kot so poroke, vestirnge, shodi. V njej najdemo različne dokumente, od notarskih pisem do potrdil o prejemu prvega svetega obhajila, celo plačilnih nalogov in kazni.

Zelo zanimiva so poglavja, kjer najdemo dokumente in zapise o kulturi in kulturnem udejstvovanju. O kamnitih križih, ki jih na področju Petelinj najdemo kar štiri, o glasbi in glasbenikih, ki so bili vedno del DNK-ja Petelinjcev. Posebno poglavje je dobilo seveda tudi Petelinjsko jezero in anekdota, kako je Petelinjsko pravzaprav sploh postalo. Najbrž malokdo ve, da so nekdej v Petelinjah delovale celo tri gostilne, da smo imeli kmetijsko trgovino, veterinarsko postajo. Petelinje je imelo lastno vodooskrbo, samostojen vodovod izpod Osojnice, v vasi je bilo 5 korit za vodo.

Najbolj zanimivo branje pa je nedvomno tisto o prvih starih družinah, njihovi opisi, fotografije, podatek, kam vse nazaj v zgodovino segajo prvi dokumentirani zapisi o posamezni družini. Pa o priimkih, njihovih izvorih in pomenih, sopomenkah in razvoju podobnih izvedenk priimkov skozi čas.

Knjiga vsebuje izjemno bogato fotografsko zbirko, h kateri so prispevali kot rečeno vaščani cele vasi. Prav fotografije pa so za marsikoga nemajhen šok, pravo odkritje. Priključijo spomine na ljudi, ki jih ni več med nami, spominjo na dogodke in običaje, ki se jih le še megleno spominjamo, na arhitekturo, ki je nekoč bila, na stvari, ki smo jih imeli radi. Ko tako gledaš fotografije prednikov ... na primer starega očeta svojega prijatelja, bi ga brez

težav zamenjal z njim. Takrat pravzaprav vidiš, kaj pomeni rod, kaj pomeni kri. Kako se ljudje skozi čas pravzaprav zelo malo spremenimo. Seveda se spremeni čas, okoliščine, družba, naše dejavnosti, službe, naše hiše in domovi. Še kako se spremenijo moda in frizure in pravzaprav vsi običaji, ki jih neko obdobje pozna, naslednje pa morda ne več. Ampak obrazi ostajajo isti. Rodovi so si podobni, poteze obrazov se vlečejo naprej in vzporednic je, kolikor hočeš. Prav to pa je največji čar te knjige, največje darilo vaščanom in vaščankam.

Potrebno je povedati, da so se s knjigo ukvarjali trije tako rekoč laiki in da je knjiga od njih zahtevala ogromno prostega časa, lastnih sredstev in nemalo kdaj prigravarjanja in prošenj, da so ljudje sploh pristali na sodelovanje, da so posodili kakšno fotografijo, misel ali dokument. Nihče si ne zna niti predstavljati, kaj pomeni v psihičnem, finančnem in časovnem pomenu lotiti se takšnega projekta, kot je pisanje knjige.

Knjiga je zato neprecenljiv dokument nekih časov, ki se sicer ne bodo nikoli več vrnili, prav tako kot ne bo več nazaj tistih, ki so Petelinje zgradili in postavili pokonci. Vendar potomci, ljudje in rodovi ostajamo tukaj. Včasih smo samo preveč zaposleni z lastnimi skrbmi in težavami, da bi se znali kakšen dan malo ustaviti, se spomniti starih časov in svojih prednikov, zato nam ta knjiga še kako potrka na dušo in vest.

Shranite kakšen izvod te knjige tudi za tiste generacije kratkohlačnikov, ki danes tu naprej rastejo in se učijo, da bodo tudi oni nekoč ponosni nasledniki in graditelji vasi, užete med Stražo in Ovčjak.

Silvo Čelhar

VABILO K SODELOVANJU V PROJEKTU

SPOMINSKA KNJIGA – KULTURNA DEDIŠČINA NEKEGA ČASA

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka v ljudo vabi vse zainteresirane občane k sodelovanju v projektu, ki bo odstrl še eno plat našega skupnega zgodovinskega spomina. Zbirali bomo misli in slike/risbe iz raznih spominskih knjig iz preteklosti pa tudi sedanjosti. V preteklosti je spominska knjiga ljudem veliko pomenila. Krožila je med sošolci, prijatelji, sorodniki, umetniki in ohranjala spomin na stike in prijateljstva.

Danes pa ... jih sploh še poznamo in uporabljamo? Kaj bo ostalo za nami?

Lepo vabljeni k sodelovanju, če nam vašo spominsko knjigo zaupate. Naredili bomo izbor najlepših in imenitnih verzov in slik ter oblikovali našo novo skupno spominsko knjigo, ki bo predstavljala poseben medij premične kulturne dediščine na Pivškem.

Kontakt za dogovor: mobilni telefon: 031 380 340 ali kdlipa.pivka@gmail.com

Predsednica KD Lipa, Irena Margon

ZGODOVINSKI USPEH KOŠANSKIH NOGOMETAŠIC

Ob izidu majske številke Pivškega lista bo naslov prvaka v 1. ženski futsal ligi v sezoni 2020/21, ki bo zaradi pandemije in nenormalnih pogojev za treniranje in igranje, nenazadnje tudi brez gledalcev, že znan. Za lovoriko se potegujeta dve najboljši ekipi v rednem delu prvoligaškega dvoranskega nogometa, KMN Slovenske gorice in ŽNK Celje. Že nekaj časa pa je znano, da je 3. mesto osvojila ekipa ŠD Košana, kar je daleč največji uspeh tega društva, ki je bilo ustanovljeno leta 1976.

Košanke so v boju za bronasto odličje najprej v domači dvorani Skala v Pivki s 3 : 4 izgubile proti KMN Sevnica. V povratni tekmi 27. marca pa so v gosteh zmagale 3 : 1 (strelke- Srebot, Samsa in Žvokelj) in zaradi več danih golov na dveh tekmah posegle po prvi lovoriki. Ekipa trenerja Damjana Ljubiča, ki prihaja iz Ilirske Bistrice, je v premierni sezoni 2019/20 osvojila 5. mesto (pet ekip), v tej sezoni pa končno 3. mesto, kar priča o vidnem napredku. Najboljše strelke v ekipi, uvrščene tudi med 20 najboljših v ligi, so bile: Anja Žvokelj, Nika Samsa in Barbara Kunej.

V prihodnji sezoni naj bi se ŠD Košana še nekoliko igralno okrepila, saj je to edina ženska futsal ekipa v zahodnem delu Slovenije, torej ima tako na razpolago širok bazen igralk, ki

Foto: ŠD Košana

jih navdušuje nogomet. Morebiti se za nadaljevanje obeta tudi novi sponzor, ki bi še kako prav prišel ekipi, ki jo sestavljajo pretežno mlade igralko z nekaterimi bolj izkušenejšimi. Igralko, ki so bile v zapisniku na zgodovinski tekmi v Sevnici: Sanela Balić, Nika Samsa (kapetan), Sara Ljubič, Maja Srebot, Kaltrina Kajtazi, Larisa Djak, Anja Žvokelj, Alenka Ščuka, Lana Biščak, Barbara Kunej, Ana Bucik, Erna Muhić, trener: Damjan Ljubič, predstavnik kluba: Matej Zadnik, fizioterapevt : Jadran Čekada, pri pripravi ekipe pa vedno svoj delež prispeva Miha Osojnik.

“Kljub epidemiji so dekleta pridno trenirala in nabirala znanje predvsem pa se striktno držala priporočil in navodil pristojnih tako na treningih in tekmah kot tudi v privat življenju, o čemer priča tudi podatek, da v ekipi niso imele okužbe. Ekipa pa je imela tudi to srečo, da so bile v času zaprtja športnih objektov dejansko edina ekipa v občini, ki je smela trenirati in tekmovali ter posledično zaradi zaprtja Skale imele le-to na razpolago za tri treninge tedensko, kar je bistveno pripomoglo k takšnemu napredku, predvsem pa rezultatskemu uspehu ekipe. Kljub znanju, ki so ga osvojile, je bila sezona s precej nihanjem v samih tekmah, saj je ekipa starostno v povprečju krepko najmlajša v prvenstvu in to se pozna predvsem na psihološkem področju. Seveda so se ekipi dogajale tudi poškodbe, ki so nekatere igralko oddaljile od parketa tudi za dlje časa, kar je seveda vplivalo tudi na samo igro. Zaradi epidemije onemogočenega prehoda državne meje sta bili za ⅓ prvenstva izgubljeni tudi 2 igralko iz Rijeke, ki bi bili tudi dodana vrednost ekipi. Kljub vsemu so ostala dekleta garala in rezultat je tu. Upamo, da bi ekipa imela še naprej takšne pogoje za delo predvsem pa, da bi ekipa dobila glavnega pokrovitelja, ki bi finančno podprl in omogočil ekipi, da se z manj skrbmi pripravlja na sezono in same tekme. Na tej točki se ekipa zahvaljuje vsem, ki ste ji do sedaj kakorkoli stali ob strani in pomagali. Z optimizmom zremo v prihodnost in ja, PONOSNI SMO na naše »babe«!” ŠD Košana

Brane Fatur

S KOLESI NA POTEK

OD MAJA NAPREJ SI LAHKO VSI OBČANI OBČINE PIVKA IN OSTALI OBISKOVALCI V EKOMUZEJU V SLOVENSKI VASI IZPOSODITE KOLO ZA RAZISKOVANJE PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER. NA VOLJO JE 5 MTB KOLES TER DVE MTB E-KOLESI.

KOLESA LAHKO PREDHODNO REZERVIRATE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 040 818 253. ZA REZERVACIJO VEČJEGA ŠTEVILA KOLES POKLIČITE VSAJ 2 DNI PREJ.

GREEN TOUR SLOVENIJA

PIVČAN MED KANDIDATI ZA NASTOP NA OLIMPIJSKIH IGRAH

Konec maja se bo zgodil prvi olimpijski kvalifikacijski turnir v košarki 3x3. Vozovnico za olimpijske igre v Tokiu, kjer bo košarka 3x3 doživela premiero v olimpijski družini, bo lovilo po 20 moških in ženskih reprezentanc. V moški kategoriji bodo na uresničitev sanj vsakega športnika upali tudi slovenski reprezentanti. Med reprezentančnimi kandidati za nastop na olimpijskem kvalifikacijskem turnirju je tudi **Pivčan ANŽE SREBOVT**, ki se s soigralci, štiri do petkrat tedensko, intenzivno pripravlja na te odločilne tekme.

V aprilu je slovenska izbrana vrsta v košarki 3x3 prejela odlično novico s sedeža mednarodne košarkarske organizacije tudi glede evropskega prvenstva, ki bo med 10. in 12. septembrom potekal v Parizu. Slovenci so namreč med štirimi reprezentancami, ki imajo nastop na prvenstvu že zagotovljen.

VABLJENI K NAVIJANJU IN OGLEDU TEKEM

Slovenska reprezentanca v košarki 3x3 bo na olimpijskem kvalifikacijskem turnirju v Gradcu, ki bo potekal med 26. in 30. majem, nastopila v skupini C skupaj s Francijo, Katarjem, Filipini in Dominikansko republiko.

RAZPORED TEKEM SLOVENSKE REPREZENTANCE

Sreda, 26. maj 2021

Ob 12.30: SLOVENIJA - FRANCIJA

Ob 15.45: SLOVENIJA - FILIPINI

Petek, 28. maj 2021

Ob 12.30: KATAR - SLOVENIJA

Ob 14.30: DOMINIKANSKA REPUBLIKA - KATAR

Izločilni boji v moški konkurenci bodo na sporedu v **nedeljo, 30. maja** od 13.30 ure dalje.

Foto: KZS

V Tokio bodo potovala tri najboljše reprezentance iz turnirja v Gradcu. Zadnjega potnika na poletne olimpijske igre bo dal drugi kvalifikacijski turnir v madžarskem Debrecenu, ki bo na sporedu od 4. do 6. junija. Slovenska moška reprezentanca si je tudi nastop na Madžarskem že zagotovila.

DKH

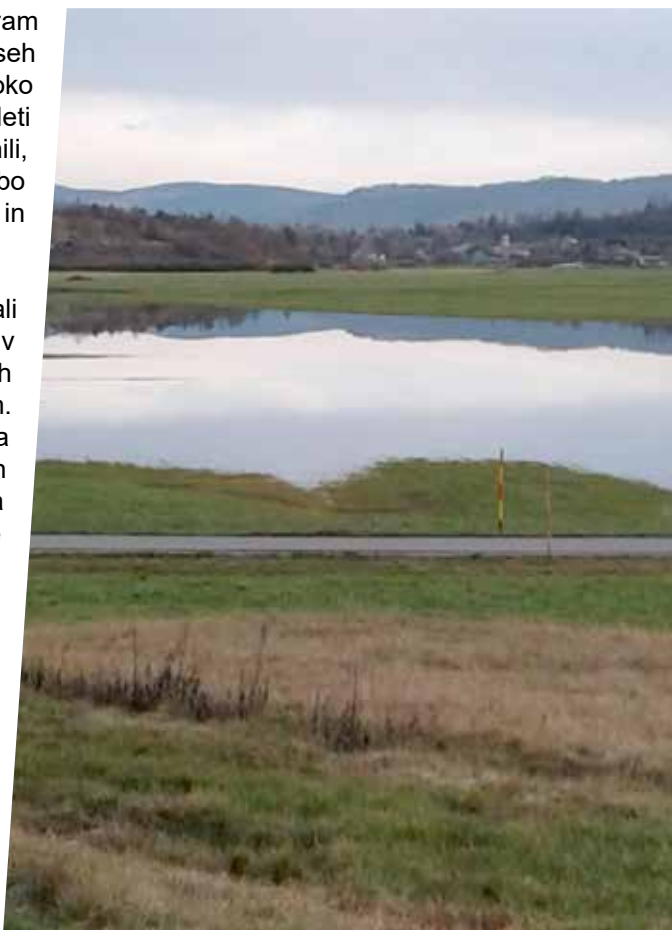
POVABILO NA KRAJŠI POHOD V DOMAČEM KRAJU

V društvu upokojencev Pivka se kljub številnim omejitvam zaradi epidemije trudimo povezati naše člane. Zdravje vseh nam je prioriteta, saj smo upokojenci že zaradi starosti visoko rizična skupina, hkrati pa želimo ponovno povezati člane. Izleti z avtobusnim prevozom so še zelo omejeni, zato smo sklenili, da v maju organiziramo krajši pohod v domačem kraju. To bo po dolgem času prvi organiziran pohod, zato bo res lahek in kratek, upamo pa, da tudi prijeten.

Torej, **v soboto, 29. maja 2021 se bomo ob 8.30 uri** zbrali na dvorišču društva na Kolodvorski 3 in se peš odpravili v Slovensko vas. Tam si bomo ogledali Eko muzej Pivških presihajočih jezer, saj marsikdo med nami še ni bil v njem. Pot bomo nadaljevali po travnikih do Trnja in se vrnili na izhodiščno točko – dvorišče društva. Pot bo res kratka in nezahtevna. Primerna je za vse, ki radi hodijo, namenjena je druženju in spoznavanju podobnih interesov. Prijavite se lahko do 26. maja 2021 ob sredah od 8. do 12. ure na sedežu društva ali po telefonu naši Almi.

V izletniško - družabni sekciji želimo povezati sodelovanje z rekreacijo, zato bi takšne pohode prirejali vsak mesec, predvidoma zadnjo soboto v mesecu. Cilje bomo postavljali skupaj s pohodniki, prilagajali jih bomo njihovim sposobnostim. Veseli bomo predlogov, pripomb in želja vseh, ki bi radi sodelovali. Nasvidenje na majskem pohodu.

Jožica Knafelc

PIVČANI USPEŠNI NA MLADINSKEM DRŽAVNEM PRVENSTVU

Konec aprila je v več tekmovalnih dnevih potekalo mladinsko državno kegljaško prvenstvo. V Kranju so pivški kegljaški klub zastopali Denis Pašič, Žiga Kresevič in Matevž Sušelj, ki so se s skupnim seštevkom 3223 uvrstili na 5. mesto. Med najboljših 16 igralcev prvenstva je bil uvrščen Denis Pašič, in sicer z najboljšim številom točk. Žensko mladinsko ekipo so na prvenstvu v Kamniku sestavljale Nataša Radić, Iris Zoran, Lea Pašič ter Aurora Pekošak. Pivške predstavnice so s skupnim rezultatom 3225 osvojile bronasto medaljo ter si vse štiri igralke

zagotovile mesto v finalu. Na zaključku državnega prvenstva v Kranju je Lea Pašič s 566 podrtimi keglji postala DRŽAVNA PRVAKINJA U-18, Iris Zoran pa državna podprvakinja, ki je tudi v kombinaciji dosegla 2. mesto. Ekipno so Pivčanke osvojile prvo mesto. Kegljjaška zveza Slovenije je na podlagi športnih rezultatov Iris Zoran razglasila za kadetinjo leta 2020. Čestitke!

Kegljjaški klub Pivka

BALINANJE

Po dolgem premoru se je vendarle začela 1. državna balinarska liga za ženske.

Dekleta iz kluba Orlek Oro Met Pivka so že uvodoma dosegla dve zmagi. Trenutno se pivške balinarke uvrščajo na drugo mesto. Njihova želja je, da se zavihtijo na sam vrh ali pa vsaj obdržijo mesto, ki ga imajo sedaj.

Držimo pesti!

BK Orlek Oro Met Pivka

NAPOVEDNIK DOGODKOV

vsak vikend (sobota in nedelja) od 10. do 17. ure, Slovenska vas
VABLJENI V EKOMUZEJ

četrtek, 27. maj ob 16.30, Ljudska univerza Postojna
DELAVNICA POLETNA CVETNA DEKORACIJA
Obvezne prijave na lu-postojna@zavod-znanje.si, 05/721 12 80)
(organizira: Ljudska univerza Postojna)

do petka, 28. maja, v času odprtje galerije, Hiša kulture Pivka
RAZSTAVA NINE SLEJKO BLOM: ALI BO TAKO ZA VEDNO
(organizira: Hiša kulture Pivka)

sobota, 29. maj ob 8.30, zbor na dvorišču Kolodvorske 3 v Pivki
POHOD V DOMAČEM KRAJU
Obvezne prijave na Društvu upokojencev.
(organizira: Društvo upokojencev Pivka)

nedelja, 20. junij 2021 ob 18. uri, ploščad Krpanovega doma
PRIMORSKA POJE
(organizirata: JSKD in Društvo upokojencev Pivka)

petek, 25. junij ob 9.15 uri, iz parkirišča pri železniškem nadvozu v Hrastju
PLANINSKI POHOD IZ PIVKE NA ŠILENTABOR
(organizira: KD Lipa)

petek, 25. junij ob 12. uri, cerkev Sv. Martina na Šilentabru
MAŠA ZA DOMOVINO
(organizira: KD Lipa)

Aktualno napoved dogodkov spremljajte na spletni strani www.pivka.si.

Merkantil
GE+d.o.

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnava meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin [izpeljava celotnega posla]

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

Knežak 3, 6253 Knežak ☎ +386 [0]31 733 290 / +386 [0]31 344 738 ✉ info@merkantil-geo.si 🌐 www.merkantil-geo.si

A Adelsberg
ENERGETSKI SISTEMI, Petelinje

Svetovanje • Prodaja • Montaža • Zagon

Naročite brezplačni ogled in svetovanje → info@adelsberg.si

☎ 040 298 822

www.adelsberg.si

SELTRON

Konvektor VK namesto radiatorja,
lahko greje ali hladi.

SELTRON

Rekuperatorji izboljšajo zrak,
zmanjšujejo vlago in plesen.

DAIKIN

Toplotne črpalke DAIKIN Altherma,
ko druge obupajo, DAIKIN greje.

SELTRON

Uplinjevalni kondenzacijski
kotel na polena UKP.

SELTRON

Zelo učinkovit
kotel na pelete PKO.

SELTRON

Kolektorji v setu SRS
izkoriščajo moč sonca.

SELTRON

Sanitarna toplotna črpalka SAN,
topla voda za celo družino.

topdom
mfm intarzija **30**
let

Naj bo vaš dom najlepši!

TOP PONUDBA

kritin • fasad • keramike • kopalniške opreme

Hvala, ker z nami gradite že 30 let!

**GRADBENI CENTER
MFM INTARZIJA • PRESTRANEK**

Zapustil nas je

PETER MUHVIČ, STAR 74 LET,

ki je bil dolgoletni član JLA in odličen strelec s pištolo, tudi strelski sodnik in inštruktor ter nekdanji predsednik zelo uspešne Strelske družine Toneta Tomšiča v Pivki. Radi se ga bomo spominjali.

Edvard Progar

*Pojdem, ko pride moj maj,
pojdem na rožne poljane,
kjer najdem vse svoje
zbrane od včeraj
in kdo ve od kdaj.*

*Pojdem v kraj vseh krajev,
pojdem v maj vseh majev...
Ne kličite me nazaj!
(T. Kuntner)*

V 89. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož, oče, nono in pranono

MILAN VADNJAL
(1932 – 2021)

Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani v trenutkih žalosti, vsem ki ste se nam pomagali posloviti od njega in vsem, ki ga v spominih ohranjate med nami. Spomini ostajajo in živijo, saj kdor ni pozabljen, nikoli ne umre.

Vsi njegovi

*»Oj dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan;
teško je bilo se ločiti,
a vse solze, ves jok zaman.«
(S. Gregorčič)*

Poslovala se je naša ljubljena in nadvse skrbna mama

HELENA SMRDELJ iz Slovenske vasi pri Pivki.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče, za darovane svete maše ter darove za domačo cerkev Sv. Andreja v Slovenski vasi. Iskrena hvala pevcem Kvarteta Sonček za čudovito petje in iskrena hvala g. župniku Marjanu Škvarču za opravljen pogrebni obred.

V globoki žalosti: otroci z družinami

OBVESTILO O SPREMENJENEM PROMETNEM REŽIMU NA CESTI PIVKA - RIBNICA

Krajane in ostale uporabnike državne ceste G1-6, odsek Pivka – Ribnica obveščamo, do bo zaradi izvajanja vzdrževalnih del (preplastitev) spremenjen prometni režim, in sicer:

DELNA ZAPORA CESTE od 08. 04. do 10. 06. 2021 na naslednjih treh odsekih:

- od gostilne Herman do podvoza Hrastje (km 1.150 - 1.700),
- od priključka PVZ (Park vojaške zgodovine) do priključka Kal (km 2.005 - 3.225),
- od priključka za odpad oz. transformatorske postaje do počivališča pred priključkom Šmihel (km 4.375 - 5.400).

Delna cestna zavora se bo pomikala po odsekih. Najprej se bo izvedel odsek od priključka PVZ (Park vojaške zgodovine) do priključka Kal, nato odsek od gostilne Herman do podvoza Hrastje, zadnji pa je predviden odsek od priključka za odpad oz. transformatorske postaje do počivališča pred priključkom Šmihel.

Prosimo za razumevanje in strpno vožnjo!

Občina Pivka

»NALEZIMO SE DOBRIH NAVAD – CEPIMO SE«

Epidemija covid-19 je povzročila eno največjih kriz v zadnjem stoletju, ki je korenito spremenila naša življenja, in učinkovita cepiva so v tem trenutku edino realno upanje, da se epidemija ne bo ponovila tudi v naslednji hladni sezoni.

Najboljša zaščita je cepljenje

K preprečevanju širjenja virusa lahko pomembno prispeva vsak od nas. Pri tem je najpomembnejše, da upoštevamo priporočena zaščitna ravnanja: vzdržujemo medosebno razdaljo vsaj 2 metra, pravilno nosimo masko, skrbimo za higieno rok, zmanjšamo medosebne stike z drugimi in v primeru bolezni ostanemo doma.

Najučinkovitejši ukrep za zaščito našega zdravja in zdravja naših bližnjih pa je cepljenje, ki predstavlja najboljšo zaščito pred boleznijo ter težavami, tveganji in posledicami, ki jih prinaša covid-19.

Okuži se lahko vsakdo od nas

Z novim koronavirusom se lahko okuži vsak, tako starejši kot tudi mlajši, izkušnje pa kažejo, da imajo težji potek bolezni starejše osebe in osebe s kroničnimi obolenji (kot so kronične bolezni dihal, sladkorna bolezen, srčno-žilne bolezni, rak ipd.).

Med skupinami, ki jim Svetovna zdravstvena organizacija in Centri za nadzor bolezni še posebej priporočajo cepljenje, so zato tudi kronični bolniki in starejši od 60 let, ki predstavljajo več kot 30 odstotkov vseh okuženih v Sloveniji.

Varnost in učinkovitost cepiv

Skrb glede varnosti in učinkovitosti cepiv je odveč. Vsa cepiva morajo namreč skozi enake, točno določene postopke testiranja in ocenjevanja, kjer se preverja njihova učinkovitost in varnost. Cepiva proti covidu-19 so bila preizkušena v kliničnih testiranjih, v katerih je sodelovalo več deset tisoč ljudi in čeprav bila časovnica strnjena, se je upoštevalo vse pomembne vmesne korake.

Zaščitimo sebe in druge

Odločitev za cepljenje proti covidu-19 je vsekakor v rokah vsakega posameznika, odgovornost do drugih pa je v rokah nas vseh. Ne pozabimo, da je cepljenje proti covidu-19 tudi izkaz odgovornosti do tistih, ki so lahko krhkega zdravja in podvrženi resnim zapletom. Ko bomo na vrsti, se torej cepimo. S tem namreč izkazujemo skrb zase in za vse okoli nas.

Pomembno je namreč, da za uspešno obvladovanje epidemije stopimo skupaj. Zato se čim prej nalezimo dobrih navad in se cepimo v čim večjem številu.

Dodatne informacije o cepivih in cepljenju lahko najdete tudi na posebni spletni strani Nacionalnega inštituta za zdravje, www.cepimose.si.

NIJZ

PRIJAVITE SE NA CEPLJENJE ZOPER COVID -19 (SARS Cov-2)

APLIKACIJA ZVEM

<https://zvem.ezdrav.si/cepljenje>

Naročanje je preprosto, poteka v nekaj korakih, predhodna prijava z digitalnim potrdilom ni potrebna.

Prijava poteka v štirih korakih:

1. Vpišete svoj EMŠO, številko ZZZS in začetnici imena in priimka.
2. V drugem koraku vpišete telefonsko številko za potrditev prijave.
3. Po oddani prijavi boste prejeli SMS-sporočilo s kodo za potrditev ali povezavo.
4. Kliknite na povezavo ali vnesite kodo na prvi strani portala Zvem in s tem potrdite prijavo na cepljenje.

Vaša prijava je s tem sprejeta, **počakajte na SMS ali klic izvajalca, ki vas bo povabil k cepljenju**

Naročiti je možno tudi drugo osebo, s tem je omogočena dostopnost do prijave čim več ljudem.

PRIJAVO NA CEPLJENJE LAHKO ODDATE PRI SVOJEM IZBRANEM OSEBNEM ZDRAVNIKU

Zdravniki v pivški zdravstveni postaji:

dr. Nardo Stegel

KONTAKT
febris@s5.net
05 7572 561

- od 13. do 19. ure
(pon, sre.)
- od 7. do 13. ure (tor.,
čet., pet.)

dr. Sonja Garmuš

KONTAKT
sonja@ambulanta-garmus.si
05 7570 540

- od 13. do 19. ure
(pon, tor)
- od 7.30 do 13. ure
(sre., čet., pet.)

dr. Dragana Perušina Đukič

KONTAKT
sestra.ambulanta.dr.dukic@t-2.si,
05 7573 199

- od 7. do 13. ure
(pon., tor., pet.)
- od 13. do 18. ure
(sre., čet.)

V primeru, da ste se za cepljenje prijavi ter menite, da bi že morali biti pozvani glede na starostno skupino, za katero se cepljenje izvaja (oz. imate kronično bolezen), lahko svojo uvrstitev na cepilni seznam preverite na Cepilnem centru ZD Postojna na telefonski številki [05 7000 432](tel:057000432) in na naslovu cepljenje@zd-po.si. Cepilni center je dosegljiv vsak delovnik od 7. do 15. ure.

NALEZIMO SE DOBRIH NAVAD

CEPIMO SE

Na voljo smo vam za pomoč!

OBČINA PIVKA

Vse občane naše občine obveščamo, da Občinski štab Civilne zaščite Občine Pivka izvaja **POMOČ PRI PRIJAVI NA CEPLJENJE** in sicer vsak dan, od 9. do 12. ure na sedežu Občine Pivka (Kolodvorska 5, Pivka).